

İLLER ve BELEDİYELER DERGİSİ

Türkiye Belediyeler Birliği adına
sahibi
Birlik Başkanı ve
Adana Büyükşehir Belediye Başkanı

Aytaç DURAK

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Cemal AYMAN

Genel Sekreter

YAYIN KURULU

Cemal AYMAN
Sabahattin ÜTKÜR
Fethi AYTAÇ
M. Cemal İŞLEYİCİ
Neşe BALCI
Mustafa DÖNMEZ
M. Cemal ÖZYARDIMCI

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Burcu KULAÇ

YÖNETİM YERİ

Tunus Caddesi No: 12
Kavaklıdere - ANKARA
Tel: (0312) 419 21 00 (PBX)
Fax: (0312) 419 21 30
Misafirhane: Selanik Cad. No: 57
Kızılay - ANKARA
Tel: (0312) 425 00 03 - 425 00 31
e-posta: tbb@tbb.gov.tr
www.tbb.gov.tr

TASARIM - BASKI

ÜMİT OFSET MATBAACILIK
K. Karabekir Cad. Murat Çarşısı
41/1-2-9 İskitler-ANKARA
Tel: 0312 384 26 27 - 384 17 07

Yayın Türü: "Dergimiz ayda bir
yayınlanan yaygın süreli yayındır.
Ağustos 2008, Sayı 724
Basım Tarihi: 05.09.2008

DERGİMİZİN YAYIN İLKELERİ

1- Yayınlanmak üzere dergimize gönderilen yazıların yayımlanıp yayımlanamayacağına Yayın Kurulumuz karar verir.

Dergi formatında 5 sayfayı geçmeyen yazılar tercih sebebidir.

2- Gönderilen yazılar, yayımlansın veya yayımlanmasın iade edilmez.

3- Yayınlanan yazılardan dolayı sorumluluk tamamen yazarlarına ait olup, dergimizde yayımlanmış olması onların görüşünü paylaştığımız anlamına gelmez.

4- Daha önce başka yerlerde yayımlandığı anlaşılan yazılar dergimizde yayımlanmaz.

5- Dergide yayımlanacak yazıların yerel yönetimlerle ilgili konuları içermesi esastır.

6- Dergimizde yayımlanmış yazılardan kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir.

İÇİNDEKİLER

3. manşet

Türkiye ve İspanya'daki Belediyeler
Arasında İşbirliğinin Geliştirilmesi
Projesi Kapsamında Pilot Belediyeler
Bir Araya Geldi

6. haber

Belediyelerimiz İçin eTR Özel Ödülü

7. belediyelerden haberler

Denizli Belediyesi'nden Okul

Rize'de Belediye Ödemelerinde
Kredi Kartı Dönemi

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi
Tersanesinde Yapılan Tekneler
Porsuk'a İndirildi

Nilüfer'de Çocuklara Yönelik
Astronomi Eğitimleri

Tarsus "Alo Belediye Hattı"

Diyarbakır'da Kaldırımlara AB
Standardı

9. duyuru

Yayınlanan Kitaplar
Kimlikler

12. uzman gözüyle

12. Herkes İçin Ulaşılabilir Kentler
Eser ATAĞ

17. Yerel Yönetimlerde Verimli
Çalışmanın Koşulları
Prof. Dr. Nuri TORTOP

19. Belediyeler ve Kum Çakıl ve Benzeri
Maddelerin Alınması, İşletilmesi ve
Kontrolü
Dr. Mustafa TAMER

23. Küçük Belediyelerde Dışardan
İhale Komisyonlarına Katılanların
Yakınları İle İlgili İhaleye Katılma
Yasak ve Yaptırımları
Av. Atilla İNAN

25. Belediyelerde Yap-İşlet-Devret
Modeli Uygulaması
Mustafa DÖNMEZ

32. Belediyelerce İşyeri Açma ve
Çalışma Ruhsatı Verilirken, Hangi
Tür İşyerlerinden İşletme Belgesi
İstenecektir?
Hafize ZÜLÜFLÜ

38. soru cevap hattı

51. pratik bilgiler

57. resmi gazete

61. genelgeler

TÜRKİYE VE İSPANYA'DAKİ BELEDİYELER ARASINDA İŞBİRLİĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ PROJESİ KAPSAMINDA PİLOT BELEDİYELER BİR ARAYA GELDİ

Projeye İlişkin Bilgilendirme Toplantısı, 6 Ağustos 2008 Tarihinde Türkiye Belediyeler Birliği Konferans Salonunda Yapıldı.

Birliğimizin İspanya Belediyeler Birliği ile işbirliği yaparak Avrupa Birliği Sivil Toplum Diyaloğu-Kentler ve Belediyeler Hibe Programına sunduğu “Türkiye ve İspanya’daki Belediyeler Arasında İşbirliğinin Geliştirilmesi Projesi” Merkezi Finans ve İhale Birimi tarafından kabul edilerek 1 Temmuz 2008 tarihinde resmen başladı. 12 ay süreli proje Türk ve İspanyol küçük ve orta ölçekli 10 belediye arasında, yerel ekonomik-sosyal kalkınmayı desteklemek üzere yönetim planlarının oluşturulmasında sürdürülebilir işbirlikleri ve kardeş şehir ilişkilerinin kurulmasını amaçlıyor.

Nüfusunun 5000- 50.000 arasında olması, projeyi sahiplenmesi ve istekli olması, AB üyesi belediyelerle aktif işbirliği yürütmemiş olması ve belediyede belli bir düzeyde proje uygulama kapasitesinin olması

kriterlerine göre belirlenen Amasra, Beypazarı, Birecik, Buldan, Erdemli, İslahiye, Kavak, Selçuk, Tatvan ve Zeytinli belediyeleri pilot belediye olarak projede yer alıyor. Toplantıya pilot belediyeler arasında yer alan Erdemli Belediye Başkanı Musa MUTLU, Tatvan Belediye Başkanı Mehmet Emin PEKER, Kavak Belediye Başkanı Bahri KESİCİ ve Zeytinli Belediye Başkanı Şadan AYTAÇ’ın yanı sıra diğer pilot belediye temsilcileri katılım sağladı.

Proje kapsamında 6 Ağustos 2008 tarihinde Ankara’da İspanya Büyükelçiliği ve Dışişleri Bakanlığının da katılımıyla pilot belediyelerin bir araya geldiği bir bilgilendirme toplantısı gerçekleştirildi. Açılış konuşmalarında Denizli Belediye Başkanı ve Türkiye Belediyeler Birliği Encümen Üyesi Nihat ZEYBEKÇİ, Dışişleri Bakanlığı Avrupa Genel Müdür

Yardımcılığı Daire Başkanı Yeşim KEBAPÇIOĞLU ve İspanya Büyükelçiliği Maslahatgüzarı Manuel LARROTCHA'nın önemli mesajlar verdiği toplantı; öğleden sonra Proje Direktörü Bahar ÖZDEN ve Proje Uzmanı Dr. Duygu DALGIÇ UYAR'ın proje faaliyetlerine ilişkin sunumlarıyla devam etti.

Konuşmasında uluslararası işbirliklerinin ve geliştirilen ilişkilerin uluslararası platformlarda son derece etkili olduğunu vurgulayan Denizli Belediye Başkanı ve Türkiye Belediyeler Birliği Encümen Üyesi Nihat ZEYBEKÇİ, somut hedefli kardeş şehir ilişkilerinin belediyenin ve personelin vizyonel gelişimine büyük katkılar sağladığını belirtti. Denizli Belediyesinin Hollanda'nın Almelo Belediyesi ile yürüttüğü kardeş şehir ilişkisini örnek gösteren ZEYBEKÇİ İspanya'nın diğer AB ülkelerine nazaran Türkiye ile taşıdığı ortak değer, kültürel ve coğrafi özellikleri ile belediyelerimize büyük katkılar sağlayacağına inandığını sözlerine ekledi.

Dışişleri Bakanlığını temsilen İspanya üzerine bir sunum gerçekleştiren Yeşim KEBAPÇIOĞLU, İspanya'nın tarihi, siyasi, ekonomik ve kültürel gelişimini aktardıktan sonra İspanya'nın dış politikada Türkiye'nin hem AB üyelik sürecinde hem de terörle mücadelesinde en büyük destekçilerinden biri olduğunu ve ikili ilişkilerin son derece olumlu geliştiğini belirtti.

Açılış konuşmalarında son olarak söz alan İspanya Büyükelçiliği Maslahatgüzarı Manuel LARROTCHA ise Türkiye Belediyeler Birliği tarafından geliştirilen bu projeden son derece büyük memnuniyet duyduklarını, İspanyol belediyelerin AB yapısal fonların alınması ve kullanılması konusunda iyi bir deneyim yaşadıklarını ve şimdi bu deneyimi Türk dostları ile paylaşmak istediklerini ifade etti. İspanya ve Türkiye Belediye Birlikleri arasındaki ilk işbirliğinin gerçekleşeceğini belirten LARROTCHA İspanyol tarafı olarak bu projeyi, Türkiye ile İspanya'nın ortak girişimleri olan "Medeniyetler İttifakı" çerçevesinde her iki ülkenin yerel yönetimleri arasında orta ve uzun vadeli bir işbirliğinin ilk adımı olarak gördüklerini ve Ankara'daki İspanya Büyükelçiliği olarak gerekli işbirliğine her zaman hazır olduklarını kaydetti.

Öğleden sonra proje faaliyetlerinin detaylı sunumu ve pilot belediye teknik temas kişileri ile gerçekleştirilen çalışmaların ardından toplantı sona erdi. Eylül ayında proje kapsamında pilot belediye

personeline yönelik Proje Hazırlama ve Kardeş Şehir Eğitim semineri düzenlenecek. Ekim ayı sonunda ise Türk ve İspanyol belediyelerin bir araya geleceği ortak bir konferans düzenlenecek.

Projenin hedefi:

Projemizin genel hedefi Türkiye'deki belediyelerle AB üyesi ülkelerdeki belediyeler arasında uzun vadede sürdürülebilir işbirliği ve diyalog kurulmasını ve güçlendirilmesini sağlamaktır.

Bu genel hedefe bağlı olarak projenin iki özel amacı bulunmaktadır:

- 1.) Türk ve İspanyol küçük ve orta ölçekli 10 belediye arasında, yerel sosyo-ekonomik kalkınmayı desteklemek amacıyla yönetim planlarının oluşturulmasında sürdürülebilir işbirlikleri ve kardeş şehir ilişkilerinin kurulmasını sağlamaktır.
- 2.) Birliğimiz ve İspanya Belediyeler Birliği arasında sürdürülebilir bir işbirliği oluşturarak daha geniş ölçekte, kardeş şehir ilişkilerinin ve yerel yönetimlere yönelik ortak projelerin yaygınlaşmasını sağlamak ve Birliğimizin bu alandaki çalışmalarını daha etkin hale getirmektir.

BELEDİYELERİMİZ İÇİN eTR ÖZEL ÖDÜLÜ

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) ve Türkiye Bilişim Vakfı (TBV)

6. eTR ödül programının bir parçası olarak eDevlet Yolunda eBelediye Kıyaslama Çalışması ve Özel Ödül Başvurusu'na katılmaları için tüm belediyeleri davet ediyor.

eDevlet; bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak devlet hizmetlerini vatandaşın, iş dünyasının ayağına götürmek ve daha etkin ve verimli bir yönetime ulaşmak olarak tanımlanabilir. Günümüz Türkiye'sinde hemen her kurum eDevlet uygulamasının getirdiği avantajlardan yararlanma gayretini gösteriyor.

eDevlet kavramı, kamu kurumlarının (kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları dahil) merkez ve taşra teşkilatlarında, yasama ve yargı erklerinde uygulanabileceği gibi, yerel yönetimlerde de uygulanabilir.

Türkiye'deki belediyelerin eDevlet uygulamaları konusunda mevcut durumunu belirlemek amacıyla, ilki geçen yıl yapılan anket çalışması yenilenmek üzere tekrarlanacak. Bu çalışmanın sonucunda, eDevlet uygulamaları açısından örnek olan veya örnek teşkil edebilecek belediyelere bu sene de özel bir ödül verilecek.

eTR Ödülleri Heykeli Hakkında

"Devlet, bireyi koruyan, çalışıp kazanmasını

sağlayan, gelişmesi için destekleyen bir sistemler bütünüdür. İşte bu bakış açısı, logonun ve heykelin tasarımının da temel taşı oluşturmaktadır. Ama burada temel konu devletin "koruyucu" rolünü yorumlamaktır.

Ödül heykeline yansıtılmaya çalışılan temel düşünce, umudu ve çabası hiç sönmeyecek bireyi devletin şeffaf koruyuculuğu içinde görebilmek olmuştur."

2008 Başvuruları

TÜSİAD ve TBV 6. eTR ödül programının bir parçası olarak eDevlet Yolunda eBelediye Kıyaslama Çalışması ve Özel Ödül Başvurusu'na katılmaları için tüm belediyeleri davet ediyor.

Türkiye'deki belediyelerin eDevlet çalışmalarını eYönetişim, eHizmetler, eGüvenlik, eDemokrasi ve eEğitim gibi başlıklarda inceleyen anket çalışması, ülkemizin bilgi toplumuna dönüşüm yolunda bir veri kaynağı oluşturmayı hedefliyor. 2007 yılında Türkiye'nin 7 bölgesindeki 43 ilden 100'ü aşkın belediyenin katılımıyla yapılan çalışmanın bu yıl da geniş katılımı ile tekrarlanması hedefleniyor.

Ayrıca bu anketin sonunda yer alan Özel Ödül başvuru formunun doldurulması halinde, eDevlet uygulamaları açısından örnek olan veya örnek teşkil edebilecek belediyelere, bu konuda oluşturulacak bir jürinin değerlendirmesine dayanılarak Özel Ödül verilecek.

Önemli açıklama:

Ankete katılacak belediyelerin aşağıdaki hususlara dikkat etmesi gerekiyor:

-Anket yalnızca elektronik olarak doldurulabilmektedir.

-Ankete ulaşmak için ctopal@tusiad.org adresinden veya (0 212) 249 19 29 (112) no'lu telefondan Çiğdem Topal'a başvurulması gerekmektedir.

-Anketin son teslim tarihi 10 Ekim 2008 Cuma akşamı saat 18:00'dir.

2007 yılında ilki gerçekleştirilen "eDevlet Yolunda eBelediye Kıyaslama Çalışması" sonuçları bir rapor haline getirilerek yayınlanmıştır. 2008 yılı anket sonuçlarının da yayınlanması planlanmaktadır.

DENİZLİ BELEDİYESİ'NDEN OKUL

Denizli Belediyesi'nin yaptırdığı Necip Fazıl Kısakürek İlköğretim Okulu 2008-2009 eğitim yılında hizmet vermeye başladı. Belediyenin koordinasyonunda geçen yıl yapımına başlanıp 1 yıl gibi kısa sürede tamamlanan 32 derslikli Necip Fazıl Kısakürek İlköğretim Okulu'nda; dersliklerin yanı sıra laboratuvar, bilgisayar odası, kütüphane ve toplantı salonu da yer alıyor. Ayrıca engelli öğrenciler için yaptırılan özel merdivende bulunuyor.

Denizli Belediyesi önceki eğitim yıllarında da öğrencilere eşofman, hikaye kitabı, üzerinde 'sigaraya hayır' yazılı tişört, önlük ve lise ile dengi okul öğrencilerine de burs vererek eğitime verdiği öneme dikkat çekmişti. Denizli Belediye Başkanı Nihat Zeybekci ise, okul öncesi eğitim için Denizli'de iki yeni anaokulu daha yapılmasının planlandığını kaydetti.

RİZE'DE BELEDİYE ÖDEMELERİNDE KREDİ KARTI DÖNEMİ

Rize Belediyesi'ne yapılacak ödemelerde artık kredi kartı kullanılabilecek. İlk olarak su faturalarında başlatılan kredi kartı ile ödeme işlemi 1 hafta içinde diğer birimleri de kapsayacak.

Rize Belediye Başkanı Halil Bakırcı, getirilen yeni sistem hakkında şöyle konuştu: "Rize Belediyesi olarak artık kredi kartıyla her türlü ödeme yapabilme imkanı sunmaya başladık.

İlk olarak su faturalarının ödemeleri için başlattığımız sistemi önümüzdeki 1 hafta içerisinde İlan, Reklam, Emlak, Çevre ve diğer ödemeleri de kapsayacak

şekilde uygulamaya koymuş olacağız.

Günümüzde nakit yerine kredi kartı ile ödemeler, yaşamın her alanında yaygınlaştı. Bizde kurum olarak vizyonumuz gereği, çağın koşullarını işimize yansıtma durumundayız. Bu düşünce doğrultusunda başlattığımız kredi kartı ile ödeme uygulamasında vatandaşımıza sağladığımız bu kolaylık kapsamında maaş günü geciken vatandaşlar kredi kartı ile cezalı duruma düşmeden belediyeye olan ödemelerini yapabileceklerdir."

ESKİŞEHİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ TERSANESİNDE YAPILAN TEKNELER PORSUK'A İNDİRİLDİ

Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülen Büyük Porsuk Projesi tamamlanma aşamasına gelirken, Porsuk Çayı'nın baştan sona yenilenen 13 kilometrelik kısmında, ulaşım ve turistik gezi amaçlı kullanılacak teknelerin sayısı da artırılıyor. Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Bakım Onarım Daire Başkanlığı Tesisleri içinde oluşturulan tersanede üretilen teknelerin ikisi Porsuk Çayı'na indirildi. Her biri 12 metre uzunluğunda olan tekneler 34 yolcu kapasitesine sahip. Tekneler Türk Loydu tarafından hem proje, hem de üretim sırasında denetime tabi tutularak

izine bağlandı. Daha önce İzmir'de yaptırılan ve dört yılı aşkın bir süreden beri hizmet veren ilk iki tekne yine belediyenin tersanesinde bakıma alınacak. Başkan Büyükerşen "Teknelerimizin kentimize ve halkımıza hayırlı olmasını diliyorum. Teknenin üretilmesinde emeği bulunan tüm işçilerime ve üretim sürecinde görev alanlara teşekkür ediyorum" diye konuştu. Belediye'nin ürettiği daha konforlu yeni teknelerden ileride, Hollanda başta olmak üzere, Avrupa ülkelerinde ve Türkiye'de isteyenlere sipariş yapılabilecek.

NİLÜFER'DE ÇOCUKLARA YÖNELİK ASTRONOMİ EĞİTİMLERİ

Sosyal belediyecilik uygulamaları kapsamında Nilüfer'de ilk kez ücretsiz astronomi eğitimleri başlatan Nilüfer Belediyesi, Uludağ Üniversitesi işbirliğiyle Uludağ'da yapılan ve Türkiye'nin dört bir köşesinden astronomi meraklılarının katıldığı "Yıldızların Altında Gökbilim Kampı"ndan sonra, ilköğretim okulu öğrencilerine yönelik "Yıldızlara Doğru Gökbilim Okulu" çalışmalarını da tamamladı.

Bilimi kitleleştirerek bilgiyi yaymayı, gökbilim aracılığıyla doğa ve çevre konusunda bilinçli bireyler yetiştirmeyi amaçlayan TÜBİTAK destekli çalışma kapsamında, 3 gün süreyle çocuklara astronomi eğitimleri verildi.

Konak Kültürevi ve Atatürk Kent Ormanı'nda yapılan eğitim çalışmasında katılımcılara, "Gökbilim ve Biz",

"Dünyamız ve Evren", "Yıldızlardan Hücrelerimize", "Canlı ve Yaşam" başlıkları altında çeşitli bilgiler verildi. Atölye çalışmalarının da yapıldığı eğitimler sırasında öğrenciler, Atatürk Kent Ormanı'nda GPS ile yön bulma, gök atlasları ve güneş saati kullanımı ile teleskop ve mikroskop uygulamalarına da katıldılar. Eğitimlere katılan Nilüfer Belediye Başkanı Mustafa Bozbey, "Katılımcılara yeni ufuklar açan her iki çalışmadan elde edilecek deneyimlerle, Türkiye'nin 2009 yılında 'Uluslararası Astronomi Yılı-2009' için yapacağı çalışmalara Bursa'dan daha aktif katılım sağlanması hedefleniyor" dedi. Başkan Mustafa Bozbey daha sonra öğrencilerle birlikte Amerika'dan özel olarak getirtilen teleskoplarla güneşte meydana gelen patlamaları izledi.

TARSUS "ALO BELEDİYE HATTI"

Tarsus Belediyesinde "Alo Belediye Hattı" (Sesli yanıt Sistemi) uygulamaya geçti. Tarsus Belediye Başkanı Burhanettin Kocamaz, 'Alo belediye hattı' ile Tarsus halkının merak ettiği hiçbir sorunun cevapsız kalmayacağını kaydetti.

Amaçlarının şeffaf bir belediyecilik sergilemek olduğunu ifade eden Başkan Kocamaz, konuyla ilgili olarak çevre, emlak vergisi, su parası gibi işlemler hakkında anında bilgi verileceğini vurguladı.

Online hizmet verileceğinin altını çizen Kocamaz; "Vatandaşlarımız bu online sistem ile istedikleri zaman istedikleri bilgileri anında alabilecekler. Ayrıca bu sistemin birçok fonksiyonu da var. Bu sistemde isterseniz ankete katılabilecek, isterseniz mesaj bırakabileceksiniz. Ayrıca belediyenin etkinlikleri hakkında da bilgi sahibi olabileceksiniz" dedi.

DİYARBAKIR'DA KALDIRIMLARA AB STANDARDI

Avrupa Birliği (AB) uyum yasaları kapsamında Diyarbakır'da kaldırım taşları görme engelli vatandaşlar için özel olarak dizayn edilmeye başladı. Kentte Türkiye'de bir ilk olarak kabartmalı görme engelli taban takip taşları döşenmesi engelli vatandaşları sevindirdi

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, Avrupa ülkelerinde olduğu gibi, kentin fiziki yapısını engelli vatandaşlara uygun hale getirmek için hazırlanan proje kapsamında Türkiye'de bir ilk olarak Lise ve Ali Emiri caddelerine kabartmalı görme engelli taban

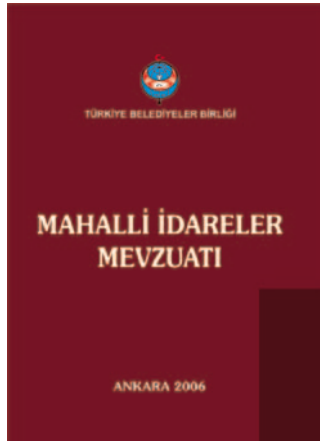
takip taşları döşedi. AB uyum süreci çerçevesinde yapılan çalışmalar kapsamında standartlara uygun olarak dizayn edilen kaldırım taşlarının ortasına görme engelli vatandaşların yürüyebileceği özel bir bölüm oluşturuldu. Yaklaşık 9 bin görme engelli vatandaşın yaşadığı Diyarbakır'da engelliler hiç kimsenin yardımını almaksızın kaldırımlarda tek başlarına yürümeye şansı buldu. Metrekaresi 113 YTL'ye mal olan özel kabartmalı taşların kentin bütün ana caddelerindeki kaldırımlara döneceği öğrenildi.

SATIŞTAKİ YAYINLAR

Birliğimiz tarafından yayınlanan kitaplardan talep etmek isteyenlerin; satış bedelini Türkiye Belediyeler Birliğinin Ziraat Bankası (1262) Mithatpaşa Şubesi 7973515-5001 numaralı hesabına yatırmaları ve banka dekontunun bir örneğini de ekleyecekleri talep yazısıyla birlikte Tunus Caddesi No: 12 06680 Kavaklıdere/Ankara adresinde bulunan Birliğimize göndermeleri halinde, kitaplar adrese faturalı olarak postalanacaktır.

Mahalli İdareler Mevzuatı 20 YTL

Yerel yönetimler mevzuatı açısından büyük değişimlerin yaşanması nedeniyle ilgili mevzuatın derli toplu bir kitap haline getirilmesi ihtiyacı doğmuştur. Yerel yönetimleri ilgilendiren çok sayıda kanun ve yönetmeliğin biraraya getirilmesi ile oluşturulan ve bir başucu kitabı niteliği taşıyan "**Mahalli İdareler Mevzuatı**" 840 sayfa dan oluşmaktadır.

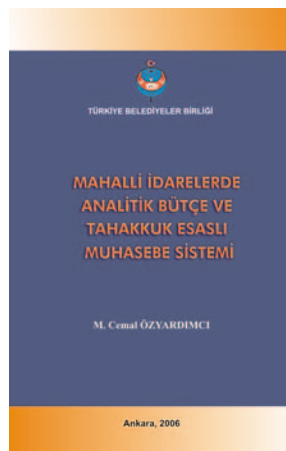
5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Uygulama Yönetmelikleri 20 YTL

Türkiye Belediyeler Birliği tarafından bastırılan M. Cemal Özyardımcı tarafından kaleme alınan "5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Uygulama Yönetmelikleri" adlı kitapta çok sayıda yönetmelik yer alıyor.

Mahalli İdarelerde Analitik Bütçe ve Tahakkuk Esaslı Muhasebe Sistemi 20 YTL

Türkiye Belediyeler Birliği tarafından bastırılan M. Cemal Özyardımcı tarafından kaleme alınan "Mahalli İdarelerde Analitik Bütçe ve Tahakkuk Esaslı Muhasebe Sistemi" adlı kitap on üç ana başlıkta derlenmiş, 537 sayfadan oluşan ve CD ile eki ile uygulayıcıların hizmetine sunuluyor.

Belediyelere Verilebilen Hazine Taşınmaz Malları 15 YTL

Hazineye ait taşınmaz mallar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin belediyelere verilmesine imkân sağlayan pek çok mevzuat hükmü bulunması Millî Emlâk Başkontrolörü Salâhaddin Kardeş tarafından kaleme alınan "Belediyelere Verilebilen Hazine Taşınmaz Malları" adlı kitap 182 sayfa...

Belediyelerde Stratejik Planlama Süreci 20 YTL

Türkiye Belediyeler Birliği tarafından bastırılan Vali Dr. Mustafa Tamer tarafından kaleme alınan "Belediyelerde Stratejik Planlama Süreci" adlı kitap dört bölümden oluşuyor. 615 sayfadan oluşan kitapta ayrıca konuya ilişkin web sitelerinin listesi de yer alıyor.

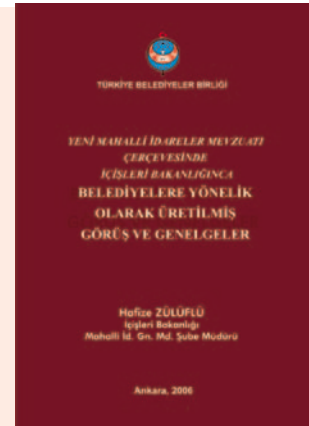

Soru-Cevaplı Belediye Mevzuatı 5 YTL

Türkiye Belediyeler Birliği tarafından bastırılan bazı konularda "Soru-Cevaplı Belediye Mevzuatı", halen Türkiye Belediyeler Birliğinde geçici görevle Yazı İşleri Müdürlüğünü yürüten İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü Şube Müdürü Hafize ZÜLÜFLÜ tarafından kaleme alındı. Çeşitli konulardaki soru ve cevaplara ilişkin alfabetik fihristin yer aldığı kitap, dört bölüm ve 603 sayfadan oluşuyor...

Yeni Mahalli İdareler Mevzuatı Çerçevesinde İçişleri Bakanlığınca Belediyelere Yönelik Olarak Üretilmiş Görüş ve Genelgeler 20 YTL

Türkiye Belediyeler Birliği tarafından bastırılan ve İçişleri Bakanlığı Şube Müdürü Hafize Zülüflü tarafından derlenen "Yeni Mahalli İdareler Mevzuatı Çerçevesinde İçişleri Bakanlığınca Belediyelere Yönelik Olarak Üretilmiş Görüş ve Genelgeler" adlı kitap iki kısımdan oluşuyor.

Katı Atık Yönetiminde Mühendislik Sistemleri 25 YTL

Türkiye Belediyeler Birliği tarafından bastırılan ve Gazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mahmut ÖZBAY tarafından kaleme alınan "Katı Atık Yönetiminde Mühendislik Sistemleri" adlı kitap altı bölüm, 383 sayfadan oluşuyor.

Belediye Başkanı ve Belediye Meclis Üyeleri ile Zabıta Kimlik Kartlarının dağıtım yetkisi Türkiye Belediyeler Birliği'ne aittir...

İçişleri Bakanlığı'nın 19.07.2001 tarih ve B.05.MAH.0.65.00.02(50-51)-01-80900 sayılı genelgesine göre; **Belediye Başkanı kimlik kartlarının;** İçişleri Bakanlığı'nın 15.03.2004 tarih ve B.05.0.MAH.0.65.00.02/80381(50-51)-04 sayılı genelgesi ile **Belediye Meclis Üyesi kimlik kartlarının;** İçişleri Bakanlığı'nın 23.05.2007 tarih ve B.05.0.MAH.0.65.001/80000-13139 sayılı görüş yazısı ile **Zabıta kimlik kartlarının;** hazırlanıp dağıtılması yetkisi Türkiye Belediyeler Birliği'ne verilmiştir.

Birliğimiz tarafından verilmekte olan;

Belediye Başkanı ve Belediye Meclis Üyesi kimlik kartı bedeli 20 YTL,

Zabıta kimlik kartı bedeli 5 YTL,

Belediye Başkanı ve Belediye Meclis Üyesi rozetleri ile oto çıkartmaların (stiker) bedeli 5 YTL'dir.

BELEDİYE BAŞKANI ve BELEDİYE MECLİS ÜYESİ kimlik kartı almak için gerekli belgeler:

- Mazbata örneği
- Resmi talep yazısı,
- Nüfus cüzdanının arkalı önlü fotokopisi
- Son 6 ay içinde çekilmiş 1 adet fotoğraf
- Kimlik kartı bedeli olan meblağın yatırıldığı banka dekontu

ZABITA kimlik kartı almak için gerekli belgeler:

- Belediye tarafından verilecek resmi talep yazısı
- Kimlik kartı bedeli olan meblağın yatırıldığı banka dekontu

Ödemelerin; **Ziraat Bankası (1262) Mithatpaşa Şubesi 7973515-5001** numaralı hesaba yapılması rica olunur... Banko dekontu ve başvuru için gereken belgelerin ivedilikle **Türkiye Belediyeler Birliği Tunus Caddesi No:12 06680 Kavaklıdere ANKARA** adresine gönderilmesi gerekmektedir. Kimlikler en kısa sürede adrese postalanacaktır.

Belediye Başkanı ve Belediye Meclis Üyesi rozeti almak isteyenlerin de aynı şekilde, rozet bedeli olan meblağı yatırdıkları banka dekontunu ve adreslerini Birliğimize iletmeleri halinde rozetler, adreslerine ulaştırılacaktır.

Eser ATAK
Şehir Plancısı

HERKES İÇİN ULAŞILABİLİR KENTLER

İnsanların tümü aynı bedensel ve zihinsel yeterliliğe sahip değildir. Ancak çoğunlukla yaşam çevremiz herkesin sağlam, güçlü kuvvetli, her engeli aşabilecek kıvraklıkta, algılama gücü yerinde, görme ve işitme duyusu tam olduğu varsayımı ile düzenlenir. Herkes 30 santimlik kaldırım ve merdivenlere çıkabilmeli, engeller ya da park etmiş taşıtlar nedeniyle kaldırıma sürekli inip çıkabilmeli, üst-alt geçitlerin onlarca basamağına tırmanabilecek güçte olmalı, bina ve ulaşım araçlarının küçücük yazılarını okuyabilecek ya da önüne bir anda çıkan cam kapıya çarpmayacak keskinlikte görebilmeli, 25 metrelik yolu 15 saniyelik yeşil ışık süresinde geçebilecek hızda yürüyebilmeli, yönlendirici olmayan metro istasyonlarında içgüdüleriyle yön bulma yetisine sahip olmalıdır.

Oysa yaygın inanışın aksine, sayılan bu “tam sağlam insan” niteliklerin hepsinin bir arada toplandığı kişilerin sayısı toplumda azınlıktır. Esasında, toplumdaki insanların çoğunluğu, hareket etme açısından farklı pek çok kısıtlılığa sahiptir. Küçük çocuklar ve yaşlılar basamak çıkmakta zorlanır, görme bozukluğu olanlar küçük bina tabelalarını, otobüs bilgi panolarını okuyamaz, saydam cam kapıları fark edemez. Elinde yük taşıyan herhangi biri yavaş hareket edebilir, kapıları açmakta zorlanır, uzun mesafeler yürüyemez. Bisiklet ve bebek arabası sürenler için basamak ve kot farkları önemli güçlük çıkarır. İyi aydınlatılmamış sokaklardaki

engeller herkes için risk oluşturur. Buraya kadar sayılanlar arasında “bildiğimiz anlamda” özürllüler yoktur. Bu kişiler özürllü olarak kategorize edilmeyen, ancak özürllülerin her zaman yaşadığı sorunları paylaşan diğer grupları oluşturur.

Görüldüğü gibi “ulaşılabilirlik” sadece özürllülerle ilgili bir konu olmayıp herkes için gerekli ve önemlidir. Tüm bu gruplar içinde, hiç kuşkusuz hareket kısıtlılığına sahip özürllü kişiler en büyük sıkıntıyı yaşayan gruplardır. Toplum içinde “sağlam” kabul edilen insanların gündelik yaşamda zaman zaman hissettikleri güçlükler, özürllü kişiler için yaşamın bütününe yayılan bir süreklilik taşır. Hareket kısıtlılığına sahip kişiler için ulaşım mekânında hareket etmek, eğer uygun düzenleme yoksa tam bir işkenceye dönüşmektedir.

Ulaşılabilirlik neden önemli?

Sosyal konum ya da bedensel yeterliliklerine bakılmaksızın hiçbir insan, toplumsal yaşam döngüsü çerçevesinde yaşamın olanaklarından faydalanma ve yaşama katılma konusunda herhangi bir biçimde engellenmemelidir. “Kamusal haklar” dediğimiz çalışma, eğitim, sağlık, eğlenme, dinlenme vb. tüm hak ve hizmetlerden yararlanabilmek için öncelikle bu faaliyetlerin gerçekleştiği mekânlara bağımsız olarak ve eşit koşullarda “gidebilmek” gerekir. Her ne kadar,

iletişim teknolojilerindeki gelişmeler bazı hizmetlere doğrudan giderek erişmeyi gereksiz kılmış olsa da, halen çoğu hizmet ve olanaktan yararlanabilmek için o yere fiziksel olarak gitmek (hareketlilik) gerekmektedir. Kaldı ki, bilgisayar, internet gibi iletişim teknolojilerinden yararlanmak ya da hizmeti ayağa getirmenin önemli maddi külfetleri olduğundan yoksul halk kesimleri için bunun olanaklı olmadığı da açıktır. Öte yandan, tüm hizmetler 'ayağa' getirilse bile, sokaklarda amaçsızca dolaşabilme özgürlüğü için bile mekânın ulaşılabilir/engelsiz olması gerekir. Bu nedenle kamusal hak ve hizmetlere erişimde "ulaşım" kilit bir önemdedir ve bu açıdan temel bir insan hakkı olduğu söylenebilir.

Ulaşım ve kent mekânının erişilebilir olmaması nedeniyle özürlü kişilerin eğitim, istihdam ve sosyal yaşamın diğer tüm olanaklarından yararlanmasının kısıtlanması, ayrımcılığa yol açarak bu kişileri eve bağımlı kılar ve toplumsal yaşamdan dışlar. Bugün ülkemizde üniversite eğitimini tamamlayan toplam nüfus içinde bedensel özürhüklerin oranı (%1,7) özürhük olmayan kişilerin (%4,4) üçte biri düzeyinde olması bu savı desteklemektedir.¹ Bu nedenle ulaşılabilirlik, özürhük kişilerin toplum hayatına katılabilmesi için yaşamsal bir önem taşır.

Özürhük- Engellilik

Sıkça tartışılan konulardan biri özürhük ve engellilik tanımlarıdır. Çoğunlukla özürhük kelimesinin özürhük kişileri rencide ettiğı düşüncesi ile "özürhük" yerine "engelli" tanımının kullanılması önerilir. Aslında bu tanımın kullanılması söyleneni değil, söyleyeni rahatlatır. Eğer toplumda gerekli ekonomik ve sosyal önlemler alınmamış, özürhük kişiler için yaşamın pek çok olanağına katılım kısıtlanmışsa en yumuşak, en nazik ifade bile kullanılsa fazla bir anlam taşımaz. Önemli olan toplumsal yaşamdaki hizmet ve olanakların kalitesi ve ne kadar ulaşılabilir olduğudur.

İkincisi, terminolojik olarak "engelli" kelimesi kişiye ait bir özellik olarak nitelendirilemez. Her özürhük engelli olmak zorunda değildir. Özür kişiye ait bir özellik iken, engel toplumsal yetersizlik ve eksiklikler sonucu ortaya çıkar. Bunu şöyle açıklayabiliriz: Tekerlekli sandalye kullanan bir kişi, uygun düzenlemeleri olan düzayak bir yaya geçidinden bağımsız olarak karşıya geçtiğinde onun engelli olma durumundan bahsedemeyiz. Ancak, bunun yerine onlarca basamaklı ve uygun düzenleme olmayan bir yaya üst geçidi bu kişiyi "engelli" tanımına

sokar. Aynı biçimde "sağlam" bir kişi, yoğun trafik akışı içindeki bir yolda eğer uygun bir yaya geçidi yoksa karşıya geçemeyerek "engelli" hale gelir. Dolayısıyla, bir kişiyi engelli yapan kişinin kendinden kaynaklanan hareket kısıtlılığından öte, toplumsal ve mekânsal çevrenin farklı bedensel ve zihinsel yetersizliklere duyarlılık gösterilmeden düzenlenmesidir.

Uygun bir yaya geçidi yoksa karşıya geçemeyen sağlam insan engellidir.

Uygun düzenlemeleri olan bir yaya geçidinde tekerlekli sandalye kullanıcısı engelsizdir.

Türkiye'deki durum ne?

Türkiye'de yapıllı çevrede ulaşılabilirlik açısından bazı iyileşmeler olmakla birlikte, tablonun çok iç açıcı olmadığı görülmektedir. Hareket kısıtlılığına sahip kişiler, maalesef bağımsız olarak sokağına çıkamamakta, istediğı yere gidememekte, istediğı binaya girememektedir. Kamu toplu taşıma araçları, duraklar, kaldırımlar, yaya geçitleri, kamu binaları, spor tesisleri, alışveriş merkezleri ve konut binalarının çoğu hareket kısıtlılığına sahip kişilerin bağımsız olarak erişimine olanak tanımayacak düzeyde engelli durumdadır.

¹ Başbakanlık Özürhükler İdaresi ve Devlet İstatistik Kurumunca 2002 yılında yapılan "Türkiye Özürhükler Araştırması" verilerinden alınmıştır.

Kaldırımların aşırı yüksek ve dar oluşu, yürümeyi zorlaştıran bozuk yüzeyler; yaya yolları üzerinde geçişi engelleyecek biçimde yerleştirilen elektrik ve aydınlatma direkleri, telefon kutuları, otobüs durak yapıları, taksi durakları, reklâm panoları, büfeler, yanlış dikilen ağaçlar başlıca yaya yolu engellerini oluşturmaktadır. Yaya geçitlerinde rampaların olmaması, geçiş süresinin kısıllığı, yeterli sıklıkta yaya geçidi olmaması, vb. bu geçitlerin sadece özürllüler değil, tüm yayalar tarafından güvenli kullanımı zorlaştırmaktadır.

Engelli bir kaldırım

Öte yandan kentlerdeki araba odaklı ulaşım düzenlemeleri, tüm yayaların olduğu kadar hareket kısıtlı kişilerin ulaşılabilirliğini de engellemektedir. Pek çok kentte araba hareketinin kolaylaştırılması temel amaç haline gelmekte, trafiğin diğer unsurları olan hareket kısıtlılığına sahip kişiler, yayalar, bisikletliler gibi grupların ulaşım hakkının kısıtlanmasında bir sakınca görülmemektedir. Bu yaklaşımlar sonucu ışıklı yaya geçitleri kaldırılarak kullanılmayan onlarca basamaklı üst-alt geçitlere dönüştürülmekte, köprülül kavşaklar sonucu kesintisiz trafik akımının amaçlanması düzyak yaya geçişlerini olanaksız hale getirmekte, taşıt yollarının genişletilmesi için yaya kaldırımları yer yer yok edilmekte ya da yaya hareketine olanak vermeyecek biçimde daraltılmaktadır. Ayrıca, otopark oluşturma konusunda yerel yönetimlerin gevşek

davranması, kaldırımların arabalar tarafından işgal edilmesiyle sonuçlanmaktadır.

Araba odaklı bir ulaşım düzenlemesi sonucu tamamen yok edilen bir kaldırım, Ankara, 2008

Taşıtların durmadan geçmesi için yapılmış bir üst geçit, Ankara, 2008

Öte yandan toplu taşıma sistemleri de hareket kısıtlılığına sahip kişiler için ulaşılabilir olmaktan çok uzaktır. Ülke kentlerinin büyük bölümünde ağırlıklı olarak kamu toplu taşımacılığında hizmet veren otobüs ve dolmuş taşımacılığı ile duraklarında özürllüler için uygun düzenlemeler yok denecek kadar azdır. Büyük kentlerdeki raylı taşıma sistemleri,

uluslararası standartlar dikkate alınarak yapıldığından özürliülerin ulaşabilirliği açısından daha uygun özellik taşımaktadır.

Bu engellerin ortadan kaldırılarak ulaşılabilir yerleşimler oluşturmak için 1997 yılından bu yana ülkemizde bir dizi yasal düzenleme yapılmış ve standartlar oluşturulmuştur. Artık yasal olarak özel ya da resmi tüm binalar, ulaşım araçları ve sistemleri, ulaşım mekânındaki kaldırım, yaya geçidi, işaretleme, vb. tüm unsurlar özürliülerin ulaşabilirliğine ve kullanımına uygun ölçü ve nitelikte yapılmak zorundadır. Bununla ilgili yerel ve merkezi idarenin tüm kurumları sorumluluk taşımaktadır.

Ne var ki, yasal düzenlemeler bir anda tüm sorunları çözmeye yetmemektedir. Halen, yapı çevre içindeki düzenlemelere bakıldığında ulaşılabilirlik unsurunun genellikle göz ardı edildiği ya da çok sınırlı olarak düzenlemelerin yapıldığı görülmektedir.

Yapılan hatalar neler?

Yasal düzenlemelerin ve konu hakkındaki duyarlılığın artmasıyla birlikte ülkemizde de ulaşım mekânı ve binalarda bazı düzenlemeler yapılmaya başlanmıştır. Ancak iyi niyetle yapılmaya çalışılan bu düzenlemelerde önemli yanlış ve hatalar yapılmakta, bunun sonucunda istenilen amaca ulaşılması güçleşmektedir. Bunlar şöyle sıralanabilir:

- Yerel yönetimler tarafından yapılan düzenlemeler herhangi bir program, eylem planı ve etaplamaya dayanmamakta, dolayısıyla sistematik, disiplinli bir iyileştirme/sağlıklılaştırma çalışması gözlenmemektedir.
- Özürliüler için kent mekânında yapılan fiziki düzenlemeler, son derece sınırlı olmakta, bütünlük ve süreklilik taşımamaktadır. Kentin belli bir bölgesinde düzenleme yapılması yeterli görülebilmekte, özürliüler için tekil ve amaca hizmet etmeyen “özürliüler parkı”, “özürliüler otobüsü” gibi ayrımcı uygulamalara rastlanmaktadır.
- Yapılan düzenlemelerde ortopedik özürliülere yönelik olarak sadece rampa yapılmasının yeterli olduğu düşünülmekte, diğer düzenlemeler ya bilinmemekte, ya da göz ardı edilmektedir. Özellikle görme ve işitme özürliüler için yapı çevre de hemen hemen hiçbir önlem alınmamaktadır.
- Yapılan düzenlemelerin standartlara uygun ölçü ve nitelikte olmasına gerek görülmemekte, düzenlemenin niteliği inşaat ustasının ya da kalfasının bilgi birikimine terk edilmekte, bu durum ise düzenlemelerin özürliülerce bağımsız olarak kullanımını engellemektedir. Örneğin rampalar

fazla yer kaplamaması için kısa tutulmakta, kaymaz malzeme ile yapılması gerekirken cilalanmış granit ya da mermer kullanılmakta ve dolayısıyla hem dik, hem de kaygan olan bu rampalar kullanıcılar için ciddi tehlike oluşturmaktadır. Gereğinden fazla para harcadığı halde, yapılan düzenleme kullanılmadığından kamu kaynakları da israf edilmiş olmaktadır.

- Toplu taşımacılık alanında da önemli yanlışlar yapılmaktadır. Bazı belediyeler, kent içi ulaşımında birkaç liftli-rampalı otobüsü sadece özürliüler için tahsis edip çalıştırmakta, ancak bu otobüsler hem sayıları son derece yetersiz, hem de yaygın olmadığından çoğunlukla kullanılmadan boş olarak sefer yapmakta, bir süre sonra da talep olmadığı gerekçesiyle servisten kaldırılmaktadır. Oysa bu konuda yapılması gereken, etap etap tüm otobüslerin özürliü kişilerin de kullanabileceği standartlara sahip olanlarla yenilenmesi olmalıdır. Otobüslerin de sadece özürliüler için ayrılması, toplumsal bütünleşmeyi önleyerek ayrımcı bir uygulama haline gelmekte, verimli de olmamaktadır.

Standarta uygun olmayan eğim ve malzeme ile yapılmış bir rampa

Hataların nedeni ne?

Kentsel çevrede özürliülere yönelik uygulamaların olmaması, yetersizliği, ya da uygulamalardaki yanlışlık ve ayrımcı uygulamalar, temelde bilgi ve bilinç eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Özürliü kişilerin ihtiyaçları ve standartlar konusundaki bilgi eksikliği nedeniyle yerel yönetimlerde konuya yeterince önem

verilememekte, açık alanlar ve binaların projelendirme - ruhsat aşamasında ve toplu taşımacılıkta bu hususlara dikkat edilmemektedir.

Öte yandan halkın ve özürli örgütlerinin haklarının farkına vararak konuya sahip çıkma konusundaki yetersizlikleri de kamu idareleri üzerinde özdenetimi sağlayan bir baskı oluşturmamaktadır. Son kertede düzenlemelerin yapılıp yapılmaması, yöneticilerin ya da teknik personelin duyarlılığına bağlı kalmaktadır.

Bir diğer önemli konu planlı çalışma kültürünün olmamasıdır. Bir sorunu tespit edip o sorunun çözümü yönünde doğru bilgiyi kullanarak planlama yapmak ve bunu sürekli hale getirmek konusunda kamu yönetim dizgesinde önemli bir zaafiyet vardır. Planlı çalışma yerine pragmatik davranılmakta, günü kurtarmanın yolları aranmaktadır. Öte yandan, kurumların başına bilgi sahibi yöneticiler yerine konudan uzak kadrolar getirilmekte, bu kişiler de daha çok gösteriş ve şaşaayı yeğlemektedir. Dolayısıyla sorunlara kalıcı yaklaşımlar sürekli ötelenmektedir.

Özürliülerin ulaşılabilirliğini engelleyen dolaylı, ancak önemli etkenlerden biri de kentlerin yaşam değerinin değil, değişim(ticari) değerinin ön plana alınmasıdır. Kent mekânının her santimetrekaresi pazarlanmaya, ya da alınıp satılabilen bir metaya dönüştürülmeye çalışılmakta, kentsel rantlar kentin gelişimini belirleyen temel değişken haline gelmektedir. Market büyüklüğünde satış büfelerinin kaldırılması kapatacak şekilde gelişigüzel yerleştirilmesine izin verilirken, bir rampanın yapılması “düşünülememektedir”. Üst geçitler, altına satış birimi tahsis edilmesi için yapılır hale gelmiştir.

Ne yapılmalı?

Yasaların hayata geçirilmesi için güçlü bir uygulama iradesi ve duyarlılığı oluşturmak ilk yapılması gerekli iştir. Ancak gerekli kamu bilinci oluştuktan sonra çalışmaların hız kazandığı, ülke ve dünya deneyimleriyle görülmüştür. Diğer yandan, konunun önemli bir ayağı da, yasaların uygulanması için gerekli özendirici ve kaçındırıcı politikaların belirlenmesidir.

Bu kapsamda engelsiz kentlere ulaşmak yönünde yapılması gerekenler konusunda aşağıdaki başlıklar yol gösterici olabilir:

- Öncelikle, şehrsel çevrenin oluşumunda karar verici ve uygulayıcı olarak görev alan idareci ve teknik elemanların (kamu ve özel sektör), konu hakkındaki bilgi eksikliğini gidermek gerekmektedir.

Bunun için, içinde atölye çalışması etkinliği de olan hizmet içi eğitim programlarının düzenlenmesi bu açığın kapatılmasında önem taşımaktadır.

- Belediyeler, kent bütününde yapılacak çalışmalara esas oluşturacak biçimde örnek uygulama çalışmaları (örnek sokak düzenlemesi, örnek durak tasarımı, örnek bina girişi, vb.) yapmalı, bu çalışmalar belediye ve özel sektör personelinin eğitimi kapsamında değerlendirilmeli, elde edilecek deneyimlerle bu uygulamalar kent bütününe yaygınlaştırılmalıdır.
- Yapılanların istenen standartta ve kalitede olması için, düzenlemelerde ulusal ve uluslararası standartlar kullanılmalı, ihale şartnamelerinde bu koşullar yer almalı, projelendirme ve yapım aşamasında standartlara uygunluk mutlaka gözetilmelidir.
- Mevcut kent dokusundaki engellerin belirli bir plan dâhilinde kaldırılması için yerel yönetimlerce; sınırları, uygulama süresi, etapları belli ve profesyonellerce hazırlanan “Engelsiz Kent İçin Sağlıklılaştırma Planlarını” uygulaması önem taşımaktadır.
- Kentsel altyapının yapımı, yenilenmesi ve bakımı sırasında mutlaka etkin bir koordinasyon ve işbirliği yapılmalıdır. Belediyeler ve diğer altyapı kuruluşları, yatırım planlarını birlikte hazırlamalı, özellikle yaya yollarında yapılan düzenlemelerde mutlaka işbirliği içinde çalışmalıdır.

Sonuç olarak

Yerleşmeler orada yaşayan “tüm insanlar” için planlanır ve inşa edilir. Bu nedenle, fiziksel ve toplumsal çevre, insanların birbirlerinden farklı olduğu gerçeğine dayandırılarak planlanmalı ve inşa edilmelidir. İnsanların sahip olduğu farklılıkların engele dönüşmemesi için bu yaklaşımın temel alınması kaçınılmaz bir gerekliliktir. Sosyal devletin temel özelliklerinden biri de dezavantajlı grupların yaşadığı olumsuzlukları ortadan kaldıracak pozitif ayrımcılık uygulamalarını desteklemesi ve buna yönelik politikalar üretmesidir. Ulaşılabilirlik, tüm insanların eşit ve özgür biçimde toplumsal yaşama katılımında ve kamusal haklara ulaşımında aracı bir hak olarak kilit bir önemdedir.

YEREL YÖNETİMLERDE VERİMLİ ÇALIŞMANIN KOŞULLARI

Prof. Dr. Nuri TORTOP

Belediyelerde ve diğer yerel yönetim kuruluşlarında, verimliliğin sağlanması için her şeyden önce nitelikli, dürüst personel seçimine önem verilmesi ve yasa ve diğer düzenlemelerin bu kurallara göre hazırlanması ve yürürlüğe konulması büyük önem taşımaktadır. Çağımızda dünya sürekli ve hızlı bir gelişme içindedir. Geçmiş yıllarda yapılmış olan düzenlemeler ve yasalar günün yeni gereksinmelerine yanıt verememektedir. Bu nedenle yapılmış olan kanun, tüzük ve yönetmelik gibi düzenlemeleri, günün gereklerine göre değiştirmek gerekmektedir. Günümüzde en çok üzerinde durulan konular, demokratikleşme ve demokratikleşmenin yararları ve iyi yönetim anlayışının geliştirilmesi gibi, yerel yönetimlerde verimlilik ve nitelikli iş üretimini artırmaya yönelik konulardır. Bu gelişme ve ilgi giderek demokratik hükümetlerin kurulmasının artmasından ve insan haklarına saygılı hükümetlerin çoğalmasından da, kaynaklanmıştır. Ayrıca uyuşmazlıkları zora ve kuvvete başvurarak çözümlmek yerine toplantılar düzenlenerek görüşmeler ve tartışmalar yolu ile sonuçlandırmak yolları aranmış ve geliştirilmiştir. Bu arada birçok demokratik kuruluşlar kurulma yoluna gidilmiştir.

Yerel yönetimlerin, verimli, kaliteli hizmet gereksinmelerini karşılayacak önlemleri almak için gerekli çalışmalar yapılmalıdır. Yerel yönetimlerle ilgili yasalar sürekli olarak gözden geçirilmeli, günün ihtiyaçlarına göre, gerekli yeni düzenlemeler yapılmalıdır. Denilebilir ki, toplam kalite yönetimi kavramı ortaya atılmadan önce de kamu yönetiminde benzer iyileştirme, yeniden düzenleme, yeniden yapılanma ve bunlara yön veren araştırma-geliştirme çalışmaları zaten yapılmakta idi. Tüm bu gelişmeler, demokrasi, kaliteli ve iyi yönetim ve yerinden yönetim arasında sıkı ve yakın bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Bu gelişmeler, yalnız Avrupa ve batı ülkelerinde değil, Latin Amerika ve Afrika ülkelerinde de görülmüştür. Kuşkusuz kaliteli, nitelikli ve iyi yönetim, yalnız yerel yönetimlerde değil, merkezden kuruluş yönetimlerinde de uygulamaya konulmaktadır. Türkiye’de, 1962 yılında gerçekleştirilen MEHTAP PROJESİ’NDEN sonra, Merkezi İdarenin Taşra kuruluşları, Yerel Yönetimler ve

Kamu İktisadi Teşebbüslerinin yeniden düzenlenmesi ile ilgili araştırmalar yapılmıştır. Daha sonra yapılan diğer araştırmalarda da, tüm bu kuruluşlar, birlikte ele alınmıştır. 1971 yılında yapılan araştırma ve 1987-1990 yıllarında yapılan KAYA PROJESİ araştırmalarında, merkezi idare, taşra örgütleri, yerel yönetimler ve kamu iktisadi teşebbüsleri birlikte ele alınmıştır. Tüm bu araştırmaların gerçek amacı, tüm kamu kuruluşlarında verimli, nitelikli, kaliteli yönetimi gerçekleştirmektir. Aslında geçmiş yıllarda idari reform, idarenin yeniden düzenlenmesi kavramları ve başlıkları altında yapılan çalışmalar, günümüzde toplam kalite sözcükleri ile ifade edilen çalışmaların benzeridir.

Kamu hizmetlerinin bir merkezden yürütülmesi, hizmetlerin daha ulusal yürütülmesinin olanaklı olduğu geçmiş yıllarda önemle üzerinde durulan bir konu idi. Yetkileri ve yönetimi alt kademelere bırakmak sakıncalı görülüyordu. Alt kademelerin kaynakları iyi kullanamayacağı kabul ediliyordu. Ulusal ekonomi ve ekonomik gelişme üzerinde en yüksek düzeyde denetim olanaklarını sürdürmek yeğleniyordu. Ayrıca bazı politikacılar tarafından merkezden yönetim, toplumsal kaynakları daha ussal ve verimli kullanmak için çok yararlı bir strateji olarak görülüyordu.

Ülkemizde iktisadi devlet teşekküllerinin gelişmesi bu akımlar paralelinde olmuştur. 1933 yıllarından itibaren Devlet’in kaynakları ve yönetim biçimi ile yapılması olanaklı olmayan hizmetlerin yerine getirilmesi için en elverişli kuruluşların iktisadi devlet teşekkülleri olduğu üzerinde durulmuştur.

Merkezden yönetim yerine, yerel özerklik anlayışı ve uygulaması yöntemi ile, etkin olarak hizmetlerin yürütülmesi, yerel halka yararlı ve isabetli kararların alınması, yerel düzeyde demokratik anlayış içinde sorunların tartışılarak çözüm önerilerinin bulunması olanakları yaratılmış olmaktadır. Hizmetlerin tarafsızlık ve sosyal adalet ilkelerine göre yürütülmesi olanakları yerel yönetimler sayesinde gerçekleştirilebilmektedir. Vatandaşlar yerel düzeyde birbirlerine saygı göstererek, sorunlarını tartışmayı ve çözüm önerileri bulmayı öğrenmektedir. Böyle bir yöntem ulusal düzeyde de, demokraside başarılı olmanın yollarını açmaktadır.

Ayrıca yerel ihtiyaçları en iyi biçimde saptamak ve en hızlı biçimde gerçekleştirmek yerel yönetimler tarafından olanaklı olmaktadır. Kurumlar insanlar tarafından yönetilmektedir. Kurumlara yön veren unsurların başında insan davranışları gelmektedir. Bu kurumların başında bulunan yöneticiler, kurumda çalışan personel ile iyi ilişkiler kurmalı, onların canla başla çalışmaları için teşvik edici, önlemler almalıdır. Ayrıca beldede yaşayan vatandaşlarla iyi ilişkiler kurarak, onların maddi ve manevi desteklerini sağlamalıdır. Eğer vatandaşlardan çeşitli tepkiler gelirse, istenilen amaçlara ulaşmak güçleşir. Bunun için, hem personel ve hem de ilgili vatandaşlar ile iyi ilişkiler kurulur ise, istenilen amaçlara ulaşmak kolaylaşır. Bir aile içinde bile, anne, baba ve çocuklar arasında iyi ilişkiler kurulur, eşgüdüm sağlanarak çalışılır ise, istenilen amaçlara ulaşılır ve mutlu bir aile yuvası gerçekleştirilebilir. Kuruluşlarda da eşgüdüm sağlanarak çalışılır ise, kuruluşun verimli ve uyumlu çalışması sağlanır.

Artık günümüzde, yerel yönetimlerin değişik, çeşitli halk beklentilerinin değerlendirilmesinde önemli

bir yarar sağladıkları kabul edilmektedir. Tecrübeler kanıtlamaktadır ki, zaten vatandaşlar da, yerel yönetimleri kendilerine daha yakın ve sorunlarına daha çabuk ve etkili çözümler üretebilecek kuruluşlar olarak görmektedirler. Diğer yünden yerel yönetimler, yerel kişisel girişimleri en iyi biçimde değerlendirebilirler. Gerçekten gelişmiş ülkelerde, yerel yönetimler kamu gelirlerinin yüzde kırk ile yüzde yetmişini harcadıkları halde, gelişmekte olan ülkelerde, bu harcamalar yüzde yirmilere hatta yüzde üçlere kadar düşmektedir. Amaç olanaklar ölçüsünde yerel yönetimlerin harcamalarının oranlarını yükseltmek ve daha çok ve nitelikli hizmet üretmek olanaklarına kavuşturmadır.

Sonuç olarak diyebiliriz ki, gerçekten yerel yönetimler halkın ihtiyaçlarını en kısa sürede öğrenebilen, bunların gerçekleştirilmesi için önlemleri en kısa sürede alma gücü olan kuruluşlardır. Bunun için de onlara gerekli parasal olanakları da sağlamak gereklidir. Nitekim son düzenlemeler ile belediyelerimize önemli kaynaklar sağlanmaktadır.

BELEDİYELER VE KUM ÇAKIL VE BENZERİ MADDELERİN ALINMASI, İŞLETİLMESİ VE KONTROLÜ

Dr. Mustafa TAMER
Vali

A. GİRİŞ

Bilindiği gibi; Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanarak 08.12.2007 tarih ve 26724 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan **Kum Çakıl ve Benzeri Maddelerin Alınması, İşletilmesi ve Kontrolü Yönetmeliği** yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Yönetmelik 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı **Çevre Kanunu**’nun Ek-1 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine dayanılarak hazırlanmıştır. Yönetmeliğin amacı, orman sayılan alanlar dışındaki yerlerden, kum, çakıl ve benzeri maddelerin çevreye ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde alınması, işletilmesi ve kontrolü ile ilgili esasları düzenlemektir. Yönetmelik; orman sayılan alanlar dışındaki, ülkenin egemenlik alanlarındaki denizlerden, akarsu ve kuru dere yataklarından, göl yataklarından ve tarım arazilerinden kum, çakıl ve benzeri maddelerin alınması işletilmesi ve kontrolü ile ilgili esasları kapsar.

Yönetmelikte geçen;

- a) **Akarsu:** Devamlı su taşıyan doğal su yataklarını,
- b) **Bakanlık:** Çevre ve Orman Bakanlığını,
- c) **Çakıl:** Cinsleri ne olursa olsun, tane büyüklükleri veya genişlikleri 2 milimetre ile 25 santimetre arasında değişen taş parçalarını,
- ç) **Çevre yönetim planı:** İşletme faaliyetleriyle ilgili, çevreye olabilecek muhtemel zararların önlenmesini ve ortaya çıkabilecek atıklarının bertarafının nasıl yapılacağını belirten yönetim planını,
- d) **Doğaya yeniden kazandırma:** İşletme faaliyetleri sebebiyle bozulan sahaların geriye düzenlenmesi, duraylılığı sağlama, düzeltme, üst toprağı serme, tohum ekme, fidan dikme, arazi yapısı uygun yerlerde rekreasyon alanları oluşturulması, bitkilendirme ve ağaçlandırma işlemlerinin tümünü kapsayan faaliyetleri,
- e) **Duraylılık:** Bir malzeme kütlesinin veya bir yapının maruz kaldığı gerilimin kalkmasıyla, dönüşümsüz önemli bir deformasyona veya harekete maruz kalmaksızın, uygulanan gerilime uzun süre dayanabilmesi durumunu,
- f) **Faaliyet:** Ülkenin egemenlik alanlarındaki denizlerden, akarsu ve kuru dere yataklarından,

göl yataklarından ve tarım arazilerinden kum, çakıl ve benzeri maddelerin alınması ve işletilmesi çalışmalarını,

g) **Faaliyet sahibi:** Denizlerden, akarsu ve kuru dere yataklarından, göl yataklarından ve tarım arazilerinden kum, çakıl ve benzeri malzemelerin alınması ve işlenmesi faaliyetlerini gerçekleştirenleri,

ğ) **Kum:** Tabiatı tabii olarak bulunan içerisinde %80’in altında SiO₂ bulunan ariyet malzemesi ve SiO₂ oranına bakılmaksızın denizlerdeki kumu,

h) **Kuru dere:** Mevsimsel olarak su taşıyan tabii su yataklarını,

ı) **Mendereslenme:** Akarsuların tabii veya fiziksel sebeplerle büyük kıvrımlar yaparak uzun bir yol takip etmesini,

i) **Röper:** Belli bir yeri, bir noktayı yeniden bulmak için konulan sabit işareti,

j) **Talveg:** Bir akarsu yatağında, yatağın en düşük noktalarından geçen çizgisel hattı, ifade eder.

B. SINIRLAMALAR VE YASAKLAR

Diğer yandan; Yönetmelik kapsamındaki faaliyetlerle ilgili sınırlamalar ve yasaklar şunlardır;

- a) İçme ve kullanma suyu temin edilen kıta içi yüzeysel su kaynaklarında ve bunları besleyen, akar ve kuru derelerde,
- b) Termal su kaynaklarının birinci ve ikinci derece koruma alanları içerisinde,
- c) Yeraltı suyu rezervlerini haiz akifer karakterindeki her türlü formasyonlarda,
- ç) Denizlerde kıyı çizgisi ile kıyı kenar çizgisi arasındaki bölge ve deniz sahil şeritlerinde,
- d) Kıyı çizgisinden deniz istikametine doğru 20 metreden daha az derin denizlerde,
- e) Her iki kıyısı, taşkın tesisleri ile ıslah edilmiş olan mecralarda,
- f) Mendereslerin sık olduğu mecraların dış kurblarında,
- g) Yatak şev diplerine şev yüksekliğinin iki katından daha az bir mesafe bırakarak yaklaşmak suretiyle şev stabilitesini tehdit edecek durumlarda,

ğ) Her iki sahilinde kum, çakıl katmanları devamlılık gösteren mecralarda mevcut yatağın genişletilmek istenmesi durumunda,

h) Talep edilen ocak yerinin bir akarsu ya da derenin boğaz çıkışından sonraki rüsup konisi üzerinde olması durumunda,

i) Akarsu ve dere yataklarından ocak açılması istenen sahanın akış aşağısı veya akış yukarısı ile yatağın herhangi bir sahilinde, konumlanmış ve mevcut durumda taşkın yönünden emniyetli olan yerleşim birimleri ve tarım arazilerinin söz konusu kum-çakıl ocağının açılmasından sonra taşkına maruz kalacağını anlaşıldığı hallerde,

j) Akarsu ve dere yatakları üzerinde inşa edilmiş köprü, menfez ve benzeri sanat yapıları bulunan akarsu ve dere yataklarında, anılan sanat yapılarından herhangi birine menba yönünde 750 metre ve mansap yönünde 1000 metreden daha yakın mesafe bırakarak yaklaşılacak hallerde,

k) Diğer mevzuat ve uluslararası sözleşmelerle koruma altına alınmış alanlarda belirlenen mesafelerde,

kum, çakıl ve benzeri maddelerin alımına yönelik kum ve çakıl ocağı açılması ve işletilmesine izin verilmez.

C. KUM, ÇAKIL VE BENZERİ MALZEME OCAĞI İŞLETİLMESİ

1. Akarsu ve Kuru Dere Yataklarında Kum, Çakıl ve Benzeri Malzeme Ocağı İşletilmesi

Aynı şekilde; akarsu ve kuru dere yataklarında kum, çakıl ve benzeri maddelerin alınması ve işletilmesi faaliyetini gerçekleştirecek faaliyet sahiplerinin işletme esnasında uyması gereken esaslar şunlardır:

a) Ocak sahasının çevresi beton kazık veya benzerleri ile işaretlenir. Ocak sahasının akarsu yatağı içindeki başlangıç ve bitim noktaları kıyıda çakılacak en az 1,5 metre yüksekliğindeki beton kazıklar ile belirlenir; kazıklar herhangi bir şüpheye mahal vermeyecek şekilde sabit röper noktalarına teknik esaslara uygun olarak yerleştirilir.

b) Malzeme alımı süresince dere yatağının doğal formu bozulmaz, dere yatağı içerisinde yükseltilebilir oluşturulmaz, 1/25.000'lik, 1/5.000'lik ve 1/1.000'lik paftalarda gösterilen sınırlar içerisinde kalmak kaydıyla nakliye ve benzeri faaliyetlerle çevrede bulunan tesislere, tarım, çayır, mera, yaylak, kışlak ve orman alanlarına zarar verilmez.

c) İşletme süresince akarsu yatağında yatak duraylılığını bozacak ve serbest akışa engel olacak şekilde malzeme alınması, mahfuz, servis yolu ve

benzeri yapılar yapılarak suyun akış yönü değiştirilerek kıyı oyulmalarına, sedde bulunan yerlerde seddelere, bulunmayan yerlerde ise yatak kenarlarında bulunan ocak kullanım alanı dışında yer alan tarım alanları, meskun mahaller ve benzeri tesislere zarar verecek şekilde yatak üzerinde çalışma yapılması yasaktır.

ç) Ocak içerisinde servis yolunun yataktan geçmesi durumunda, mevcut kesit daraltılmaz. Ocak yolu olarak işaretlenen kesimin bakım ve onarım işleri ile yanlış kullanımdan dolayı oluşabilecek hasar ve zararın tazmini faaliyet sahibince karşılanır.

d) İşletme ruhsatı süresinin bitiminde, faaliyet sahibi tarafından akarsu veya kuru dere yatağında gerekli arazi ıslahı ve rehabilitasyon çalışmaları yapılarak doğal akış rejimi koşulları sağlanarak saha terk edilir.

e) Belirlenecek talveg kotundan daha fazla derine inilmez.

f) Akarsu ve kuru dere yataklarından malzeme alımı, akış rejimi bozulmadan ve dere yatağında mendereslenmeye meydan vermeyecek şekilde gerçekleştirilir.

g) Akarsu ve kuru dere yataklarından alınan malzemenin yıkanması ve elenmesi sonucunda oluşan pasa, ruhsat alanı içerisinde çevreye ve insan sağlığına zarar vermeyecek can ve mal emniyetini sağlayacak şekilde doğaya yeniden kazanım çalışmalarında kullanılmak üzere depolanır.

ğ) Faaliyet esnasında oluşabilecek atıklar çevreye ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde ilgili mevzuat doğrultusunda bertaraf edilir.

h) Kumun yıkanması esnasında kimyasal madde kullanılmış ise oluşan atık sularının bertarafı ilgili mevzuat çerçevesinde yapılacak olup, alıcı ortama deşarjında yıkama işleminden sonra atık suların alıcı ortama deşarj standartları uygulanır.

i) Kum, çakıl ve benzeri malzeme alınan yerlere hiçbir şekilde atık bırakılmaz.

j) Faaliyet sahibince ocak sahası içerisinde derinlik ölçümü yapılabilmesine imkan sağlayacak gerekli ekipman bulundurulur.

k) Mevcut su kalitesinin 31/12/2004 tarihli ve 25687 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan **Su Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği**'nin ekinde yer alan Tablo-1'e göre su kalite sınıfının belirlenerek, mevcut kalitenin bozulmaması için gerekli tedbirler alınır.

l) Akarsu ve kuru dere yataklarından kum, çakıl ve benzeri maddelerin alınması ve işletilmesi faaliyetlerine ilişkin olarak **Tarım ve Köyişleri Bakanlığı**'ndan söz konusu faaliyet sahası ile ilgili su ürünleri açısından alınacak görüş doğrultusunda faaliyetler yürütülür.

2. Deniz ve Göl Yataklarından Kum, Çakıl ve Benzeri Maddelerin Alınması

Böylece; deniz ve göl yataklarından kum, çakıl ve benzeri maddelerin alınması ve işletilmesini gerçekleştirecek faaliyet sahiplerince işletme aşamasında uyulması gereken esaslar şunlardır:

a) Ekosistem bütünlüğünün korunması ve doğal hayata zarar verilmemesi esastır.

b) Kıyının jeomorfolojik yapısının doğal durumu korunur.

c) Mevcut su kalitesinin korunması için, **Su Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği**'nin ekindeki Tablo-2, Tablo-3 ve Tablo-4'te yer alan su kalite sınıfı belirlenerek gerekli tedbirler alınır.

ç) Deniz ve göl rezervuarlarına su akışı engellenmez.

d) Denizlerden, göl yataklarından kum, çakıl ve benzeri maddelerin alınması ve işletilmesi faaliyetlerine ilişkin olarak **Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı**'ndan söz konusu faaliyet sahası ile ilgili su ürünleri açısından alınacak görüş doğrultusunda faaliyetler yürütülür.

e) Faaliyet esnasında oluşabilecek atıklar çevreye ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde ilgili mevzuat doğrultusunda bertaraf edilir.

f) Faaliyet sahibince ocak sahası içerisinde derinlik ölçümü yapılabilmesine olanak sağlayacak gerekli ekipman bulundurulur.

3. Sulak Alanlardan Kum, Çakıl ve Benzeri Maddelerin Alınması

Neticede; sulak alanlardan kum, çakıl ve benzeri maddelerin alınması ve işletilmesi faaliyetleri ile ilgili olarak Yönetmelikle getirilen hükümlere ilaveten, 17/5/2005 tarihli ve 25818 sayılı **Resmî Gazete**'de yayımlanan **Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği** hükümleri uygulanır. Faaliyet sahibince ocak sahası içerisinde derinlik ölçümü yapılabilmesine olanak sağlayacak gerekli ekipman bulundurulur.

4. Tarım Arazilerinden Kum, Çakıl ve Benzeri Maddelerin Alınması ve İşletilmesi

Ayrıca; faaliyet sahipleri tarım arazilerinden, kum, çakıl ve benzeri maddelerin alınması ile ilgili faaliyetlerini 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı **Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu** çerçevesinde yürütürler. Tarım arazilerinden alınan malzemenin yıkanması ve elenmesi sonucunda oluşan pasa, ruhsat alanı içerisinde çevreye ve insan sağlığına zarar vermeyecek can ve mal emniyetini sağlayacak şekilde araziye yeniden kazanım çalışmalarında kullanılmak üzere depolanır.

5. Faaliyet İle İlgili Başvuru

Diğer yandan; 17 Temmuz 2008 tarihli ve 26939 sayılı **Resmî Gazete**'de yayımlanan **Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği** uyarınca çevresel etki değerlendirmesi raporu hazırlaması zorunlu ya da gerekli faaliyet sahipleri, çevresel etki değerlendirmesi raporunun eki olarak **Doğaya Yeniden Kazandırma Planını**, çevre yönetim uygulama takvimini ve bu plan ve takvimi aynen uygulayacağını gösterir noter tasdikli taahhüdü ilgili makamlara sunmakla ve projelerini, verilen kararlara göre gerçekleştirmekle yükümlüdürler. **Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği** uyarınca çevresel etki değerlendirmesi gerekli değildir kararı verilen faaliyet sahipleri ve **Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği** dışındaki faaliyet sahipleri bu Yönetmeliğin Ek-1'inde formatı verilen **Çevre Yönetim Planını** ve bu planı aynen uygulayacaklarını gösterir noter tasdikli taahhüdü ilgili **İl Çevre ve Orman Müdürlüğüne** üç nüsha halinde vermekle ve faaliyetlerini, verdikleri plan ve taahhüde göre gerçekleştirmekle yükümlüdürler.

6. Çevre Yönetim Planının İncelenmesi ve Onaylanması

Faaliyet sahibince hazırlatılacak **Çevre Yönetim Planını**, çevresel etki değerlendirmesi raporu ekinde ilgili makamlara sunulur. Çevre Yönetim Planı ile ilgili inceleme, değerlendirme ve onaylama süreci çevresel etki değerlendirmesi raporu ile birlikte **Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği**'nin hükümleri çerçevesinde yürütülür. Çevresel etki değerlendirmesi raporu hazırlamaya yetkili kurum ve kuruluşlar, aynı zamanda çevre yönetim planını da hazırlamaya yetkilidir.

ÇEVRE YÖNETİM PLANI

1. Projenin Özellikleri

a) Projenin İş Akım Şeması, Kapasitesi, Kapladığı Alan, Teknolojisi, Çalışacak Personel Sayısı.

b) Doğal Kaynakların Kullanımı. (Arazi Kullanımı, Su Kullanımı, Kullanılan Enerji Türü vb.)

c) Arazinin Hazırlanması, İşletme ve Rehabilitasyon Alanlarında Oluşan Atıkların Miktarı ve Fiziksel, Kimyasal, Biyolojik Özellikleri.

ç) Kullanılan Teknoloji ve Malzemelerden Kaynaklanabilecek Kaza Riski.

d) Projenin Olası Çevresel Etkilerine Karşı Alınacak Tedbirler.

2. Projenin Yeri

a) Mevcut Arazi Kullanımı ve Kalitesi. (Tarım Alanı, Orman Alanı, Planlı Alan, Su Yüzeyi vb.)

b) **Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği** Ek-V'deki Duyarlı Yörelere Listesi Dikkate Alınarak (sulak alanlar, kıyı kesimleri, dağlık ve ormanlık alanlar, tarım alanları, milli parklar, özel koruma alanları, nüfusça yoğun alanlar, tarihsel, kültürel, arkeolojik, vb. önemli alanlar, erozyon alanları, heyelan alanları, ağaçlandırılmış alanlar, potansiyel erozyon ve ağaçlandırma alanları ile 16/12/1960 tarihli ve 167 sayılı **Yer Altı Suları Hakkında Kanun** gereğince korunması gereken akiferler) **Doğal Çevrenin Değerlendirilmesi**.

3. Doğaya Yeniden Kazandırma Planı (Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hazırlayanlar hazırlayacak)

4. Çevre Yönetim Planı Uygulama Takvimi (Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hazırlayanlar hazırlayacak)

D. İZLEME DENETİM YAPTIRIM RAPORLAMA

Diğer bir deyişle, faaliyetler, faaliyet sahibince verilen çevre yönetim planı ve Yönetmelik hükümleri kapsamında ilgili İl Çevre ve Orman Müdürlüğüne izlenir. Yönetmelik çerçevesindeki denetimlerde, **Çevre Kanunu**'nun 12'nci maddesi uyarınca Bakanlık, **İl Çevre ve Orman Müdürlüğü** ve Bakanlıkça yetki devri yapılmış kurum veya kuruluşlar yetkilidir. Yönetmelik hükümlerine aykırı faaliyette bulunanlara **Çevre Kanunu**'nun 20'nci maddesi birinci fıkrası (I) bendinin ikinci paragrafına göre idari para cezası ve 15'inci maddesi uyarınca faaliyeti durdurma yaptırımı uygulanır. İl çevre ve orman müdürlüğü, faaliyet sahiplerince verilen çevre yönetim planlarının koordinatları ve planın gerçekleşme durumunu gösterir raporları her yıl mart ayı sonuna kadar Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür. Bakanlık Yönetmeliğin uygulanması ile ilgili olarak ihtiyaç olması halinde tebliğ çıkartabilir.

E. FAALİYETTE BULUNAN İŞLETMELERİN BAŞVURUSU

Netice olarak; yönetmelik kapsamında halen faaliyette bulunan faaliyet sahipleri bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Yönetmeliğin Ek-1'inde formatı verilen **Çevre Yönetim Planını** ve bu planı aynen uygulayacaklarını gösterir noter tasdikli taahhüdü **İl Çevre ve Orman Müdürlüğü**'ne vermek ve faaliyetlerini bu plan ve taahhüde göre gerçekleştirmekle yükümlüdürler. Yönetmeliğin yayım tarihi itibarı ile çevresel etki değerlendirmesi süreci devam eden faaliyet sahipleri

süreç içerisinde bulunduğu aşamaya bakılmaksızın Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde, belirtilen **Doğaya Yeniden Kazanım Planını**, **Çevre Yönetim Planı** uygulama takvimi hazırlamak ve bu planı ve takvimi aynen uygulayacağını gösterir noter tasdikli taahhüt ile planı Bakanlığa sunmakla yükümlüdür. Bu plan, takvim ve taahhüt çevresel etki değerlendirmesi raporuyla birlikte Bakanlıkça değerlendirilir. Yönetmeliğin yayım tarihi itibarı ile **Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği** Ek-II'ye tabi olup, proje tanıtım dosyası hazırlamış proje sahipleri bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde proje tanıtım dosyası'nın eki olarak Yönetmeliğin Ek-1'inde formatı verilen **Çevre Yönetim Planını** hazırlamak, bu planı aynen uygulayacağını gösterir noter tasdikli taahhüdü ilgili makamlara sunmak ve projelerini verilen plan ve taahhütlere göre gerçekleştirmekle yükümlüdürler. Yönetmeliğin yayım tarihi itibarı ile çevresel etki değerlendirmesi olumlu kararı verilmiş faaliyet sahipleri bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde bu Yönetmelik ekinde formatı verilen **Çevre Yönetim Planını** hazırlamak ve bu planı aynen uygulayacağını gösterir noter tasdikli taahhüt ile planı il çevre ve orman müdürlüğüne vermekle yükümlüdür.

F. GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Bütün bu anlatılanlardan sonra; "**Belediyeler ve Kum Çakıl ve Benzeri Maddelerin Alınması, İşletilmesi ve Kontrolü**" ile ilgili Yönetmeliğin özellikle sınırlı personele sahip belediyelerde uygulanma kabiliyeti sınırlı olabileceğinden; **Çevre ve Orman Bakanlığına** (veya teşkilatına) tanınması yanında il özel idarelerine de yetki tanınması yerinde olacaktır. Konunun önemi nedeniyle uygulamada tam olarak etkinlik sağlanamadığından belediyelerin yanında; özellikle merkezi idarenin taşra teşkilatına ve yerel yönetimlerin diğer birimleri olan il özel idareleri ve hatta mahalli idare birliklerine de bu konuda görev verilmesinin yerinde olacağı değerlendirilmektedir. Bu olduğu takdirde etkinlik ancak sağlanabilecektir. Yapılması gereken bu konudaki yasal düzenlemeleri yukarıda belirtilen birimleri kapsayacak şekilde değiştirmek lazım gelir.

Böylece; **Kum Çakıl ve Benzeri Maddelerin Alınması, İşletilmesi ve Kontrolü** konusunda belediyelerin yanında il özel idareleri ve mahalli idare birliklerinin de görevlendirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

KÜÇÜK BELEDİYELERDE DIŞARDAN İHALE KOMİSYONLARINA KATILANLARIN YAKINLARI İLE İLGİLİ İHALEYE KATILMA YASAK VE YAPTIRIMLARI

Av. Atilla İNAN

GİRİŞ

Küçük taşra belediyeleri özellikle belde belediyelerinde yapım, alım ve hizmet işleri büyük bir çoğunlukla **doğrudan temin** usulüyle yapılmaktadır. Doğrudan temin usulünde ise bir ihale komisyonu oluşturmaya bile gerek duyulmamaktadır.

Eğer doğrudan temin limiti sınırını aşan miktarlar söz konusu olup, ihale usülleri uygulanmak istendiğinde ise **ihale komisyonu** kurmakta bile zorluk çekilmektedir. Çünkü ihale komisyonu oluşturabilmek için en az beş kamu görevlisinin olması gerekmektedir. Söz konusu belediyelerin devlet memuru statüsündeki personelinin toplam sayısı dahi bir ihale komisyonu kurmaya el vermemektedir.

İhale konusu işin bir uzmanlığı gerektirmesi halinde, komisyon üyelerinin en az ikisinin işin uzmanı olması şart olup, pek çok belediyede yeterli sayı ve nitelikli personel hemen hemen kendi personeli arasından sağlanamamaktadır.

Bu durumda ihaleyi yapan belediye, mülkiye amirine başvurarak ihtiyaç duyduğu personelin ihale komisyonunda görevlendirilmesini istemektedir. Böylesi durumlarda ise, durumu bilmeyerek ihaleye katılan, söz konusu personelin yakınları ihale dışı bırakılmakta, teminatı irat kaydedilmekte, dahası haklarında yasaklama kararı istenip ayrıca suç duyurusunda bulunmaktadır.

Bu nedenle, ihaleyi yapan belediyenin elemanı olmayan ihale komisyon üyeleri açısından ihaleye katılma koşullarını incelemekte yarar görülmüştür.

İ- YASAL DURUM

Kamu İhale Kanunu 11/d maddesi uyarınca, **“İhaleyi yapan idarenin** ihale konusu işle ilgili her türlü ihale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve onaylamakla görevli olanlar” ihalelere katılamazlar. İhale komisyonu üyelerinin de ihale işlemlerini hızlandırmak ve yürütmek konusunda yetkileri ve görevleri olduğu konusunda kuşku bulunmamaktadır.

Yine aynı yasa hükmünün son fıkrasına göre, “Bu yasaklara rağmen ihaleye katılan istekliler ihale dışı

bırakılarak geçici teminatları irat kaydedilir. Ayrıca bu durumun tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında tespit edilememesi nedeniyle bunlardan biri üzerine ihale yapılmışsa teminatı gelir kaydedilerek ihale iptal edilir”

Bütün bu uygulamalar, ihale komisyonu üyeleri belediyenin kendi elemanlarından sağlandığında yasal, doğru ve haklıdır.

Ancak, idarenin yani belediyenin kendi personeli dışında elemanlarla komisyon kurulmuşsa, kanımızca aynı sonuca ulaşmak mümkün değildir. Çünkü böyle bir durumda söz konusu uygulamayı yapmak hukuka aykırı olduğu kadar haksız da olacaktır.

İhale komisyonlarında görev alan, ihaleyi yapan idare dışındaki personel için ihale yasaklarını ve yaptırımları uygulamak yasal değildir. İdare böyle bir durumu görüp sakıncalı olduğunu düşünürse ihaleyi iptal edebilir fakat yasakları ve yaptırımları uygulayamaz.

Her şeyden önce, ihale komisyonu kuruluşunu düzenleyen İhale Kanunu'nun 6. maddesinde, komisyona ihaleyi yapan idare dışından personel atanması ayrı bir fıkra halinde düzenlenmiştir. Söz konusu fıkra, “İhaleyi yapan idarede yeterli sayı ve nitelikte personel bulunmaması halinde” komisyona üye atama olanağı belirlenmiştir.

Aynı şekilde, değinilen yasanın 11. maddesinde, “İhaleyi yapan idare” sözcükleri vurgulanarak “İhaleyi yapan idarenin, ihale konusu işle ilgili her türlü işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve onaylamakla görevli olanlar”ın ihaleye katılamayacakları belirlenerek, aksi halde giriş bölümünde belirtildiği üzere teminatlarının irat kaydedileceği düzenlenmiştir.

Söz konusu hükmün anlamı, tersine bir yorum yapıldığında ihaleyi yapan idarenin personeli

için söz konusu yasağın uygulanamayacağı ve yaptırımın uygulanamayacağı sonucuna varılır.

Bu yorum tarzını, cezalara ilişkin Anayasa hükümleri ve hukukun temel ilkeleri de pekiştirmektedir. Şöyle ki, Anayasamızda da yer alan Kanunsuz Suç ve Ceza olamayacağına ilişkin temel ilke karşısında, temel hak ve özgürlükleri kısıtlayan bir yasak konulması, bununla da kalmayarak bir yaptırımın uygulanması mutlaka yasalarla açık bir düzenleme yapılmasını zorunlu kılar.

Yine kısaca, suç ve cezalarda kanunilik ilkesi dediğimiz bu anlayışa göre, yasakların ve cezaların kıyas yoluyla veya kıyas yolundan başka yorum yoluyla genişletilmesi dahi mümkün bulunmamaktadır.

Belirtilen nedenlerle, ihale komisyonlarında görev alan, ihaleyi yapan idare dışındaki personel için ihale yasaklarını ve yaptırımları uygulamak yasal değildir. İdare böyle bir durumu görüp sakıncalı olduğunu düşünürse ihaleyi iptal edebilir fakat yasakları ve yaptırımları uygulayamaz.

SONUÇ

Uygulamada küçük belediyelerin ihale komisyonu kuracak nitelik ve sayıda personeli olmadığı için başka kamu kurumlarından personel temin edildiği çok yaygın bir şekilde görülmektedir.

Zaten ücretsiz yapılan ve tam bir angarya olarak nitelenebilecek bu hizmet yerine getirilirken hiç umulmadık bir şekilde yakınlarının ihaleye katılamayacak kimse niteliğinde düşünülenlerin ihale dışı bırakılması bir haksızlık olmaktadır. **Bu haksız ve hukuka aykırı işlemle kalmayarak ayrıca geçici teminatın irat kaydedilmesi bu haksızlığı katmerli hale getirmektedir. Bu nedenle, konuya hukukun temel ilkeleri açısından eğilinmesi ve yasada bu yönde değişiklik sağlanmasının uygun olacağı kanaatindeyiz.**

BELEDİYELERDE YAP-İŞLET-DEVRET MODELİ UYGULAMASI

Mustafa DÖNMEZ

İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Gn. Md. Şube Müdürü

I. GİRİŞ

Belediyeler, belde halkının yerel nitelikte ortak ve medeni ihtiyaçlarını kendi karar ve yürütme organlarıyla düzenleyip sağlayan kamu tüzel kişileridir. Bu idarelere başta Belediye Kanunu olmak üzere, çeşitli kanunlarla çok sayıda görev ve yetki verilmiştir. Başka bir deyişle, belediyeler hizmet odaklı kamu kuruluşlarıdır.

Belediyeler, yüklendikleri hizmetleri genellikle kendi mali kaynaklarıyla yerine getirirler. Bu nedenle, günümüzde özellikle mali kaynak ve teknik personel sıkıntısı çeken belediyeler kimi zaman alternatif hizmet sunma yöntemlerine başvururlar.

Bu yöntemlerden biri de, hizmetlerin özelleştirilmesinden sonra cazip bir model haline gelen Yap-İşlet-Devret (YİD) modelidir. Esasen merkezi yönetim kuruluşlarının yüksek finansman gerektiren bayındırlık ve temel alt yapı projelerini gerçekleştirmek için Yap-İşlet-Devret modelini uygulamaya koyması, yerel yönetimleri de harekete geçirmiş, bu kapsamda bazı belediyeler otel, motel, işhanı, otogar gibi kimi yatırım ve hizmetlerini 3996 sayılı Kanun çerçevesinde olmasa da yap-işlet-devret modeli veya bu yöntemle benzeyen kat karşılığı, arsa karşılığı gibi yöntemlerle gerçekleştirmişlerdir.

Durum bu aşamada iken 8.6.1994 tarih ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapılması Hakkında Kanun¹ yürürlüğe konulmuştur. Bu Kanun'la kamu kurum ve kuruluşlarının bazı yatırım ve hizmetlerinin YİD modeli ile yaptırılabilmesine olanak sağlanmıştır. Konuya ilişkin usul ve esaslar ise, Bakanlar Kurulu'nun 6.8.1994 tarih ve 94/5907 sayılı Kararı ile kabul edilen Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapılması Hakkında 3996 Sayılı Kanunun Uygulama Usul ve Esaslarına İlişkin Karar'da yer almıştır.²

Bu yasal çerçeveden hareketle, YİD modeli belediye hizmetlerinin, diğer bir deyişle kentsel hizmetlerin sunulmasında alternatif bir yöntem olarak ortaya çıkmış, bir hizmet modelidir.

II. KONU İLE İLGİLİ TEMEL MEVZUAT HÜKÜMLERİ

Belediyelerin temel kanunu niteliğindeki 5393 sayılı Belediye Kanunu, "... etmek ve ettirmek", "... yaptırmak", "... yaptırıp işletmek", "... imtiyaz vermek" vb. ifadelerle, alternatif hizmet sunma konusunda geniş bir hareket alanı çizmektedir. Aynı şekilde, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nda da "... yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettmek", "... kurdurmak", "... gerçekleştirilmesini sağlamak" gibi daha açık biçimde ifadesini bulan hükümlere yer verildiği görülmektedir.

Esasen 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 18/j maddesinde; "j) Belediye adına imtiyaz verilmesine ve belediye yatırımlarının yap-işlet veya yap-işlet-devret modeli ile yapılmasına; belediyeye ait şirket, işletme ve iştiraklerin özelleştirilmesine karar vermek." hükmü ile yap-işlet-devret modeli belediye meclisinin görev ve yetkileri arasında sayılmış, böylece yap-işlet-devret modeli belediyelerin de başvurabileceği bir yöntem olarak kabul edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 1'inci maddesinde; genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri aynı hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütüleceği hükme bağlanmıştır.

25.07.2005 tarih ve 25886 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliği'nin "İdarelerin Kamu Kaynağı Kullanımını Gerektirmeyen İşleri" başlıklı II/C bölümünde; "Kamuya ait taşınmaz malların kamu harcaması yapılmasını gerektirmeyen ve bütçeden ödenek kullanımı söz konusu olmayan kat ve/veya arsa karşılığı inşaat yapım işleri 4734 sayılı Kanun kapsamında yer almamaktadır." kuralına yer verilmiştir.

Bu hükümlerden idarelerin (belediyelerin) kamu kaynağı kullanımını gerektirmeyen işleri ile bütçeden ödenek kullanımı söz konusu olmayan kat ve/veya arsa karşılığı inşaat yapım işlerinin, 4734 sayılı Kanun

¹ Söz konusu Kanun, 13.6.1994 tarih ve 21959 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

² Söz konusu Bakanlar Kurulu Kararı, 1.10.1994 tarih ve 22068 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

kapsamında yer almadığı, dolayısıyla yap-işlet-devret modeliyle yaptırılan yapım işlerine ait ihalelerin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yürütülüp sonuçlandırılması gerektiği yönünde görüşler³ mevcut ise de, 3996 sayılı Yasa kapsamında gerçekleştirilecek hizmet ve yatırımlar için 2886 sayılı Devlet İhale Yasası hükümlerinin uygulanmayacağı kanısındayız. Çünkü, anılan Yasa'nın 14'üncü maddesinde; 94/5907 sayılı Karar kapsamında gerçekleştirilecek yatırımların, 8.9.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Yasası'na tabi olmadığı açıkça belirtilmektedir. Bu nedenle, yap-işlet-devret modeliyle yaptırılacak işlere ait ihalelerde 2886 sayılı Yasa'daki ihale usullerinden yararlanılmakla birlikte, işin gereğine göre, hangi usullerin uygulanacağı, tekliflerin hazırlanması, verilmesi, zarfların açılması, tekliflerin değerlendirilmesi ve ihale kararının sonuca bağlanmasına ilişkin usul ve esaslar idarece (belediyece) tespit edilecektir.

Keza, 3996 sayılı Kanun'un 12'nci maddesine göre; yap-işlet-devret modeli çerçevesinde gerçekleştirilen yatırımlarla ilgili olarak, idare ve yüklenici şirketçe ilgili Kanun ve Uygulama Esasları kapsamında yapılan işlemler, 2.7.1964 tarihli ve 492 sayılı Kanun uyarınca alınan harçlardan; bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenen kağıtlar ise 1.7.1964 tarihli ve 488 sayılı Kanun'a göre alınan Damga Vergisinden istisna tutulmuştur.

III. YAP-IŞLET-DEVRET MODELİ

A. TANIMI

Yap-İşlet-Devret (YİD) modeli, ülkemizde bazı alt yapı ihtiyaçlarının karşılanmasını teminen gerçekleştirilmesi öngörülen yatırımların kamu kaynaklı finansman yerine, özel sektör katılımıyla gerçekleştirilmesi için ortaya çıkmış bir yöntemdir. İmtiyaz sözleşmelerinin zamanımıza uyarlanmış bir şekli olan YİD modeli, özellikle finansman sıkıntısı çeken yerel yönetimlerin de başvurduğu bir hizmet modelidir.

Yap-İşlet-Devret, pek çoğu merkezi idare ya da yerel yönetimler tarafından üstlenilmiş birer kamu niteliği taşıyan altyapı tesislerinin, özel sektör tarafından masrafları karşılanmak suretiyle kurulmasını, yatırılan sermayenin amortismanı ve belli bir kâr sağlaması amacıyla belli bir süre işletilmesini ve daha sonra da bedelsiz olarak idareye devir ve teslimini öngören bir yöntemdir.⁴

Yap-İşlet-Devret modeli, teoride; *"Kamunun görev alanına giren bir yatırım veya hizmetin, yatırım ve işletme döneminde yapılacak masrafları yüklenen ve karşılığında yatırım sonucu ortaya çıkacak tesisi, önceden belirlenen bir süre ve tarife üzerinden işletme hakkına sahip olan bir şirket eliyle gerçekleştirmesi yöntemi"* olarak tanımlanmaktadır.⁵

Yüksek finansman gerektiren bir kamu hizmeti veya bayındırlık işinin özel sektör tarafından gerçekleştirilip belirli bir süre işletildikten sonra tesisin ilgili kamu kuruluşuna şartsız ve bedelsiz olarak devredilmesi sistemin özünü oluşturmaktadır.⁶

8.6.1994 tarih ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun'un 3'üncü maddesinin (a) bendinde, *"Yap-işlet-devret modeli; ileri teknoloji veya yüksek maddi kaynak ihtiyacı duyulan projelerin gerçekleştirilmesinde kullanılmak üzere geliştirilen özel bir finansman modeli olup, yatırım bedelinin (elde edilecek kâr dahil) sermaye şirketine veya yabancı şirkete, şirketin işletme süresi içerisinde ürettiği mal veya hizmetin idarece veya hizmetten yararlananlarca satın alınması suretiyle ödenmesini ifade eder."* biçiminde tanımlanmaktadır.

Tanımından da anlaşılacağı üzere, YİD modelinin birinci ve temel işlevi ileri teknolojiye sahip yatırımları gerçekleştirmesidir. Bu modelde bir yatırımın yapılabilmesi için *"ileri teknoloji veya yüksek maddi kaynak ihtiyacı duyulan"* alanlardaki projelerin olması gerekmektedir. YİD modelinin ikinci işlevi yatırımın uygulanabileceği alanın, ileri teknoloji veya yüksek maddi kaynak ihtiyacını gidermesidir. YİD modelinin üçüncü işlevi, yatırımı gerçekleştirecek ve ileri teknoloji ile gerekli finansmanı sağlayacak bir sermaye şirketi veya yabancı şirketin gerekliliğidir. Tanımdan anlaşılan dördüncü işlevi ise, yapılan yatırımın kâr dahil toplam maliyetinin karşı tarafça (idare ve hizmetten yararlananlarca) satın alınarak ödenmesi konusu oluşturmaktadır.

Netice itibarıyla, Yap-İşlet-Devret modeli, ileri teknoloji veya yüksek maddi kaynak ihtiyacı duyulan projelerin gerçekleştirilmesi amacıyla ulusal veya uluslararası şirketlerle gerçekleştirilen sözleşme uyarınca, yatırım bedelinin elde edilecek kâr dahil olmak üzere söz konusu şirkete işletme süresi içerisinde, üretilen mal veya hizmetin idare ve

³ Osman Bozoğlu, Yap-İşlet, Yap-İşlet-Devret Modellerinin Yerel Yönetimlerde Uygulanması, Yerel Yönetim ve Denetim Dergisi, Kasım 2005, s.18

⁴ Metin Günday, "İmtiyaz Hakkı ve Uluslararası Tahkim Konulu Panel"de sunulan bildiri, Ankara Sanayi Odası Yayını, 1998, s.11

⁵ Uğur Emek, Ek ve Değişiklikleri ile Yap-İşlet-Devret (YİD), Yap-İşlet (Yİ) ve Kamu Hizmeti İmtiyazı Mevzuatı, DPT Yayını, No:2659, Ankara 2002

⁶ Ertuğrul Acartürk, Yerel Yönetimlerin Hizmet Sunumunda Alternatif Yöntemler, s.3

hizmetten yararlananlarca belli bir tarife üzerinden satın alınmasıyla ödenmesi biçiminde düzenlenmiş özel bir finansman modelidir.

B. YASA KAPSAMINDA YAPTIRILABİLECEK YATIRIM VE HİZMETLER

Yap-İşlet-Devret modeli ile yaptırılabilir işler, 3996 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde belirtilmiştir. Bu işler şunlardır:

- Köprü, tünel,
- Baraj, sulama, içme ve kullanma suyu arıtma tesisi,
- Kanalizasyon,
- Haberleşme,
- Elektrik üretim, iletim, dağıtım ve ticareti,
- Maden ve işletmeleri,
- Fabrika ve benzeri tesisler,
- Çevre kirliliğini önleyici yatırımlar,
- Otoyol, trafiği yoğun karayolu, demiryolu, gar kompleksi, lojistik merkezi, yeraltı ve yerüstü otoparkı,
- Sivil kullanıma yönelik deniz ve hava alanları ve limanları, yük ve/veya yolcu ve yat limanları ile kompleksleri,
- Sınır kapıları,
- Milli park (özel kanunu olan hariç), tabiat parkı, tabiatı koruma alanı ve yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarında planlarda öngörülen yapı ve tesisleri,
- Toptancı halleri ile benzeri yatırım ve hizmetler.

Belediyeler beldenin güzelleşmesi, imarı, belde halkının esenliği ve refahı için bu tesislerden birçoğunu yaptırmak durumundadır. Köprü, tünel, metro, içme ve kullanma suyu, arıtma tesisi, yeraltı ve yerüstü otoparklar, garajlar, toptancı halleri ve benzeri işler örnek olarak sayılabilir. 3996 sayılı Kanun uyarınca belediyelerin de bu yatırım ve hizmetleri yap-işlet-devret modeliyle yaptırılması mümkün hale gelmiştir.

Ancak, bu hizmet ve yatırımların 3996 sayılı Kanun kapsamında yap-işlet-devret modeli ile gerçekleştirilebilmesi için bunların ileri teknoloji veya yüksek finansman ihtiyacı bulunan projeler olması gerekmektedir.

Belediyeler son yıllarda Yap-İşlet-Devret modeli ile genelde yapım ve işletme yönleri ağır basan görev ve hizmetlerine ilişkin bazı alanlarda bu yöntemi uygulayabilmektedirler. Bu yöntemle aslında büyük sermaye veya ileri teknoloji gerektiren bazı projelerin, belediyelere doğrudan mali ve teknik bir yük getirmeden gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

C. YAP-İŞLET-DEVRET MODELİNİN AŞAMALARI

3996 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesine göre; Yap-İşlet-Devret modeli, üç aşamadan oluşmaktadır. Modelin ilk aşamasında ilgili yatırım (tesis) bütün finansmanı ve riskleri şirket tarafından karşılanarak yapılmaktadır.

İkinci aşamada sözleşmede yer alan esas ve usuller çerçevesinde tesis, müteahhit şirket tarafından belli bir süre işletilmektedir.

Üçüncü ve sonuncu aşamada ise tayin edilen sürenin dolmasıyla birlikte tesisin mülkiyeti idareye (belediyeye) devrolunmaktadır.

III. YAP-İŞLET-DEVRET MODELİNİN UYGULANMASI

A. UYGULAMAYA İLİŞKİN ESASLAR

Bu modelde uygulanacak projenin tespiti ve seçimi, işletmenin üstleneceği yatırım ve hizmet süresinin belirlenmesi, tesisin işletim esasları, ücretin belirlenmesi ve devir üzerinde titizlikle durulması gereken hususlardır. Bu nedenle, ileride doğması muhtemel anlaşmazlık konularının en aza indirilmesi için bütün bu hususların iyi düşünülmesi ve sözleşmeye bağlanması büyük önem taşımaktadır.

Bu çerçevede aşağıdaki hususlara uyulması gerekmektedir:⁷

1. YİD modeli ile gerçekleştirilmesi düşünülen projenin gerçekleştirilmesi için yeterli büyüklükte bir arsa veya arazinin temin edilmiş, hazırlanmış olması gerekmektedir. Zira 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 2 nci maddesine göre; arsası temin edilmemiş, mülkiyet ve kamulaştırma işlemleri tamamlanmamış olan ve gerekli olduğu halde imar durumu bulunmayan yapım işlerinde ihaleye çıkılamaz.

2. YİD modeli ile gerçekleştirilmesi düşünülen projenin üzerinde yapılacağı taşınmazın imar planındaki kullanım şekli yapılmak istenen tesise izin vermelidir. Değilse gerekli imar planı değişiklikleri imar mevzuatına uygun olarak yapılmalıdır.

3. İdare tarafından belirlenen bir proje uygulanacaksa, tesise ilişkin mimari, statik, elektrik ve tesisat gibi tüm mühendislik projeleri, resim ve hesapları, krokileri hazırlanmış olmalıdır.

4. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 18/j maddesine istinaden, planlanan yatırımın yap-işlet-devret modeli ile yapımına izin veren belediye meclisi kararı alınmalıdır.

5. Yatırımla ilgili genel, özel, teknik ve idari esas ve usulleri belirleyen şartnameler hazırlanmalıdır.

⁷ Osman Bozoğlu, Yap-İşlet, Yap-İşlet-Devret Modellerinin Yerel Yönetimlerde Uygulanması, Yerel Yönetim ve Denetim Dergisi, Kasım 2005, s.18

6. 94/5907 sayılı Kararı'na uygun olarak ihalenin ilanı yapılmalıdır.

7. 94/5907 sayılı Kararı'na uygun olarak ihalenin yapılmalı ve yüklenici belirlenmelidir.⁸

8. Sözleşme yapılmalıdır.

B. YETKİ ALINMASI

3996 sayılı Kanun'da öngörülen yatırım ve hizmetlerini Yap-İşlet-Devret modeli kapsamında yaptırmak isteyen idare, **projeye ilişkin ön yapılabilirlik etüdüyle** Yüksek Planlama Kurulu'na başvurur ve bu Kurul'un izninden sonra sermaye şirketi⁹ veya yabancı şirketle¹⁰ sözleşme imzalayabilir.

3996 sayılı Kanun'un uygulama usul ve esaslarını düzenleyen 94/5907 sayılı Karar'ın 4'üncü maddesine göre; belediyeler, model kapsamında bulunan ve imtiyaz teşkil etmeyen yatırım ve hizmetleri için, bunların özelliğine göre konuyla ilgili bakanlık kanalıyla Yüksek Planlama Kurulu'na başvuruda bulunurlar.

Yüksek Planlama Kurulu, bu başvuru sonunda gerekli incelemeleri yaparak, yap işlet devret modeline göre yapılacak olan yatırım ve hizmetleri belirleyerek, idareye (belediyeye) gerekli izni verir. İzni müteakip belediyece hazırlanacak ve imtiyaz teşkil etmeyecek nitelikteki uygulama sözleşmesi, imzalanmadan önce yine Yüksek Planlama Kurulu'nun onayına sunulur, Kurul'un izninin alınması şarttır.

C. GÖREVLENDİRMENİN YAPILMASI (İŞİN İHALE EDİLMESİ)

Görevlendirme, 94/5907 sayılı Karar'da yazılı usul ve esaslar çerçevesinde, istekliler arasından birisine işin verilmesini ve yetkili mercilerin onayı ile işlemin tamamlanmasıdır.

Yap-işlet-devret modeli ile gerçekleştirilecek yatırım veya hizmetin ihalesinde 94/5907 sayılı Karar'da yer alan; ilan, şirketlerde aranacak özellikler, sözleşmelerin kapsamı, yatırım sonucu oluşacak mal ve hizmetlerin ücretlerinin belirlenmesinde uygulanacak kriterler, şartnamelerin hazırlanması, idarenin ön seçimi yapıp yapmamakta serbest olduğu (ön seçim yapılması halinde bir ön seçim komisyonu kurulması), görevlendirme komisyonunun kurulması gibi özel hükümlere uyulmalıdır.

1. İlan

Yap-İşlet-Devret modeli çerçevesinde yaptırılmak istenen yatırım ve hizmetler, Resmi Gazetenin ve Türkiye çapında yayımlanan yüksek tirajlı iki gazetede ön seçim için belirlenen son başvuru tarihinde **en az 30 gün önce** olmak üzere ve en az birer defa ilan yapılarak duyurulacaktır. İşin özelliğinin gerektirdiği durumlarda, ilan yurtdışında son başvuru tarihinden en az 45 gün önce yapılacaktır.

2. Şirketlerde aranacak özellikler

Şirketlerde aranacak özellikler, anılan Karar'ın 6'ncı maddesinde gösterilmiştir. Buna göre; yüklenici şirketin veya ortaklarının her birinin sağlam bir mali yapıya sahip olduklarını bağımsız denetim firmalarının onaylanmış bilançoları ile kanıtlamaları ve şirketin ortaklarından en az birinin talip olunan yatırım veya işletme ile ilgili faaliyetlerde bulunmuş olması zorunludur. Yüksek Planlama kurulunun izni alınmadan, yatırım veya işletme ile ilgili faaliyetlerde bulunmuş ve teknik yeterliliğe sahip olan ortağın, şirketin kuruluş sermayesindeki payını yatırım döneminde değiştirmesi halinde idare uygulama sözleşmesini feshedebilir.

Şirketlerin 94/5907 sayılı Karar kapsamında gerçekleştireceği yatırım ve hizmetler için getireceği öz kaynak oranı, önerilen toplam sabit yatırım tutarının %20'sinden az olamayacaktır.

Her yap-işlet-devret projesi için ayrı bir şirket kurulması gerekir. Bu şirketin ana sözleşmesinde, gerçekleştireceği yap-işlet-devret projesi faaliyet konusu olarak belirtilecektir.

3. Şartnameler

İdarece (Belediye) görev konusu yatırım veya hizmetlerin özelliklerini belirtir şekilde şartname hazırlanır veya hazırlattırılır. 94/5907 sayılı Karar'ın 7'nci maddesine göre; şartnamelerde yatırımın mahiyetine göre konulacak özel ve teknik şartların dışında, genel olarak aşağıdaki hususların yer alması zorunludur:

- İşin niteliği, nevi ve kapsamı,
- Geçici ve kesin teminatın oranları ve şartları,
- Görev yeri, teslim etme ve teslim alma şekil ve şartları,

⁸ 6 ve 7'nci bentlerde yer alan; ihalenin ilanı, ihalenin yapılması ve yüklenicinin belirlenmesi hususlarında, 94/5907 sayılı Kararı'na uyulması esas olmakla birlikte, bu konularda 2886 sayılı Yasa hükümlerine göre hareket edilmesinin mümkün olabileceği gibi, çünkü 3996 sayılı Yasa'nın 14'üncü maddesinde, yap-işlet-devret modeliyle yapılacak işlerde idarenin 2886 sayılı Yasa'ya tabi olmadığı belirtilmekle birlikte, bu modelde yapılacak işler niteliği itibarıyla gelir getirici olduğu için anılan Yasa hükümlerinden de yararlanılabileceği kanısındayız.

⁹ Sermaye şirketi, T.C. Kanunlarına göre kurulmuş veya kurulacak olan ve gerektiğinde kamu kurum ve kuruluşlarının da (KİT'ler dahil) ortak olduğu ve Bakanlar Kurulunun 94/5907 sayılı Kararında öngörülen şartları taşıyan anonim şirketi ifade etmektedir.

¹⁰ Yabancı şirket, 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu hükümleri uyarınca Türkiye'de faaliyette bulunmasına izin verilen kuruluşu ifade etmektedir.

- Görev konusu işlere başlama ve bitirme tarihleri, gecikme halinde uygulanacak yaptırımlar,
- Şirketlerde aranan şartlar ve istenen belgeler,
- Değerlendirme yapmak üzere şirketlerden istenecek belgeler (görev konusu ile ilgili fizibilite raporu, iş programı, nakit akım tablosu ve bunun gibi),
- İhaleyi yapıp yapmamakta ve uygun teklifi tespit etmede idarenin serbest olduğu,
- Tekliflerin hazırlanması, verilmesi, tekliflerin değerlendirilmesi usul ve esasları,
- Tekliflerin geçersiz sayılacağı haller,
- İhale kararının alındığı tarihten itibaren hangi süre içerisinde onaylanacağı veya iptal edileceği,
- Her türlü giderin kimin tarafından karşılanacağı,
- Süre uzatımı verilebilecek haller ve şartları,
- Ücret tarifelerinin belirlenmesine ilişkin yöntemler,
- Kamulaştırma bedeline idarenin iştirak edip etmeyeceği, ederse iştirak edilecek tutar,
- İhtilafların çözüm şekli.

Göreve ait şartnameler ve ekleri bedelsiz olarak idarede görülebileceği gibi, idarece takdir edilecek bir bedel karşılığında isteyenlere verilecektir.

4. Ön seçim

İdare ön seçimi yapıp yapmamakta serbesttir. İdarece ön seçim yapılmasına karar verildiği takdirde, bir ön seçim komisyonu kurulacaktır. Komisyonun kuruluş ve çalışma usulleri ile şirketlerde işin gereği aranacak özellikler idarece (belediye) belirlenecektir.

5. Görevlendirme komisyonu

Görevlendirmeyi yapacak idarenin birinci derece ita amirinin (belediye başkanı) onayı ile görevlendirme komisyonu oluşturulacaktır. Komisyona yardımcı olmak üzere, görevlendirme kararlarına katılmamak koşuluyla gereği kadar idari ve teknik eleman görevlendirilmesi mümkündür.

Komisyonun kuruluş ve çalışma usulleri, idarece (belediye) belirlenecektir.

6. Görevlendirme usulleri

3996 sayılı Yasa ve 94/5907 sayılı Karar kapsamındaki görevlerin (işin) şirketlere verilmesinde;

- Kapalı teklif usulü,
 - Belli istekliler arasında kapalı teklif usulü,
 - Pazarlık usulü,
- uygulanacaktır.

Görevin (işin) gereğine göre, bu usullerden hangisinin uygulanacağı idarece tespit edilecektir.

Gerektiğinde Yüksek Planlama Kurulu, yatırım ve hizmetlerin özelliğine göre, görevlendirme usulüne karar verebilecektir.

7. Görevlendirmede uyulacak ortak esaslar

İki veya daha fazla istekli tarafından yapılan tekliflerin

aynı olması ve bunların da uygun teklif olduğunun anlaşılması halinde, Hazineyi en az yükümlülük altına sokacak olan teklif sahibine görevlendirme yapılır (iş verilir).

Görevlendirme komisyonu tarafından alınan görevlendirme kararı, ilgili bakan tarafından onaylanır veya iptal edilir.

İstekli çıkmadığı veya tekliflerin uygun görülmediği hallerde, idare aynı yatırım ve hizmetler için 94/5907 sayılı Karar'da öngörülen usullere yeniden başvurmakta serbesttir.

Ç. SÖZLEŞME YAPILMASI

Yap-İşlet-Devret modeli bir sözleşme ile gerçekleştirilmek zorundadır. YİD modelinde çok sayıda taraf ve bu taraflar arasındaki ilişkileri düzenleyen birden çok sözleşme bulunur.

Bunlardan temel sözleşme durumunda olan "uygulama sözleşmesi", yatırım ve hizmetin gerçekleştirilmesiyle ilgili olarak, idare ile yüklenici şirket arasında özel hukuk hükümlerine göre akdedilen ve imtiyaz teşkil etmeyecek nitelikteki sözleşmedir. Ayrıca, yatırım ve hizmetin niteliğine göre diğer sözleşmeler akdedilir. Yapılacak tesisin projeleri, başlama, bitirme tarihlerine ilişkin tüm hususları tespit eden inşaat sözleşmesi, işletme ve bakım sözleşmesi, sigorta sözleşmesi gibi. Diğer bütün sözleşmeler, uygulama sözleşmesine dayandırılacaktır.

Bu meyanda YİD modeli ile yapılacak yatırımlar imtiyaz teşkil etmeyecek bir sözleşmeye dayandırılmalıdır. Sözleşmede mal ve hizmetin standart ve kalitesi, ücret, teminat, denetim, sigorta, bakım ve onarım, işin devri ve feshe ilişkin ayrıntılı hükümlere yer verilmelidir. Uygulama sözleşmesinde yer alacak hususlar, Kanunun Uygulanmasına İlişkin Esaslar'ın 16'ncı maddesinde gösterilmiştir.

1. Taraflar
2. Sözleşmenin konusu
3. Süre
4. Yatırım ve hizmetin genel esasları
5. Mal ve hizmetin standart ve kalitesi

6. Finansman: Sözleşmede yüklenici şirketin finansmanının tamamını sağlamakla yükümlü olduğu toplam yatırım tutarı ve varsa uygulanacak eskalasyonlar ile bunlara uygulanacak formüller, köprü kredi kullanılacaksa bunların kullanılacağı durumlar, vergi ve stopajların ödenmesi, ek maliyetler ve bunların nasıl karşılanacağı ile kullanılacak her türlü krediye ilişkin hususlar,

7. Ücretin (fiyatın) belirlenmesi: Yap işlet devret modeliyle gerçekleştirilecek yatırım sonucu üretilen mal veya hizmetlerin karşılığı olarak ödenecek bedele ilişkin hükümler,

8. İşletmeye alma, kabul ve ticari işletme tarihi
9. Yatırım döneminde işin tamamlanmasındaki gecikme ve maliyet değişiklikleri
10. Kamulaştırma
11. Teminat: Yüklenici şirketten sözleşmeye esas yatırım tutarı üzerinden alınacak geçici ve kesin teminat oranları ve teminat olarak kabul edilecek değerler,
12. Aylık ve yıllık faaliyet raporları
13. Denetim
14. Güvenlik, emniyet ve çevre önlemleri
15. Mücbir sebepler
16. Sigorta
17. Bakım ve onarım
18. İşin devri
19. Fesih: Yüklenici şirketin yükümlülüklerini yerine getirememesi halinde ihalenin feshedileceğine ilişkin hükümler ile feshin sonuçları,
20. Süre sonunda tesisin devri
21. Sürenin sona ermesinden önceki devir
22. Krediler
23. Sorumluluk ve tazminat: Yüklenici şirketin yatırım ve hizmeti belirlenen süre içerisinde projelendirmek, finansmanını sağlamak, tesisi yapmak ve işletmek, bakım ve onarımını sağlamak, süre sonunda tesisi her türlü borç ve taahhütlerden ari, bakımlı, çalışır ve kullanılabilir durumda idareye devretmekle yükümlülüğüne, yatırım ve işletme döneminde üçüncü kişilere vereceği her türlü zarardan sorumluluğuna ve tazminine ilişkin hükümler,
24. İdare hatası
25. Eğitim
26. Uygulanabilir hukuk ve ihtilafların halli
27. Sözleşme masrafları
28. Tebligat
29. Sözleşme dili
30. Sözleşmedeki değişiklikler
31. Diğer Sözleşmeler
32. Sair hususlar
33. Sözleşmenin yürürlük tarihi.

Sözleşmelerde, belediye tarafından yapılacak ödemelerin gecikmesi halinde, uygulanacak gecikme faizine ilişkin hükümlere de yer verilebilir.

Yukarıda belirtildiği üzere, imtiyaz oluşturmayacak şekilde hazırlanan uygulama sözleşmesinin, imzalanmadan önce Yüksek Planlama Kurulu'na sunulması, onayının alınması şarttır.

Belediyeler, 3996 sayılı Kanun'da öngörülen yatırım ve hizmetlerini Yüksek Planlama Kurulu'nun onayını aldıktan sonra, Kurul'un izin verdiği sermaye şirketine ya da yabancı şirketlere gerçekleştirilebilirler.

Sözleşmede dikkat edilmesi gereken temel kurallar

Süre

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 18'inci maddesinin (e) bendinde; "*Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek.*" belediye meclisinin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

Bu hükümlere göre uygulama sözleşmesinde belirtilen yürürlük tarihinden başlamak üzere yap-işlet-devret modeli ile yapılan bir yatırımda, proje, yatırım ve işletme sürelerinin hepsini kapsayan sözleşme süresi belediyelerde hiçbir şekilde 30 yılı geçemeyecektir.

YİD sözleşmelerinde ise, ilgili şirketin üstleneceği yatırım veya hizmetin süresi belirlenirken, yatırım bedelinin (elde edilecek kâr dahil) ve yatırım için sağlanan kredilerin geri ödeme süresi ile projenin mahiyeti, sermayenin miktarı ve işletme esasları dikkate alınmalıdır. Bu kapsamda yapılan sözleşmenin süresi, zorlayıcı sebepler ve idarenin sebep olduğu haller dahil hiçbir şekilde 49 yılı geçmeyecek türde olmalıdır.

Kanun'a göre, YİD modeli ile gerçekleştirilecek yatırımla üretilecek mal ve/veya hizmetlerin karşılığı olarak ödenecek ücretler veya katkı payları, Bakanlar Kurulu'nca tespit edilecek usul ve esaslar dahilinde gerekli görülen hallerde İçişleri Bakanlığı tarafından belirlenecektir.

Ücret

Ücret, yap-işlet-devret modeliyle gerçekleştirilecek yatırım sonucu üretilecek mal ve/veya hizmetlerin karşılığı olarak ödenecek bedeli ifade eder. 3996 sayılı Yasa'ya göre yap-işlet-devret modeli ile gerçekleştirilecek yatırım sonucu üretilecek mal ve/veya hizmetlerin karşılığı olarak ödenecek ücretler veya katkı payları, Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak usul ve esaslar uyarınca gerekli görülen hallerde idarenin bağlı veya ilgili bulunduğu bakan tarafından belirlenecektir.

Ücretle ilgili düzenlemeler katkı payı hakkında da uygulanacaktır. Mal veya hizmet türleri veya bunların tüketim veya kullanım miktarları ya da kalite, güvenlik ve diğer değerlendirme kriterleri itibarıyla farklı ücretler uygulanabilecektir. Ücretler, tüketim veya kullanım miktarlarının alt ve üst sınırlarına göre aralıklar itibarıyla topluca belirlenebilecektir.

Mali Yükümlülükler ve Sigorta

Yüklenici şirket yatırım ve hizmeti belirlenen süre

içerisinde projelendirmek, finansmanını sağlamak, tesisi yapmak ve işletmek, süre sonunda tesisi her türlü borç ve taahhütlerinden ari, faal, bakımlı, çalışır ve kullanılabilir durumda idareye devretmekle yükümlüdür. Bu nedenle, tesisin inşası, kullanılması ve işletilmesinden doğan bütün vergi, harç vb. mali yükümlülükler yüklenici tarafından karşılanacaktır.

Yüklenici şirket, yatırım ve işletme döneminde üçüncü kişilere vereceği her türlü zarardan sorumludur.

Yüklenicinin idare lehine yapılan tesisi yangına ve diğer tehlikelere karşı sigorta ettirme zorunluluğu bulunmalıdır. Bu durumda yüklenici sözleşmenin devamı süresince sigorta primlerini ödemekle yükümlüdür.

Şirket, sözleşmede öngörülen yükümlülükleri yerine getirmemesi durumunda, belediyenin uğrayacağı zararı karşılamakla yükümlüdür.

İşin devri

Yüklenici şirket, yatırım ve işletme dönemlerinde uygulama sözleşmesinden doğan tüm hak ve vecibelerini, aynı şartlarla ve 94/5907 sayılı Karar'da belirtilen usul ve esaslara uygun bir başka şirkete, idarenin görüşü ve Yüksek Planlama Kurulunun kararı ile devredebilir. İşin bu şekilde devri halinde, diğer sözleşmeler de devredilmiş sayılır.

Fesih

Yüklenici şirketin yükümlülüklerini yerine getirememesi veya uygulama sözleşmesi şartlarını ihlal etmesi, iflası, konkordato ilan etmesi, ödeme güçlüğüne düşmesi hallerinde, idare tarafından süresinden önce feshedilebilir. Feshe ilişkin hükümler ile feshin sonuçları sözleşmede belirtilir.

Uygulama sözleşmesinin feshi durumunda, diğer sözleşmeler de feshedilmiş sayılır.

D. SÜRE SONUNDA TESİSİN DEVRİ

Sözleşmede öngörülen işletme süresi sonunda tesisin idareye (belediyeye) devredilmesi gerekir.

3996 sayılı Kanun, söz konusu yatırım ve hizmetlerin, sözleşmenin sona ermesi ile birlikte her türlü borç ve taahhütlerinden ari, faal ve kullanılabilir bir durumda idareye devrini hüküm altına almıştır. 3996 sayılı Kanun'un uygulama esaslarını gösteren 94/5907 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nda da aynı konu teyit edilerek, uygulama sözleşmesi sonunda yatırım ve hizmetlerin her türlü borç ve taahhütlerinden ari, faal, bakımlı, çalışır ve kullanılabilir durumda bedelsiz olarak kendiliğinden idareye geçeceğini öngörmektedir.

Yatırım ve hizmetlerin devir aşamasında bu şartları ve uygulama sözleşmesinde yer alan diğer hususları

haiz olup olmadığı oluşturulacak bir devir teslim komisyonunca tespit edilecektir. Bu komisyonun oluşturulması, çalışma usul ve esasları, komisyonca tespit edilen eksiklik ve hataların giderilmesi ve onarımların yapılması ile ilgili hükümler uygulama sözleşmesinde yer alır.

V. SONUÇ

Yap-İşlet-Devret modeli; köprü, tünel, metro, içme ve kullanma suyu, arıtma tesisi, yeraltı ve yerüstü otoparklar, garajlar, toptancı halleri ve benzeri bazı alt yapı yatırım ve hizmetlerinin kamu kaynaklı finansman yerine, özel sektör katılımıyla gerçekleştirilmesini öngören bir hizmet modelidir.

Ancak, bu hizmet ve yatırımların 3996 sayılı Kanun kapsamında yap-işlet-devret modeli ile gerçekleştirilebilmesi için bunların ileri teknoloji veya yüksek finansman ihtiyacı bulunan projeler olması gerekmektedir. Belirtmek gerekir ki, bazı belediyelerin otel, motel, işhanı, otogar gibi kimi yatırım ve hizmetlerini yaptırdığı kat karşılığı, arsa karşılığı gibi hizmet yöntemlerinin 3996 sayılı Kanun çerçevesinde gerçekleştirilen yap-işlet-devret modeli ile ilgisi bulunmamaktadır.

Yap-İşlet-Devret modeli kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlar, 2886 sayılı Devlet İhale Yasası'na tabi olmayıp, Yasa'nın uygulanmasını gösteren 94/5907 sayılı Karar'da yer alan usul ve esaslara göre gerçekleştirilmektedir.

Bu nedenle, Yasa kapsamında gerçekleştirilecek yatırım veya hizmetin ihalesinde 94/5907 sayılı Karar'da yer alan; ilan, şirketlerde aranacak özellikler, sözleşmelerin kapsamı, yatırım sonucu oluşacak mal ve hizmetlerin ücretlerinin belirlenmesinde uygulanacak kriterler, şartnamelerin hazırlanması, idarenin ön seçimi yapıp yapmamakta serbest olduğu (ön seçim yapılması halinde bir ön seçim komisyonu kurulması), görevlendirme komisyonunun kurulması gibi özel hükümlere uyulması gerekir.

Yine, bu Yasa kapsamında işin şirketlere verilmesinde; "kapalı teklif usulü", "belli istekliler arasında kapalı teklif usulü" ve "pazarlık usulü"nün uygulanmasına dikkat edilmelidir.

Son olarak belirtelim ki, 3996 sayılı Kanun çerçevesinde gerçekleştirilen yatırımlarla ilgili olarak, idare ve yüklenici şirkete ilgili Kanun ve Uygulama Esasları kapsamında yapılan işlemler, 2.7.1964 tarihli ve 492 sayılı Kanun uyarınca alınan harçlardan; bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenen kağıtlar ise 1.7.1964 tarihli ve 488 sayılı Kanun'a göre alınan Damga Vergisinden muaf tutulmuştur.

BELEDİYELERCE İŞYERİ AÇMA VE ÇALIŞMA RUHSATI VERİLİRKEN, HANGİ TÜR İŞYERLERİNDEN İŞLETME BELGESİ İSTENECEKTİR?

Hafize ZÜLÜFLÜ

İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Gn. Md. Şube Müdürü

1- GİRİŞ

Kısaca “Bir faaliyetin yürütüldüğü mekan” şeklinde tanımlanabilen işyerlerinin açılması, ruhsatlandırılması, denetimi, yürütülen faaliyetin, işin yürütüldüğü işyerinin ve buralarda çalışanların sağlığı ve güvenliği gibi konular mevzuatımızda detaylı yer tutmaktadır. Zira, işyerlerinde bazı önlemlerin alınmamasından kaynaklanan iş kazalarında gerek can kaybı, gerek mal kaybı açısından ekonomik ve sosyal hayatı etkileyen sonuçlar doğmaktadır.

4857 sayılı İş Kanunu’nun 78’inci maddesi, bu Kanuna tabi işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği şartlarının belirlenmesi ve gerekli önlemlerin alınması, işyerlerinde kullanılan araç, gereç, makine ve hammaddeler yüzünden çıkabilecek iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesi, özel durumları sebebiyle korunması gereken kişilerin çalışma şartlarının düzenlenmesi, ayrıca iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına uygunluğu yönünden; işçi sayısı, işin ve işyerinin özellikleri ile tehlikesi dikkate alınarak işletme belgesi alması gereken işyerleri ile belgelendirilmesi gereken işler veya ürünler ve bu belge veya belgelerin alınmasına ilişkin usul ve esaslar, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili konularda yapılacak risk değerlendirmesi, kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaların usul ve esasları ile bunları yapacak kişi ve kuruluşların niteliklerinin belirlenmesi, gerekli iznin verilmesi ve verilen iznin iptal edilmesi hususlarının Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak yönetmeliklerle belirleneceğini hüküm altına almıştır. Söz konusu Yönetmelik “İşyeri Kurma İzni ve İşletme Belgesi Alınması Hakkında Yönetmelik” adı altına hazırlanarak 17.12.2004 tarih ve 25673 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir.

Öte yandan bilindiği gibi, işyerlerine açılma ve çalışma ruhsatı verilmesiyle ilgili belediyelere görev veren son temel düzenlemeler, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu ile 10 Ağustos 2005 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan “İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik”te yer almıştır.

Açılacak işyerinin faaliyet konusuna göre ise, ilgili kurumlar tarafından düzenlenmiş özel tüzük ve yönetmelikler de bulunmakta olup, işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilirken bu düzenlemelerin de göz önüne alınması gerekmektedir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin **ikinci bölümünde** sıhhi, gayri sıhhi veya umuma açık olup olmadığına bakılmaksızın **bütün işyerlerinde aranacak genel ve ortak şartlar** düzenlenmiştir. Bu şartların birincisi işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilecek her işyerinde “**İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili olarak mevzuatta öngörülen tedbirlerin alınmış olması**” hususunda olup, konumuzla yakından ilgilidir. Zaten, işyeri açılmasına dair yönetmelik bir rehber niteliğindedir, işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesi sırasında yönetmelikte işaret edilen ilgili mevzuat hükümlerine gidilerek ona göre işlem yapılacaktır.

4857 sayılı İş Kanunu’nun beşinci bölümü iş sağlığı ve güvenliğine ayrılmış, bu bölümde yer alan hükümlere istinaden çok sayıda yönetmelik düzenlenmiştir. Bunların en önemlisi ve belediyelerce işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilirken göz önüne alacağı temel yönetmelik, **İşyeri Kurma İzni ve İşletme Belgesi Alınması Hakkında Yönetmeliktir**. Çünkü, bu Yönetmelik kapsamında olan işyerlerine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca verilen iş kurma izni, bu izni müteakip verilen işletme belgesi, o işyerinin iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili şartları taşıdığının göstergesidir.

Çoğu zaman belediyelerimizden gelen sorular arasında lokanta, otel gibi işyerlerine ruhsat verilirken işletme belgesi istendiği belirtilmekte ve bunun doğru olup olmadığı sorulmaktadır.

İşletme belgesiyle ilgili önemli bir düzenleme, 15/5/2008 tarihli ve 5763 sayılı İş Kanunu ve bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun 7’nci maddesiyle değişen 4857 sayılı İş Kanunu’nun 95’inci maddesinde yer alan “...**İşyerinin açılmasına izin vermeye yetkili belediyeler ile diğer ilgili makamlar bu izni vermeden önce, Çalışma**

ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca iş mevzuatına göre verilmesi gerekli işletme belgesinin varlığını araştırır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca işletme belgesi verilmemiş işyerlerine belediyeler veya diğer ilgili makamlarca açılma izni verilemez.” hükmüdür.

Bu yazıda, son düzenlemeler ışığında hangi işyerlerine işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilirken işletme belgesi isteneceği incelenerek, belediyelere rehber olunacaktır.

II- İŞ KANUNUNA TABİ İŞYERLERİ

İşletme belgesi verilmesi prosedürü, İş Kanunuyla ilgili olduğundan her şeyden önce İş Kanunu kapsamına giren işyerlerinin bilinmesinde fayda olacaktır. Öte yandan, işyerlerine verilecek olan işyeri açma ve çalışma ruhsatına ilişkin temel düzenlemeler “İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik”te yer almıştır. Bu Yönetmeliğin 5’inci maddesinde düzenlenmiş olan “İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili olarak mevzuatta öngörülen tedbirlerin alınmış olması” ile ilgili hükümler de 4857 sayılı İş Kanunu’nun 77-95’inci maddeleri arasında ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Burada bu maddelerin ayrıntısına girmektense, İş Kanunu kapsamına giren işyerleri incelenecektir.

İş Kanunu’nun 1’inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca bu Kanun, 4’üncü maddedeki istisnalar dışında kalan bütün işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine ve işçilerine faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanacaktır.

Kanunun 4’üncü maddesi İş Kanunu kapsamına girmeyen işyerlerini saymıştır. Bu maddeye göre;

a) Deniz ve hava taşıma işlerinde,

b) 50’den az işçi çalıştırılan (50 dahil) tarım ve orman işlerinin yapıldığı işyerlerinde veya işletmelerinde,

c) Aile ekonomisi sınırları içinde kalan tarımla ilgili her çeşit yapı işleri,

d) Bir ailenin üyeleri ve 3’üncü dereceye kadar (3’üncü derece dahil) hısımları arasında dışardan başka biri katılmayarak evlerde ve el sanatlarının yapıldığı işlerde,

e) Ev hizmetlerinde,

f) İş sağlığı ve güvenliği hükümleri saklı kalmak üzere çıraklar hakkında,

g) Sporcular hakkında,

h) Rehabilitasyon edilenler hakkında,

ı) 507 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Kanunu’nun

2’nci maddesinin tarifine uygun üç kişinin çalıştığı işyerlerinde,

bu Kanun hükümleri uygulanmayacaktır. Ancak,

a) Kıyılarda veya liman ve iskelelerde gemilerden karaya ve karadan gemilere yapılan yükleme ve boşaltma işleri,

b) Havacılığın bütün yer tesislerinde yürütülen işler,

c) Tarım sanatları ile tarım aletleri, makine ve parçalarının yapıldığı atölye ve fabrikalarda görülen işler,

d) Tarım işletmelerinde yapılan yapı işleri,

e) Halkın faydalanmasına açık veya işyerinin eklentisi durumunda olan park ve bahçe işleri,

f) Deniz İş Kanunu kapsamına girmeyen ve tarım işlerinden sayılmayan, denizlerde çalışan su ürünleri üreticileri ile ilgili işler,

Bu Kanun hükümlerine tabidir.

III- İŞ KURMA VE İŞLETME BELGESİ ALMASI GEREKEN İŞYERLERİ

İşyerlerinin sağlık ve güvenlik mevzuatına ve kabul edilmiş normlara uygun kurulması ve işletilmesini sağlamak için alınması gerekli işyeri kurma izni ve işletme belgesi ile ilgili usul ve esasları belirlemek amacıyla 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanan **İşyeri Kurma İzni ve İşletme Belgesi Alınması Hakkında Yönetmelik 17.12.2004 tarih ve 25673 sayılı Resmi Gazete’de** yayımlanmıştır. Bu Yönetmeliğin kapsamına;

- 28/2/2004 tarihli ve 25387 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sanayi, Ticaret, Tarım ve Orman İşlerinden Sayılan İşlere İlişkin Yönetmelikte belirtilen sanayiden sayılan işlerde 10 ve daha fazla kişinin çalıştığı işyerleri¹, girmekte olup, bu Yönetmelik, 3.9.2008 tarihli ve 26986 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Sanayi, Ticaret, Tarım ve Orman İşlerinden Sayılan İşlere İlişkin Yönetmelik” ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanan ve eski yönetmeliği yürürlükten kaldıran “Sanayi, Ticaret, Tarım ve Orman İşlerinden Sayılan İşlere İlişkin Yönetmelik”, 4857 sayılı İş Kanununun uygulanması bakımından, hangi işlerin sanayi, ticaret, tarım ve orman işlerinden sayılacağını belirlemek amacıyla düzenlen olup, 3.9.2008 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan “Sanayi, Ticaret, Tarım ve Orman İşlerinden Sayılan İşlere İlişkin Yönetmelik”in EK-I (A) listesinde;

¹ Bu Yönetmelik, 3.9.2008 tarihli ve 26986 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Sanayi, Ticaret, Tarım ve Orman İşlerinden Sayılan İşlere İlişkin Yönetmelik” ile yürürlükten kaldırılmıştır.

- 1 - Hammadde, yarı mamul ve mamul ürünlerin işlenmesi, temizlenmesi, şeklinin değiştirilmesi, süslenmesi, satış için hazırlanması işleri,
- 2 - Yardımcı ve tamamlayıcı işler dahil her türlü madenleri ve endüstriyel hammaddeleri arama ve topraktan çıkarma işleri,
- 3 - Madencilikten bağımsız maden ve cüruf ayıklama ve temizleme işleri,
- 4 - Mermer gibi kesilip parlatılabilen taş ocaklarında yapılan işler,
- 5 - Taş çıkarma, kırma, kesme işleri dahil taş, kil, kum ve kireç ocaklarında yapılan işler,
- 6 - Kaya tuzu üretimi ile deniz ve göllerden tuz üretimi işleri,
- 7 - Petrol ve doğalgaz arama işleri,
- 8 - Petrol ve doğalgaz kuyularının açılması işleri,
- 9 - Petrol ve doğalgaz kuyularının ve tabakalarının veya bitümlü kumların işletilmesi işleri,
- 10 - Petrol ve doğalgazın boru hatları ve karayolu ile taşınması işleri,
- 11 - Petrol ürünlerinin sıvılaştırılmış petrol gazı (SPG) dahil depolanması, taşınması, dolum ve dağıtımı (akaryakıt ve SPG istasyonları dahil) işleri,
- 12 - Her türlü canlı hayvanın kesilmesi, et ve et ürünlerinin üretilmesi işleri,
- 13 - Süt ve süt ürünlerinin üretilmesi işleri,
- 14 - Meyve ve sebze işlenmesi, konserveçiliği, kurutmacılığı, sirke, turşu, salça, reçel, marmelat, meyve ve sebze suları imali işleri,
- 15 - Konserve, füme, salamura, marina gibi balık ve diğer su ürünlerinin temizlenmesi, paketlenmesi, dondurulması ve işlenmesi işleri,
- 16 - Gıda maddelerinin temizlenmesi, ayıklanması ve öğütülmesi işleri,
- 17 - Yem sanayi işleri,
- 18 - Fırıncılık, pastacılık, bisküvi ve diğer hamur işleri,
- 19 - Makarna, şehriye ve benzeri yiyecek maddeleri imali işleri,
- 20 - Yemek fabrikalarındaki üretim işleri,
- 21 - Şeker sanayi işleri,
- 22 - Kakao ve çikolata imali işleri,
- 23 - Nişasta, dekstrin ve glikoz imali işleri,
- 24 - Şekerlemeler ve diğer şekerli maddeler ile sakız imali işleri,
- 25 - Çay sanayi işleri,
- 26 - Çeşitli kuru yemişlerin hazırlanması işleri,
- 27 - Buz fabrikalarındaki işler,
- 28 - Soğuk hava tesislerindeki işler,
- 29 - Bitkisel yağların tasfiyesi ve çeşitli işlemlere tabi tutulması işleri,
- 30 - Başka yerde tasnif edilmemiş gıda maddelerinin imali ve çeşitli işlemlere tabi tutulması işleri,
- 31 - Alkollü içkiler imali işleri,
- 32 - Su, maden suyu ve soda dahil alkolsüz içki imali işleri,
- 33 - Tütün ve tütün ürünleri sanayinde yapılan işler,
- 34 - Çırcır fabrikaları işleri,
- 35 - Her çeşit iplik imali, dokuma sanayi, iplik büküm ve sarım işleri,
- 36 - Apre, boya, yazma ve basmacılık işleri,
- 37 - Halı ve kilim sanayi işleri,
- 38 - Örmecilik işleri,
- 39 - İp, halat, sicim ve benzerleri sanayi işleri,
- 40 - Her çeşit ayakkabı imalatı işleri,
- 41 - Giyecek ve tuhafiyecilik eşyası imalatı işleri,
- 42 - Mensucattan hazır eşya imalatı işleri,
- 43 - Ağacın mekanik işlenmesi işleri,
- 44 - Ağaç, saz ve mantardan eşya imalatı işleri,
- 45 - Her çeşit malzeme ile yapılan mobilya sanayi işleri,
- 46 - Döşemecilik işleri,
- 47 - Kâğıt hamuru, kâğıt ve mukavva imalatı işleri,
- 48 - Kâğıt hamurundan kâğıt ve mukavvadan eşya imali işleri,
- 49 - Basımevlerinde yapılan işler,
- 50 - Matbaacılık, yayıncılık ve bunlarla ilgili sanayi işleri,
- 51 - Ciltçilik, klişecilik ve diğer baskı işleri,
- 52 - Deri işleme sanayi işleri,
- 53 - Kürk işleme ve boyama sanayi işleri,
- 54 - Kauçuk sanayi işleri,
- 55 - Sanayide kullanılan esas kimya maddeleri ve suni gübreler imali işleri,
- 56 - Tenvir fişekleri, çocuk tabanca mantarı imalatı işleri,
- 57 - Mühimmat ve patlayıcı maddeler imalatı ve depolama işleri,
- 58 - Tuzlar, asitler, bazlar ve alkoller gibi kimyasal maddelerin imali işleri,
- 59 - Suni ipek ve diğer sentetik elyaf ile plastik maddelerin imali işleri,
- 60 - Sınai bitkisel ve hayvansal yağların üretimi işleri,
- 61 - Boya, vernik, cila, çözücü ve yapıştırıcı imali işleri,
- 62 - Başka yerde tasnif edilmemiş kimyasal maddelerin imalatı işleri,

63 - Petrol ve kömürden elde edilen muhtelif ürünlerin imali işleri,

64 - Pişmiş topraktan inşaat malzemesi imalatı işleri,

65 - Cam sanayi işleri,

66 - Porselen, fayans ve seramik sanayi işleri,

67 - Çimento ve hazır beton sanayi işleri,

68 - Çimento ve betondan eşya ve inşaat malzemesi imalatı işleri,

69 - Alçı taşı ocaklarından ayrı olarak işletilen alçı tozu ve alçıdan eşya imali işleri,

70 - Taş ocaklarından ayrı olarak işletilen kireç ocakları ve kireç imali işleri,

71 - Taş ve grafitten eşya imali işleri,

72 - Asbest üretimi ve asbestli malzeme imali işleri,

73 - Zımpara taşı ve kâğıdı imali işleri,

74 - Demir, çelik ve diğer metallerin imalat sanayi işleri,

75 - Metal dışı maddelerin imalatı işleri,

76 - Metalden mamul eşya sanayi işleri,

77 - Metaller dışındaki maddelerden diğer imalat işleri,

78 - Makine imalatı ve tamirâtı işleri,

79 - Deniz nakil vasıtalarının inşası, tamirâtı, sökümü ve batıkların çıkarılması işleri,

80 - Demiryolu nakil vasıtaları ve malzemesi imali ve tamirâtı işleri,

81 - Motorlu araçlar imalatı ve tamirâtı işleri,

82 - Motosiklet ve bisiklet imalatı işleri,

83 - Hava taşıtları imal ve tamirâtı işleri ile havaalanlarındaki bakım, onarım, ikmal ve benzeri teknik destek hizmetleri,

84 - Taşımacılıkta kullanılan diğer araç ve malzemelerin imalatı işleri,

85 - Mesleki, fenni ve hassas aletlerin imali ve tamirâtı işleri,

86 - Fotoğraf makineleri, optik alet ve malzemesi imalatı işleri,

87 - Saat imalatı işleri,

88 - Mücevherat ve kuyumculuk imalat işleri,

89 - Müzik aletleri imalatı işleri,

90 - Başka yerde tasnif edilmemiş imalata yönelik diğer işler,

91 - Yer üstü ve yer altında, su üstü ve su altında yapılan bina, set, baraj, yol, demiryolu, havai hat, tünel, metro, köprü, çelik yapı ve montajı, iskele, liman, dalgakıran, kanalizasyon, lağım, kuyu, kanal, duvar ve benzeri inşaat, onarım, düzeltme, değiştirme, söküm ve yıkım işleri ve bunlara yardımcı her türlü endüstriyel

yapım işleri, her türlü prefabrik yapı elemanlarının üretimi ve işleri, sondaj, toprak kazı, yarma ve doldurma işleri, elektrik, sıhhi tesisat ve kalorifer-gaz tesisatı kurma işleri, dölgerlik, marangozluk, sıva, badana ve boya işleri, bu işlerde kullanılan sabit ve hareketli makine ve tesislerin kullanılması gibi işler,

92 - Bataklık kurutma, göl ve akarsu ıslah işleri,

93 - Telefon, telgraf, telsiz, radyo ve televizyon kurma işleri,

94 - Tarım ve orman işyeri ve işletmelerindeki yapı işleri,

95 - Elektrik ve her çeşit muharrik kuvvetleri elde etme, değiştirme, taşıma, kurma ve dağıtım işleri,

96 - Havagazı üretimi, havagazı ve doğalgazın dağıtım işleri,

97 - Isıtma ve enerji maksadıyla buhar üretim ve dağıtım işleri,

98 - Suların toplanma, tasfiye, tevzii, arıtım ve su şebekelerinin işletilmesi ve aynı işletme tarafından yapılan bakım ve tamir işleri,

99 - Çöp ve kanalizasyon hizmetleri işleri,

100 - Hammadde, yarı ve tam mamul ürünlerin istasyon, antrepo, iskele, liman, havaalanı, hipermarketler, serbest bölgeler ve özel gümrükleme sahaları ve benzeri yerlerde her türlü yükleme, boşaltma ve depolanması işleri,

101 - Bitki koruma ürünü veya teknik madde üretim tesislerinde yapılan işler,

102 - Radyoaktif maddelerle yapılan işler ile elektromanyetik ortamda yapılan işler.

şeklinde sayılan işyerlerinden 10 ve daha fazla kişinin çalıştığı işyerleri girmektedir.

Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesi uyarınca, liste dışında kalan bir işin sanayi işi sayılıp sayılmayacağına karar vermeye Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkilidir.

Yukarıda sayılanlar dışında, İşyeri Kurma İzni ve İşletme Belgesi Alınması Hakkında Yönetmelik kapsamına **çalışan sayısına bakılmaksızın, 26/12/2003 tarihli ve 25328 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmeliğin 4’üncü maddesinde tanımlanan tehlikeli kimyasal maddelerin üretildiği, kullanıldığı ve depolandığı işyerleri** girmektedir.

Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmeliğin tanımlara dair 4’üncü maddesinde tehlikeli kimyasal madde:

“a) Patlayıcı, oksitleyici, çok kolay alevlenir, kolay alevlenir, alevlenir, toksik, çok toksik, zararlı, aşındırıcı,

tahriş edici, alerjik, kanserojen, mutajen, üreme için toksik ve çevre için tehlikeli özelliklerden bir veya birkaçına sahip maddeler,

b) Yukarıda sözü edilen sınıflamalara girmemekle beraber kimyasal, fiziko-kimyasal veya toksikolojik özellikleri ve kullanılma veya işyerinde bulundurulma şekli nedeni ile işçilerin sağlık ve güvenliği yönünden risk oluşturabilecek maddeler,

c) Mesleki maruziyet sınır değeri belirlenmiş maddelerdir.”

şeklinde tanımlanmış olup, bu kapsamda, işyerinde çalışan sayısına bakılmaksızın burada tanımlanan maddelerin üretildiği, kullanıldığı ve depolandığı işyerleri İşyeri Kurma İzni ve İşletme Belgesi Alınması Hakkında Yönetmelik kapsamına girmektedir.

İşyeri Kurma İzni ve İşletme Belgesi Alınması Hakkında Yönetmelik kapsamına son olarak; **inşaat ve maden işyerleri ile taş ocaklarının sabit tesisleri** girmektedir.

İşyeri Kurma İzni ve İşletme Belgesi Alınması Hakkında Yönetmeliğin **5'inci maddesine** göre bu Yönetmelik kapsamında bulunan tüm işyerlerine, kurulmaya başlamadan önce kurma izni alınması zorunludur. **6'ncı maddeye** göre ise, kurma iznine esas teşkil eden belgelere uygun olarak kurulmuş olan işyerlerine, işletilmeye başlanılmadan önce işletme belgesi alınması zorunludur.

IV- DEĞERLENDİRME

İnsanların yaşamlarına devam edebilmesi için bir sürü ihtiyacı bulunmakta, bunlardan pek çoğunu kendileri imal edip karşılayamamaktadır. Toplu yaşama geçildikten sonra insan ihtiyaçlarını karşılamak için işyerleri kurulmuş, bu ihtiyaçlar ticarete konu olmaya başlamıştır. Ancak, özellikle sanayileşmeyi takiben bu işyerleri iş riskleri ve meslek hastalıkları gibi tehlikeleri de beraberinde taşımış, bunların önlenmesi gereksinimini gündeme getirmiştir.

Bu konudaki mevzuata bakıldığında, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili olarak açık bir hüküm yer almadığı, ancak dolaylı olarak pek çok maddede düzenlenmelerin olduğu görülmektedir. Örneğin 2'nci maddede Türkiye Cumhuriyetinin bir sosyal devlet olduğu, 5'inci maddede herkes için insan onuruna yakışır asgari bir yaşam seviyesini gerçekleştirmek, sosyal adalet ve sosyal güvenliği sağlamakla yükümlü olan devletin, sosyal devlet olduğu hükümleri yer almaktadır. Örnekleri genişletmek mümkündür.

İş sağlığı ve güvenliği konusunda en kapsamlı düzenleme en son çıkarılan İş Kanunu olan 4857 sayılı Kanunda yapılmıştır. Bu Kanunun beşinci bölümü tamamen bu konuyu düzenlemiş olup, uygulamaya dönük olarak çok sayıda yönetmelik de çıkarılmıştır. Bu Yönetmeliklerden konumuzla yakından ilgili olanı İşyeri Kurma İzni ve İşletme Belgesi Alınması Hakkında Yönetmeliktir. Bu Yönetmelik hangi işyerlerine açılmadan önce iş kurma izni ve işletme belgesi verileceğini düzenlemiştir. Yönetmeliğe göre;

İşyerine ait kurma izni talebi, iş müfettişleri tarafından incelenir. Noksanlıkların tespit edilmemesi durumunda, iş müfettişlerince hazırlanan rapor sonucuna göre, Bölge Müdürlüğü tarafından düzenlenen kurma izni belgesi ile iş müfettişleri tarafından onaylanan kurma iznine ait belgelerin bir nüshası işyerinde saklanmak üzere işverene gönderilir. İkinci nüsha ise Bölge Müdürlüğünde bulunan işyeri dosyasında saklanır.

İnceleme sonucu noksanlıkların tespit edilmesi durumunda ise; tespit edilen noksanlıklar, ekleri ile birlikte Bölge Müdürlüğü tarafından işverene tebliğ edilir.

İşyeri kurma izni talepleri, en çok 30 gün içerisinde incelenir.

İşyeri kurma izni incelemesinin süresi içerisinde sonuçlandırılmadığı veya düzeltilmesi ve değiştirilmesi gereken durumların bildirilmediği hallerde işveren, kurma iznine esas alınan belgelere göre işyerini kurar.

Kurma izni alınarak kurulmuş işyerleri için işveren, işletmeye başlamadan önce işletme belgesi almak için bir dilekçe ile Bölge Müdürlüğüne müracaat eder.

İşletme belgesi talebi üzerine; iş müfettişlerince işyerinde yapılan incelemede, işyerinin kurma iznine esas belgelere göre kurulup kurulmadığı kontrol edilir.

İşyerinin kurma iznine esas belgelere ve iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına uygun olarak kurulduğunun tespit edilmesi halinde, iş müfettişlerince hazırlanan rapor sonucuna göre, Bölge Müdürlüğü tarafından düzenlenen işletme belgesi işyerine gönderilir.

Yapılan incelemede, işyerinin kurma iznine esas belgelere uygun olarak kurulmadığının tespit edilmesi halinde ise, işyerine işletme belgesi verilmez. İş müfettişleri tarafından düzenlenen raporda belirtilen uygun olmayan hususlar Bölge Müdürlüğü tarafından işverene tebliğ edilir.

Kurma izni almadan açılmış olan işyerleri işletme belgesi için talepte bulundukları takdirde kurma

iznine esas belgeler, işletme belgesi incelemesinde hazır bulundurulur. İşyerinin söz konusu belgelere ve iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevzuat hükümlerine uygun kurulduğu ve iş yerinde iş sağlığı ve güvenliği bakımından noksanlık bulunmadığı tespit edildiği takdirde işyerine kurma izni ve işletme belgesi birlikte verilir.

İşletme belgesi talepleri 30 gün içerisinde incelenir.

İşletme belgesi taleplerinin süresi içerisinde incelenemediği durumlarda işveren işyerini çalıştırma hakkını kazanır.

Ancak, 15/5/2008 tarihli ve 5763 sayılı İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 7 maddesi ile 4857 sayılı Kanunun 95'inci maddesinin birinci fıkrası *"İşyerinin açılmasına izin vermeye yetkili belediyeler ile diğer ilgili makamlar bu izni vermeden önce, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca iş mevzuatına göre verilmesi gerekli işletme belgesinin varlığını araştırır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca işletme belgesi verilmemiş işyerlerine belediyeler veya diğer ilgili makamlarca açılma izni verilemez."* şeklinde değiştirilmiştir.

Bu bakımdan, Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihi ile 4857 sayılı İş Kanunu'nda bu konu ile ilgili yapılan değişiklik tarihi dikkate alındığında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca işletme belgesi alınması için yapılan başvurunun üzerinden 30 gün geçmiş olsa bile, işletme belgesi alınmamış olan **"İşyeri Kurma İzni ve İşletme Belgesi Alınması Hakkında Yönetmelik"** kapsamındaki işyerlerine belediyelerce işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmemesi gerektiği değerlendirilmektedir. Tersine bir durum, belediyelerin sorumluluğunu gündeme getirecektir.

V- SONUÇ

Yukarıda ayrıntılı şekilde incelendiği gibi, İşyeri Kurma İzni ve İşletme Belgesi Alınması Hakkında Yönetmelik kapsamında bir işyeri için belediyelerden işyeri açma ve çalışma ruhsatı talep edilmesi halinde, belediyelerce bu işyerlerine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından verilmesi gereken işletme belgesi olmadan işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmemesi gerekmektedir.

Zira, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin **ikinci bölümünde** sıhhi, gayri sıhhi veya umuma açık olup olmadığına bakılmaksızın **bütün işyerlerinde aranacak genel ve ortak şartlar** düzenlenmiş olup, bu şartların birincisi işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilecek her işyerinde **"İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili olarak mevzuatta öngörülen tedbirlerin alınmış olması"**dır. İş sağlığı ve güvenliği ise 4857 sayılı İş Kanunu'nun beşinci bölümünde düzenlenmiş olup, bu bölümde atıfta bulunulan Yönetmeliklerden birisi de **İşyeri Kurma İzni ve İşletme Belgesi Alınması Hakkında Yönetmelik'tir**. Bu Yönetmelik kapsamında olan işyerlerine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca verilen iş kurma izni, bu izni müteakip verilen işletme belgesi, işyerlerinin sağlık ve güvenlik mevzuatına ve kabul edilmiş normlara uygun kurulduğu anlamına gelmektedir.

Belediyelerimizce, işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilirken yukarıda ayrıntılarıyla açıklanan hususların göz önünde bulundurulması kendilerini sorumluluktan kurtaracaktır.

YARARLANILAN KAYNAKLAR:

- İlgili mevzuat hükümleri
- Hafize Zülüflü, Açıklamalı ve Örnekli Yeni İşyeri Mevzuatı, Seçkin, Ankara, 2006, s.29-39

SORU CEVAP HATTI

Belediye Mevzuatı, Personel, İmar, İhale, Bütçe ve Muhasebe konularındaki sorularınıza fahri danışmanlık hizmeti veren Yerel Yönetim Uzmanlarımız anında cevap veriyor...

Türkiye Belediyeler Birliği, Soru - Cevap Hattından yararlanarak cevaplanmasını istediğiniz sorularınızı gönderebileceğiniz adres ve telefonlar:

Adres: Tunus Cad. No:12 06680 Kavaklıdere/ANKARA

Telefon: 0 312 419 21 00 (PBX) **Faks:** 0 312 419 21 30

e-posta: illerbelediyeler@gmail.com

ÖĞRENMEK İSTEDİKLERİNİZ

PERSONEL MEVZUATI

SORU

Sayın Hocam,

1.6.1985 tarihinde belediyemizde mevsimlik işçi olarak işe giren ve daha sonra 15.6.1999 tarihine kadar belediyemizde çalışması, iş akdi belirsiz süreli iş akdine dönüşerek, çalışmaya devam eden bir işçimizin 15.6.1999 tarihinde iş akdi 1475 sayılı İş Kanunu'nun 17'nci maddesinin 2'nci fıkrasının (ç) bendi ve aynı sayılı Yasanın 77'nci maddesi gereği fesh edilmiştir.

Bu işçimiz 10 Nisan 2000 tarihinde ise tekrar belediyemize geçici işçi olarak işe alınmış olup, son çıkan 5620 sayılı Kanunla da kadro almıştır.

14.5.2008 tarihinde emekliye ayrılan bu işçimize, kıdem tazminatının hesaplanmasına esas olmak üzere;

1. İşçinin işe giriş tarihi olan 1.6.1985 tarihi ile iş akdinin fesh edildiği 15.6.1999 tarihine kadar olan hizmetleri için, iş akdinin 1475 sayılı Kanunun 17'nci maddesinin (c) fıkrası ve aynı sayılı Yasa'nın 77'nci maddesi doğrultusunda feshinden dolayı kıdem tazminatı verilip verilemeyeceği,

2. Gerek verilmesi, gerekse verilmemesi halinde yasal dayanağını gösterecek açıklamanın belirtilmesi.

Konunun acil olması nedeniyle gerekli açıklamanın yapılması hususunda bilgi ve gereğini arz ederim.

Metin DİNÇER

Divriği Belediyesi

Yazı İşleri Müdürü

SİVAS

CEVAP

Sayın Dinçer,

Kıdem tazminatı ödenmesine ilişkin usul ve esaslar, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı Kanunun 120'nci maddesi uyarınca halen yürürlükte bulunan 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14'üncü maddesinde düzenlenmiştir.

Anılan Yasa'nın değişik 14'üncü maddesine göre; *"Bu Kanuna tabi işçilerin hizmet akitlerinin:*

1. İşveren tarafından bu Kanunun 17'nci maddesinin II numaralı bendinde gösterilen sebepler dışında,

2. İşçi tarafından bu Kanunun 16'ncı maddesi uyarınca,

3. Muvazzaf askerlik hizmeti dolayısıyla,

4. Bağlı bulundukları kanunla kurulu kurum veya sandıklardan yaşlılık, emeklilik veya malullük aylığı yahut toptan ödeme almak amacıyla;

5. 506 Sayılı Kanunun 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (a) ve (b) alt bentlerinde öngörülen yaşlar dışında kalan diğer şartları veya aynı Kanunun Geçici 81'inci maddesine göre yaşlılık aylığı bağlanması için öngörülen sigortalılık süresini ve prim ödeme gün sayısını tamamlayarak kendi istekleri ile işten ayrılmalari nedeniyle,

Feshedilmesi veya kadının evlendiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde kendi arzusu ile sona erdirmesi veya işçinin ölümü sebebiyle son bulması hallerinde işçinin işe başladığı tarihten itibaren hizmet aktinin devamı süresince her geçen tam yıl için işverence işçiye 30 günlük ücreti tutarında kıdem tazminatı ödenir..."

Anılan Yasa'da bahsi geçen "İşverenin bildirimsiz fesih hakkı" başlıklı 17'nci maddesi;"Süresi belirli olsun veya olmasın, sürekli hizmet akitlerinde

işveren aşağıda yazılı hallerde, dilerse hizmet akdini sürenin bitiminden önce veya bildirim önelini beklemeksizin feshedebilir.

II – Ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzerleri:

c) İşverenin evinde oturan işçinin yaşayışının o evin adabına ve usullerine uygun veya genel ahlak bakımından düzgün olmaması

.....” hükmünü

Aynı Yasa'nın 77'nci maddesi ise; “A) İşyerine sarhoş olarak gelmek ve işyerinde ispirotolu içki kullanmak yasaktır.

B) İşveren; işyeri müstemilatından sayılan kısımlarda, ne gibi hallerde hangi zamanda ve hangi şartlarla içki içilebileceğini tayin ve tespit edebilir.

C) (A) bendi hükmü :

1. İspirtolu içki yapılan işyerlerinde,

2. Nitelikleri dolayısıyla müşterilerine kapalı kaplarda veya açık olarak veya kadehle ispirotolu içki satmak üzere izin almış olan işyerlerinde,

3. İçerisinde müşteriler veya işin niteliği icabı belirli işçiler tarafından ispirotolu içki içilmesi mümkün olan işyerlerinde;

Uygulanmaz.” hükmünü amirdir.

Yasa hükümlerine göz atıldığında; kıdem tazminatına hak kazanma koşulları 14'üncü maddede tek tek sayılmıştır. Ancak, yazınızdan ilgili personelinizin Yasa'nın 17'nci maddesinin (c) bendi ve 77'nci maddesi uyarınca görevine son verildiği anlaşılmaktadır.

1475 sayılı Yasa'nın bahsi geçen madde hükümlerine bakıldığında; bu Yasa'ya tabi işçilerin hizmet akitlerinin, işveren tarafından anılan Yasa'nın 17'nci maddesinin “Ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzerleri” başlıklı II numaralı bölümün (c) bendindeki; “İşverenin evinde oturan işçinin yaşayışının o evin adabına ve usullerine uygun veya genel ahlak bakımından düzgün olmaması” ve aynı Yasa'nın 77'nci maddesindeki işçinin, “İşyerine sarhoş olarak gelmek ve işyerinde ispirotolu içki kullanmak yasaktır.” hükmü nedeniyle, dilerse hizmet akdini sürenin bitiminden önce veya bildirim önelini beklemeksizin feshedebileceği öngörülmektedir.

Bu hükümlerin birlikte değerlendirilmesinden; 1475 sayılı Yasa'nın 17/c ve 77'nci maddelerine aykırılık dolayısıyla iş akitleri feshedilenlerin, ileride tekrar işe başlamaları halinde, aynı Yasanın 14'üncü maddesinin 1'inci bendi uyarınca feshedilen döneme ait kıdem tazminatı alamayacakları değerlendirilmektedir.

Bu nedenle, işçi personelinizin 1985-1999 yıllarını kapsayan döneme ait kıdem tazminatı alamayacağı düşünülmektedir.

Cevaplayan: **Mustafa DÖNMEZ**

İçişleri Bakanlığı Mah. İd.Gn. Md.lüğü Şube Md.

SORU

Sayın Hocam,

Son çıkan Yönetmeliğe göre arkeolog çalıştırılması mecburi midir? Mecburi ise, personel alım şartları nelerdir? Personel alımında % 30 barajı geçerli midir? KPSS şartı vs. gibi hususların geçerli olup olmadığını bildirirmenizi arz ederiz.

Mustafa TAŞKARA

Başkan Yardımcısı

Isparta Belediyesi

CEVAP

Sayın Taşkara,

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 10'uncu maddesi uyarınca, her kimin mülkiyetinde veya idaresinde olursa olsun, taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunmasını sağlamak için gerekli tedbirleri almak, aldırarak ve bunların her türlü denetimini yapmak veya kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler ve valiliklere yaptırmak, Kültür ve Turizm Bakanlığına aittir.

Büyükşehir belediyeleri, valilikler, Bakanlıkça izin verilen belediyeler bünyesinde kültür varlıkları ile ilgili işlemleri ve uygulamaları yürütmek üzere sanat tarihi, mimarlık, şehir plânlama, mühendislik, arkeoloji gibi meslek alanlarından uzmanların görev alacağı koruma, uygulama ve denetim büroları kurulacaktır. Bu bürolar koruma bölge kurulları tarafından uygun görülen koruma amaçlı imar plânı, proje ve malzeme değişiklikleri ile inşaat denetimi de dahil olmak üzere uygulamayı denetlemekle yükümlüdürler. Alanın özelliği göz önüne alınarak, bu büroların hangi uzmanlık dallarından teşekkül edeceği, çalışma, izin usul ve esasları; Bakanlık ve İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenecektir.

Bu konuda hazırlanan ve 11.6.2005 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan “Koruma, Uygulama ve Denetim Büroları, Proje Büroları ile Eğitim Birimlerinin Kuruluş, İzin, Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik”in 5'inci maddesine göre, büyükşehir belediyeleri ve Bakanlıkça izin verilen belediyeler bünyesinde taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili işlemler ve uygulamaları yürütmek ve denetimlerini yapmak üzere büyükşehir belediyelerinde imar daire başkanlığı ve diğer belediyelerde imar müdürlüğü bünyesinde görev yapmak üzere KÜDEB kurulacaktır.

Bünyelerinde KÜDEB kurulmasını isteyen ilçe belediyeleri, Kültür ve Turizm Bakanlığına müracaat ederek Kanun uyarınca talepte bulunacaklar, ilçedeki kültür ve tabiat varlıklarının yoğunluğu göz önüne alınarak belediyenin talebi değerlendirilerek, uygun bulunursa izin verilecektir.

Büyükşehir belediyeleri ve Bakanlıkça izin verilen belediyeler bünyesinde kurulan KÜDEB'lerde

mimarlık, şehir planlama, mühendislik, sanat tarihi meslek alanlarından en az birer uzman; arkeolojik sit alanının bulunması halinde alanın özelliğine göre en az bir arkeoloğun görev alması zorunludur.

Koruma, uygulama ve denetim bürolarında görev alacak uzmanların nitelikleri Yönetmeliğin 6'ncı maddesinde belirlenmiş olup, buna göre, KUDEB'lerde mimarlık, şehir planlama, mühendislik, sanat tarihi ve arkeoloji meslek alanlarında uzmanlaşmış kişiler görev alacaktır. Uzmanların nitelikleri ve sayıları, KUDEB'in görev alanındaki taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının niteliği ve yoğunluğu göz önüne alınarak belirlenecektir.

Mimarlık meslek alanından gelen uzmanlardan en az birinin;

a) Üniversitelerin Restorasyon Lisansüstü Programlarından mezun olmak,

b) Üniversitelerin Restorasyon Lisansüstü Programlarında en az üç yıl öğretim elemanı olarak görev yapmak,

c) Kamu kurum ve kuruluşlarında taşınmaz kültür varlıklarının korunması alanında en az üç yıl çalışmış olmak,

d) Taşınmaz kültür varlıklarının onarımı konularında serbest meslek mensubu olarak en az beş yıl çalışmış olmak.

Şartlarını taşımaları gerekmektedir.

Şehir planlama meslek alanından gelen uzmanın korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunmasına yönelik planlama çalışmalarında görev almış olması tercih edilecektir.

Mühendislik meslek alanlarından gelen uzmanın öncelikli olarak inşaat mühendisi olması tercih edilecektir.

Görevlendirilen uzmanların KUDEB'lerde çalışabilmesi için üç ay süre ile ilgili koruma bölge kurulu müdürlüğünde staj yapması zorunludur.

KUDEB'lerde hizmetleri yürütmek üzere ilgili idarelerce yeterli personel ile gerekli araç ve gereç bulundurulacaktır.

12.1.2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile anılan Yönetmeliğe eklenen 1'inci madde; kapsama dahil büyükşehir belediyeleri ve Bakanlıkça izin verilen belediyelere, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 10'uncu maddesinin dokuzuncu fıkrası ile 11/6/2005 tarihli ve 25842 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Koruma, Uygulama ve Denetim Büroları, Proje Büroları ile Eğitim Birimlerinin Kuruluş, İzin, Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirtilen yükümlülüklerin yerine

getirilmesi amacıyla kendileri için tespit edilen norm içerisinde yeterli sayıda boş kadroyu tahsis etme zorunluluğu getirmiş, Yönetmelik değişikliğinin yürürlüğe girdiği tarihte toplam dolu memur sayısı kendisi için unvanlar ve hizmet grupları itibarıyla tespit edilen normdan fazla veya norma eşit olan belediyelere, birinci fıkrada belirtilen mevzuata uygun olarak İçişleri Bakanlığı tarafından belirlenecek sayıdaki personeli bir defaya mahsus olmak üzere; atanacak personelin niteliklerini de dikkate alarak ihdas edecekleri kadrolara atama yetkisi vermiştir. Ancak, bu şekilde ihdas edilecek kadrolar aynı sınıf veya unvandan olmak üzere sayı itibarıyla tespit edilen norma uygun kadroların boşalması halinde yeni kadrolarla değiştirilecektir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinin değerlendirilmesinden Isparta Belediyesine Kültür ve Turizm Bakanlığınca KUDEB kurma izni verilmişse, bu büronun kurulması ve buralarda mimarlık, şehir planlama, mühendislik, sanattarihimeslekalanlarından en az birer uzman ile, Isparta'da arkeolojik sit alanı varsa alanın özelliğine göre en az bir arkeoloğun görev almasının zorunlu olduğu anlaşılmaktadır.

İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün 26.12.2006 tarihli 2006/91 sayılı Genelgesinin ekinde sözleşmeli olarak çalıştırılacak unvanlar belirlenmiş olup, bu unvanlar arasında mimar, mühendis, şehir plancısı, sanat tarihçisi, arkeolog yer almakta olup, bunların sözleşmeli çalıştırılması mümkündür. Kadrolu personel çalıştırılmak isteniyorsa, genel memur alınma şartlarına uymak (KPSS) gerekir.

12.1.2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikte personel giderinin 5 30'u aşma hususuna değinilmemiştir. Ancak, Yönetmelik değişikliğinin yürürlüğe girdiği tarihte toplam dolu memur sayısı kendisi için unvanlar ve hizmet grupları itibarıyla tespit edilen normdan fazla veya norma eşit olan belediyelere, birinci fıkrada belirtilen mevzuata uygun olarak İçişleri Bakanlığı tarafından belirlenecek sayıdaki personeli bir defaya mahsus olmak üzere; atanacak personelin niteliklerini de dikkate alarak ihdas edecekleri kadrolara atama yetkisi verilmesi hususunun, 5393 sayılı Kanunun geçici maddesinde sözü edilen İçişleri Bakanlığı iznini kastettiği düşünülmektedir.

Sonuç olarak, eğer Belediyenizde KUDEB kurulmuş, arkeolog çalıştırılması gerekiyor ve personel giderleriniz % 30'u aşıyorsa, İçişleri Bakanlığından izin almak suretiyle sözleşmeli ya da

kadrolu olarak genel hükümlere uymak şartıyla bu personeli çalıştırmanız mümkündür.

Cevaplayan: **Hafize ZÜLÜFLÜ**

İşçileri Bakanlığı Mah. İd.Gn. Md.lüğü Şube Md.

SORU

Sayın Hocam,

Belediye Zabıta Yönetmeliği'nin 13 maddesi ve Mahalli İdarelere İlk Defa Atanacaklara Dair Sınav Yönetmeliğe göre 11 ve 13 dereceli 2 adet Zabıta Memuru alımı yaptık. Atamaları 15.08.2008 tarihinden geçerli olmak üzere yapılmıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunun 76. maddesi (Değişik: 23.12.1973- KHK 2/1 md.; 30.5.1973- KHK 5/4 md.; 30.5.1974- KHK 12/1 md.; aynen kabul: 15.5.1975- 1897/1 md.) Kurumlar, görev ve unvan eşitliği gözetmeden kazanılmış hak aylık dereceleriyle memurları bulundukları kadro derecelerine eşit veya 68'inci maddedeki esaslar çerçevesinde daha üst, kurum içinde aynı veya başka yerlerdeki diğer kadrolara naklen atayabilirler' hükmüne istinaden Zabıta Memurlarının Kurum içinde GİH sınıfından başka bir kadroya geçişini yapabilir miyiz. Aday memur olmasından dolayı Unvan değişikliği yapılmasının herhangi bir sakıncası var mıdır?

Saliha YUMUŞAK

Taytan Belediye Başkanlığı

CEVAP

Sayın Yumuşak,

Zabıta Memurları, Belediye Zabıta Yönetmeliği çerçevesinde belediyenin zabıta memuru ihtiyacının giderilmesi amacıyla alınmaktadır. Nitekim, Yönetmeliğin "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinin (b) bendi " Belediye zabıtası: Beldenin düzenini muhafaza eden, belde halkının esenlik, sağlık ve huzurunu koruyan, yetkili organların bu amaçla alacakları kararları uygulayan özel zabıta kuvvetini" ifade ettiğini vurgulamakta, zabıta memuru alım amacını da böylece tespit etmektedir. Bu nedenle kural olarak Zabıta Memuru amacıyla alınan bir personelin, zabıta memuru olarak kullanılması esastır.

Bununla birlikte Devlet Memurları Kanunu'nun 76'ncı maddesinde; "**Kurumlar, görev ve unvan eşitliği gözetmeden kazanılmış hak aylık dereceleriyle memurları bulundukları kadro derecelerine eşit veya 68'inci maddedeki esaslar çerçevesinde daha üst, kurum içinde aynı veya başka yerlerdeki diğer kadrolara naklen atayabilirler...**" hükmü yer almakta,

Aynı Kanunun 54'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında; "Aday olarak atanmış Devlet memurunun adaylık süresi bir yıldan az iki yıldan çok olamaz ve **bu süre içinde aday memurun başka kurumlara nakli**

yapılamaz " hükmü yer almaktadır. Devlet Memurları Kanunu'nun hükümleri, durumlarına uygun olduğu sürece aday memurlara da uygulanacağından, Belediyenin yukarıdaki maddeden yararlanmak suretiyle kurum içinde ve maddede belirtilen "**kadro derecelerine eşit veya 68'inci maddedeki esaslar çerçevesinde**" atama yapması mümkündür. Aday Memurun unvan değişikliği olması, 76'ncı maddenin açıkça "unvan eşitliği gözetmeden" ifadesi karşısında sorun teşkil etmeyecektir.

Cevaplayan: **Zeliha MERCİMEK**

TBB Hukuk İşleri Md. V.

SORU

Sayın Hocam,

Lise mezunu olarak 1994 yılında muhasebeci kadrosunda göreve başladım. Halen 5/1'inci derecesindeyim. Norm kadro uygulamaları sonucunda 3'üncü dereceli Mali Hizmetler Müdürlüğüne atamam yapıldı. 3'üncü dereceli müdür kadrosunun özel hizmet tazminatı 80, bu tazminattan yararlanabilir miyim?

Halil MERD

Güneşli Belediyesi

KAYSERİ

CEVAP

Sayın Merd,

Öncelikle, Muhasebe Yetkilisi sertifikasının Mali Hizmetler Müdürü olarak atanılmasında aranılan esaslardan olmadığını belirtelim. Ayrıca, yazınızda 1580 sayılı Kanunun 88 ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49. maddesine göre Belediye Başkanı tarafından atandığınızı belirtmekle birlikte asaleten atanıp atanmadığınız hususunda bir açıklamada bulunmamışsınız. Eğer, lise mezunu olarak asaleten atama işleminiz yapılmışsa da yapılan bu idari işlemin mevcut mevzuat çerçevesinde doğru olmadığını ve sizin için kazanılmış hak olarak sayılamayacağını söylemeliyiz.

Şöyle ki; Mahalli İdareler kapsamında bulunan memur personelin görevde yükselmesine ilişkin usul ve esaslar; 02.02.2000 tarihli ve 23952 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulan ve 2005 yılında değiştirilen haliyle halen yürürlükte bulunan, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve İl Özel İdareleri ve Belediyelerin Kurdukları Birlik, Müessese ve İşletmeler ile Bunlara Bağlı Döner Sermayeli Kuruluşlardaki Memurların Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik ile düzenlenmiştir.

Söz konusu Yönetmeliğin Görevde yükselme suretiyle atama yapılacak kadrolar başlıklı 5'inci Maddesinin a) bendinin 1) alt bendi "İlçe Özel İdare Müdürü, Birlik Müdürü, İtfaiye Müdürü, Zabıta Müdürü ile bunların dışında kalan diğer Müdürler" hükmünde

olup, diğer hükümlerde göz önünde bulundurulmak, Müdür olabilmek için görevde yükselme eğitimi müteakip görevde yükselme sınavına girip sınavda başarılı olmak gerekmektedir.

Ayrıca, anılan Yönetmelikle görevde yükselmeye tabi personelin öğrenim düzeyleri de belirlenmiş ve 14'üncü maddesinin (b) bendine göre; "Müdür kadrolarına atanabilmek için kamu yönetimi, maliye, işletme, iktisat, çalışma ekonomisi, sosyal ve idari bilimler dallarında **yüksek öğrenim** bitirmiş veya bunlara denkliği Milli Eğitim Bakanlığınca kabul edilmiş yurt dışı öğrenim kurumlarından mezun olmak," şartı getirilmiştir.

Aynı yönetmeliğin 15'inci maddesiyle de hizmet süreleri tayin edilmiş ve maddenin (a) bendinde yer alan düzenlemeyle;

"1-657 sayılı Kanunun 68'inci maddesinin (B) bendinde yazılı süreler kadar hizmeti bulunmak,

2-En az 2 yıl müdür yardımcısı kadrosunda bulunmak, müdür yardımcısı kadrosunda bulunmak, müdür yardımcılığı kadrosu yoksa 3 yıl şef veya aynı alt hizmet grubunda bir kadroda bulunmak, hiçbirisi yoksa biriminde 4 yıl çalışmış olmak," koşulları getirilmiştir.

Bahse konu Yönetmeliğin Geçici 1'inci maddesinde yer alan (İhtiyaç duyulan hallerde bu Yönetmelik kapsamında bulunan personelden 18.04.1999 tarihinde görevde bulunanlar için bu Yönetmelikte öngörülen öğrenim düzeyinin bir alt öğrenim düzeyi esas alınabilir.

Devlet Memurlarının Görevde Yükselme Esaslarına Dair Genel Yönetmelik'in yürürlüğe girdiği 18/4/1999 tarihi itibarıyla görevde bulunanlardan iki yıllık yüksek öğrenim görmüş olanlar, dört yıllık yüksek öğrenim görmüş kabul edilirler." Hükmünde olduğundan 2 yıllık yüksek okul mezunları da burada belirtilen şartlara haiz olmak suretiyle müdür olabilirler.

Bu bilgiler ışığında lise mezunu olmanız nedeniyle asaleten Müdür kadrosuna atanmanızın mümkün olmadığı, şayet yapılmış ise de yanlış bir idari işlemin yapıldığı değerlendirilmektedir. Bu nedenle ve bu vesile ile bir an önce bir yüksek öğrenim kurumunu bitirmenizi diler, bunu müteakip açılacak görevde yükselme sınavlarına katılarak başarılı olmanızı temenni ederiz.

Atanma usulünüz şayet vekalet, tedvir ya da görevlendirme şeklinde ise de bu kadroya bağlı olan mali haklardan yararlanmanız yine mümkün bulunmamaktadır. Tedviren ya da süreli görevlendirmelerde hizmet verilen kadro imkanlarından yararlanılması yönünde, sadece kurumların kendi iç düzenlemeleriyle ve maaş dışı (ek ödeme, ikramiye gibi) olanlardan yararlanılabildiği haricinde hiçbir ödemenin yapılamayacağını da belirtelim.

Vekaleten atamalar için ise; atamanın 657 sayılı Kanunun 86'ncı maddesine göre yapılmış olması ve 175'inci maddede yer alan şartların oluşması gerekir ki burada da "... kurum içinden veya diğer kurumlardan vekalet edenlere vekalet aylığı ödenebilmesi için, vekilin asilde de aranan şartları taşımasının zorunlu olduğu (**burada da müdür olma şartlarındaki yüksek öğrenim sizi bağlayıcı niteliktedir**) hükme bağlanmıştır.

Yazınızda sorduğunuz özel hizmet tazminatı hususunda da; tüm şartların gerçekleşmesiyle yapılacak atamalarda 3'üncü dereceli Müdür kadrosunun özel hizmet oranı **80**'dir. Ancak, yazınızda yer verdiğiniz bilgiler çerçevesinde atandığınız kadroya bağlı herhangi bir tahakkuk işleminin gerçekleştirilmesinin mümkün olmadığı ve bu görevi fiilen ifa etseniz dahi bulunduğunuz 5/1'inden özlük haklarınızın devam etmesi gerektiği, değerlendirilmektedir.

Cevaplayan: **Nesrin ÇELİK**

SGK Şube Müdürü

SORU

Sayın Hocam,

Lise mezunu olarak 1'inci dereceli özel kalem müdürü kadrosunda görev yapan personelin, belediyede boş bulunan 1'inci dereceli başkan yardımcılığı kadrosuna atanması mümkün müdür?

Abdurrahim SOLMAZ

CEVAP

Sayın Solmaz,

Lise mezunu olarak 1'inci dereceli özel kalem müdürü kadrosunda görev yapan personelin, aynı belediyede boş bulunan 1'inci dereceli başkan yardımcılığı kadrosuna atanıp atanamayacağını sormaktasınız.

Belediye Ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmeliğin, (I) sayılı Belediye ve Bağlı Kuruluşları İle Mahalli İdare Birlikleri Memur Kadro Kütüğünde, GİH sınıfından belediye başkan yardımcılığı kadrosunun alt ve üst sınırı 1'inci derece olarak gösterilmiştir.

Bilindiği üzere, ilk dört dereceli kadrolara atanma koşulları 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 68'inci maddesi (B) bendinde düzenlenmiştir.

Buna göre 1'inci dereceli bir kadroya atanabilmek için kanunda gösterilen süre kadar hizmeti bulunmak, ayrıca yüksek öğrenim görmüş olmak şartı aranmaktadır.

Bu itibarla, lise mezunu olarak görev yapan özel kalem müdürünün 1'inci dereceli başkan yardımcılığı kadrosuna atanamayacağı değerlendirilmektedir.

Cevaplayan: **Av. Neşe BALCI**

TBB Eğitim Yayın Şube Md. V.

SORU**Sayın Hocam,**

Mimarsinan Belediyesinde Belediye Başkan Yardımcısı olarak çalışıyorum. 15.9.1989 tarihinde lise mezunu memur olarak göreve başladım. 18 ay askerlik hizmetimi saydırdım. 30.10.2000 tarihinde ön lisans nedeniyle intibak yaptırıldı. 8.9.2004 tarihinde görevden uzaklaştırıldım. Ancak, 6.5.2008 tarihinde göreve döndürüldüm. Bu arada 6.6.2005 tarihinde 4 yıllık lisans öğrenimimi tamamlayarak, diplomamı intibak için idareye sundum. Bu bilgiler ışığında kadro derecem ne olması gerektiği hakkında bilgi verilmesini arz ederim.

Adem YAZIR

Mimarsinan Belediyesi
İSTANBUL

CEVAP**Sayın Yazır,**

Bilindiği üzere, memur iken veya memurluktan ayrılarak üst öğrenimi bitirenlerin intibak işlemleri, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 36'ncı maddesinin "Ortak Hükümler" başlıklı bölümünün 12/d'ye göre yapılmaktadır. Başka bir deyişle, yüksek öğrenimi sonradan bitiren memurların gelmesi gereken derece ve kademeyi tespit için emsal uygulaması yapılması gerekmektedir.

Bu durumda 1980 yılında liseyi bitirdiğimize göre, emsalinizin 31.7.1984 tarihinde 4 yıllık yüksek öğrenimini tamamladığı kabul edilir. Ve emsalinizin 25.6.2008 tarihi itibarıyla 23 yıl 10 ay 23 gün hizmeti var kabul edilip, 2'nci derecenin 3'üncü kademesinde olacağı değerlendirilir. Ancak, aşağıda görüleceği üzere, hizmet sürenize bakıldığında, emsal kaybına uğramadığınız anlaşılmaktadır.

Buna göre;

1. Hizmet sürenize bakıldığında 25.6.2008 tarihi itibarıyla;

- 15.9.1989 tarihinde memuriyete başladığınıza göre **18 yıl 9 ay 10 gün,**

- Askerlik hizmetiniz **18 ay (1 yıl 6 ay),**

olmak üzere kazanılmış hak aylığına esas toplam **20 yıl 3 ay 10 gün** hizmetiniz bulunmaktadır. Ancak, 16.12.2003 tarihinde başkan adaylığı için istifa ettiğinizden 3 ay 21 gün görevden uzak kalmanız nedeniyle, hizmetiniz 19 yıl 11 ay 19 güne düşmektedir. Bu da 6 derece 1 kademeye karşılık gelmektedir.

DMK'nın değişik 141'inci maddesi; görevden uzaklaştırılan devlet memurlarının 143'üncü maddede sayılan durumların gerçekleşmesi halinde, bunların

aylıklarının kesilmiş olan üçte birinin kendilerine ödenmesini ve **görevden uzakta geçirdikleri sürenin, derecelerindeki kademe ilerlemesinde ve bu sürenin derece yükselmesi için gerekli en az bekleme süresini aşan kısmının, üst dereceye yükselmeleri halinde, bu derecede kademe ilerlemesi yapılmak suretiyle değerlendirilmesini öngördüğünden,** görevden uzakta kaldığınız sürenin derece kademe ilerlemesinde değerlendirilmesi gerekir.

Bu bağlamda dört yıllık yüksek öğrenim görenler 9'uncu derecenin 1'inci kademesinden işe başlayacağına göre; hizmetiniz dolayısıyla 6 derece 1 kademe alacağınızdan 25.6.2008 tarihi itibarıyla 3'üncü derecenin 2'nci kademesine, 1991 yılında 458 sayılı KHK ile devlet memurlarına verilen 1 derece nedeniyle **2'nci derecenin 2'nci kademesine** yükselir, bu derecede 11 ay 19 gün kıdemli olursunuz. Terfi tarihiniz 6.7.2008 tarihi olur. Başka bir deyişle, 6.7.2008 tarihinde 2'nci derecenin 3'üncü kademesine terfi edersiniz.

2. Şayet sigortalı hizmetiniz varsa, o süreler fiili emekliliğe esas aylık derece ve kademenize sayılacağından, fiili emeklilik aylığınız o süre kadar artırılabacaktır.

Cevaplayan: **Mustafa DÖNMEZ**

İçişleri Bakanlığı Mah. İd.Gn. Md.lüğü Şube Md.

SORU**Sayın Hocam,**

Samsun İli Kavak İlçe Belediyesi'nde 1.7.1987 tarihinden itibaren kadrolu memur olarak çalışmaktayım. 01.05.1962 doğumluyum.

Ortaokul mezunuyum. 1.7.1987 tarihinde 657 sayılı Yasa hükümleri gereği 14/2 derece ve kademede itfaiye eri olarak göreve başladım. Daha sonra Belediyede münhal bulunan 13'üncü dereceli sayaç okuma memurluğuna atandım ve halen bu memurluğu yürütmekteyim.

15.10.1991 tarihinde yürürlüğe giren 458 sayılı KHK ile 1 derece aldım. Kamuda çalıştığım sigortalı günlerin toplamı 443 gün, özel şirkette çalıştığım günlerin toplam 493 gün olmak üzere, toplam 936 gün sigortalı günüm bulunmaktadır. Kamuda geçen 443 günlük sigortalı hizmetimi Emekli Sandığına aktarmak suretiyle 5434 sayılı Kanunun ek 18'inci maddesi gereğince hizmete saydırarak, 1 kademe ilerlemem yapıldı.

20 ay askerlik süremi borçlandım.

Olumlu sicilden kademe ilerlemesi almadım.

Kazanılmış hak aylığı ile emekliliğe esas derece kademem 6/3 olup, yanlış hesaplandığını düşünüyorum. Derece kadememin hesaplanmasında yardımcı olacağınızı ümit ediyor, biz belediye çalışanlarını aydınlattığınız için şükranlarımı sunuyorum.

Kemal GÜNDÜZ

Sayaç Okuma Memuru

Kavak Belediyesi

SAMSUN

CEVAP

Sayın Gündüz,

Memuriyette geçen sürenizin tamamı ile askerlik sürenizi borçlandığınızdan, bu süreler hem intibak (derece-kademe) hem de fiili emeklilik sürenize sayılacaktır. Sigortalı hizmetinize ait süreler ise, intibakta değerlendirilmez, ancak fiili emeklilik sürenizde ve fiili emekli aylığınıza esas derece ve kademenizde değerlendirilir.

Bu çerçevede yazınızdaki mevcut bilgilerden hareketle, kazanılmış hak aylığı ile emekliliğe esas derece kademeniz aşağıya çıkarılmıştır;

1. Kazanılmış hak aylığınız

1.7.1987 tarihinde ortaokul mezunu Devlet memuru olarak başladığınıza göre;

- 3.7.2008 tarihi itibarıyla 21 yıl 2 gün memuriyet,
- 20 aylık askerlik hizmetiniz 1 yıl 8 ay,

olmak üzere toplam 22 yıl 8 ay 2 gün hizmetiniz bulunmaktadır. Bu da 7 derece, 1 kademeye tekabül etmektedir.

Öğrenim durumu itibarıyla ortaokul mezunu olduğunuz için 14'üncü derecenin 2'nci kademesinden işe başlayacağınıza göre; hizmetiniz dolayısıyla 3.7.2008 tarihi itibarıyla 7'nci derecenin 3'üncü kademesine, 1991 yılında 458 sayılı KHK ile devlet memurlarına verilen 1 derece nedeniyle **6'ncı derecenin 3'üncü kademesine** yükselir, bu derecede 8 ay 2 gün kıdemli olursunuz. Terfi tarihiniz 1.11.2008 tarihi olur. Başka bir deyişle, 1.11.2008 tarihinde 5'inci derecenin 1'inci kademesine terfi edersiniz.

2. Emekliliğe esas dereceniz

Sigortalı hizmetinize ait süreler, intibakta değerlendirilmez, ancak fiili emeklilik sürenizde ve fiili emekli aylığınıza esas derece ve kademenizde değerlendirilir.

Bu nedenle, sigortalı hizmetiniz dolayısıyla fiili emeklilik derece ve kademeniz, kazanılmış hak aylığınızdan farklı olacaktır. Bu kapsamda; 22 yıl 8 ay 2 gün memuriyet, 936 gün (2 yıl 7 ay 6 gün) özel sektörde olmak üzere emekliliğe esas toplam 25 yıl 3

ay 8 gün hizmetiniz bulunmaktadır. Bu da 8 derece, 1 kademeye tekabül ettiğinden, öğrenim durumunuz itibarıyla 14'üncü derecenin 2'nci kademesinden işe başlayacağınıza göre; 3.7.2008 tarihi itibarıyla 6'nci derecenin 3'üncü kademesine, 1991 yılında memurlara verilen 1 derece nedeniyle **5'inci derecenin 3'üncü kademesine** yükselir, bu derecede 3 ay 8 gün kıdemli olursunuz. Terfi tarihiniz 25.03.2009 tarihi olur. Başka bir deyişle, 25.03.2009 tarihinde 5'inci derecenin 4'üncü kademesine terfi edersiniz.

Cevaplayan: **Mustafa DÖNMEZ**

İçişleri Bakanlığı Mah. İd.Gn. Md.lüğü Şube Md.

SORU

Sayın Hocam,

Encümen üyelerinin izinli, raporlu ya da görevli olması nedeniyle her hafta yapılan mutad toplantılara katılamaması sebebiyle bu üyelere toplantıya katılmadıkları günler bulunmasına rağmen, o ayın tamamı için ödenek verilir mi?

Avni KÖKSAL

Yazı İşleri Müdürü

Kavak/SAMSUN

CEVAP

Sayın Köksal,

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 35'inci maddesinde "haftada birden az olmamak üzere önceden belirlenen gün ve saatte toplanır. Belediye Başkanı acil durumlarda encümeni toplantıya çağırır..."denilmektedir.

Encümen üyelerine verilecek ödenekler ise Kanunun 36'ncı maddesinde düzenlenmiştir. Bu düzenleme ile, belediye encümeni başkan ve üyelerine, belediyelerin nüfusları dikkate alınmak suretiyle bu nüfus oranlarına göre belirlenmiş gösterge rakamlarının Devlet memurları için belirlenen aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak **tutarda aylık brüt ödenek verileceği, encümenin memur üyelerine ise bu tutarlarının yarısının ödeneceği** anlaşılmaktadır.

İçişleri Bakanlığının 7.4.2005 tarih ve 8090(2005/36) sayılı genelgesinde; Encümen üyelerine toplantıya katılmadıkları günler için ödenek verilir verilmeyeceği hususuna; ...Belediye Kanunu'nun 36'ncı maddesi kapsamında belediye encümeni başkan ve üyelerine toplantıya katılmadıkları günler için ödenek verilmesi mümkün değildir. Bu nedenle toplantıya filan katıldıkları günler için cetvel düzenlenecek ve toplantıya katılmadıkları günlere isabet eden miktar aylık brüt

ödenekten düşülecektir....” Denilmek **suretiyle belediye encümeni başkan ve üyelerine toplantıya katılmadıkları günler için ödenek verilemeyeceği belirtilmektedir.**

Bu itibarla, izinli, raporlu vb. gibi durumlar nedeniyle toplantıya katılamayan belediye encümen üyelerine de bu ödeneğin tam olarak ödenemeyeceği değerlendirilmektedir.

Cevaplayan: **Av. Neşe BALCI**
TBB Eğitim Yayın Şube Md. V.

SORU

Sayın Hocam,

Belediyede 20-06-2006 tarihinde geçici işçi statüsü ile işe başladım. 31-12-2006 tarihinde iş akdim fesh edildi. Buna göre 2006 tarihinde 183 gün vizeli olarak çalıştım ancak norm kadrodan yararlanamadım. Konuyla ilgili görüşünüzü arz ederim.

Vesile ARSLAN

CEVAP

Sayın Arslan,

5620 sayılı Kamuda Geçici İş Pozisyonlarında Çalışanların Sürekli İşçi Kadrolarına Veya Sözleşmeli Personel Statüsüne Geçirilmeleri, Geçici İşçi Çalıştırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un kapsam başlıklı 1'inci maddesi c) fıkrasında "İl özel idareleri, belediyeler, bunların kurdukları veya üye oldukları mahallî idare birlikleri ile müessese ve işletmelerinde (Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş olan şirketler hariç) ve belediyelerin bağlı kuruluşlarında,

2006 yılı içerisinde usûlüne uygun olarak vizesi yapılmış geçici iş pozisyonlarında toplam 6 ay veya daha fazla süreyle çalışmış olan geçici işçileri kapsar. 2005 veya 2006 yıllarında aynı şartlarda çalışıp da askerlik, doğum veya sağlık kurulu raporuyla belgelendirilen sağlık sorunları sebebiyle iş sözleşmeleri askıda kalanlar da bu fıkra kapsamında değerlendirilir." denilmektedir.

5620 Sayılı Kanunun 1'inci Maddesinin Birinci Fıkrasının (C) Bendi Kapsamına Giren Kamu İdarelerine İlişkin İşlemler Hakkında 2000/1 sayılı Tebliğin 2'nci maddesinde de; "2005 veya 2006 yıllarında usulüne uygun olarak vizesi yapılmış geçici iş pozisyonlarında 6 ay veya daha fazla süreyle çalışmış olmasına karşın 21/4/2007 tarihi itibarıyla iş sözleşmesi devam etmeyenler, bir başka ifadeyle 21/4/2007 tarihinden önce iş sözleşmesi feshedilmiş olanlar, 5620 sayılı Kanun hükümlerinden yararlanılmayacaklardır." ifadesi yer almaktadır.

Bu itibarla, Kanunun yürürlük tarihi olan 21.4.2007 tarihinden önce iş sözleşmesinin fesh edilmiş olması nedeniyle, 5620 sayılı Yasadan yararlanmanız mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.

Cevaplayan: **Av. Neşe BALCI**
TBB Eğitim Yayın Şube Md. V.

ÇEŞİTLİ MEVZUATI

SORU

Sayın Hocam,

Muhtelif yıllarda (2003-2004-2005-2006) il ve ilçemizde kurulmuş olan Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerine gerek il encümeni, gerekse il genel meclisi kararıyla, 40.000 YTL ile 1.050.000 YTL arasında değişen tutarlarda İl özel İdaresi tarafından Köylere Hizmet Götürme Birlikleri aracılığıyla nakdi yardımlarda bulunulmuş, yardımlar ilk iki yıl ödemesiz, 10 yılda eşit taksitlerde ödenmesi hususunda protokoller düzenlenmiştir.

Kooperatifler, maddi imkansızlıklar nedeniyle taksitlerini ödeyemeyeceklerini belirtmekte ve yapılan protokolleri yeniden yapılandırmak için talepte bulunmaktadır. Bu durumda idare olarak ne yapmamız gerekir? Bu alacakları tekrar yapılandırma yetkiniz var mıdır? İzlenecek yol hakkında kanuni dayanaklarıyla bilgilendirmeniz hususunu saygılarımla arz ederim.

Ali TOKGÖZ

Denizli İl Özel İdaresi
Mali Hizmetler Müdürlüğü

CEVAP

Sayın Tokgöz,

Kamu kaynaklarının etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılması 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun temel prensiplerindendir. Aksine bir uygulamanın kamu zararına yol açacağı ve bir takım hukuki sorunlar yaratacağı muhakkaktır.

Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak kullanılmasından, raporlanmasından, muhasebeleştirilmesinden ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olup yetkili mercilere hesap vermek zorundadırlar.

Yazınız ekindeki SS Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Başkanlığının taleplerinin yukarıdaki temel kurallarla bağdaşmadığı gibi mevzuatımızda tanımlanan mücbir sebeplere dayanmadığı da görülmektedir. Denizli İli Merkez İlçe Köylere Hizmet Götürme Birliğinin adı geçen kooperatifle düzenlemiş olduğu protokolün

3'üncü maddesinde yer alan ödeme planına uygun işlem yapılması başka türlü işlem yapılması halinde kamu zararına yol açılacağı dolayısıyla Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun yukarıdaki hükümlerine aykırı işlem yapılacağı söz konusudur.

Bu nedenle kamu zararına yol açılmaması ve hukuki sorunlar yaşanmaması bakımından, protokole uyulması, özellikle, üçüncü maddede yer alan ödeme planına uygun olarak tahsilatın yapılmasına özen gösterilmesi aksi taktirde alacağın gecikme faizi ile birlikte icra yoluyla tahsili yoluna gidilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Cevaplayan: **Cemal ÖZYARDIMCI**

Türkiye Belediyeler Birliği Yayın Kurulu Üyesi

SORU

Sayın Hocam,

Belediyemiz ve mücavir alan sınırları dışında kalan yerlerde çalışan tekneler için muayene raporu, muayene belgesi ve çalışma ruhsatı talep edilmekte, bu teknelerin bağlama iskeleleri belediyemiz sınırları içinde bulunmuyor. Bu nedenle söz konusu talepler belediyemizce karşılanabilir mi?

Zeynel Abidin BOZ

Zabıta Memuru

KAHRAMANMARAŞ

CEVAP

Sayın Boz,

Bilindiği üzere, 5393 sayılı Kanunun 14'üncü maddesinin 6 ve 7'nci fıkralarında "Belediyenin görev, sorumluluk ve yetki alanı belediye sınırlarını kapsar. Belediye meclisinin kararı ile mücavir alanlara da belediye hizmetleri götürülebilir" hükmü yer almaktadır.

İç Su Araçları Yönetmeliğinin 4'üncü maddesinde **bağlama iskelesi** "İç su aracının tescilinin kayıtlı olduğu belediye başkanlığına bağlı bulunan iskeleyi",

belediye "aracın bağlama iskelesinin bağlı bulunduğu belediye başkanlığını" ifade eder şeklinde tanımlanmıştır.

Yine, İç Su Araçları Yönetmeliğinin 5'inci maddesinde "İç Su Araçları İdare Kurulu; **İç su aracının bağlama iskelesinin bağlı bulunduğu belediye başkanının başkanlığında** ve belediye başkanlığının kendi içinden seçtiği iki memur üye, söz konusu belediyenin çevre sağlığı ve fen işleri birimlerinden katılacak mühendis veya teknisyen kadrolarında görev yapan birer teknik personelden oluşur. Ayrıca, gerek duyulması halinde kurula, en yakın bölge müdürlüğü tarafından görevlendirilecek Gemi Sörvey Kurulu uzmanı da alınır. Kurul, her yıl Nisan ve Ekim aylarında toplanır. Ancak, gerekli hallerde belediye başkanının çağırısı üzerine de toplanabilir.

Kurulun sekreteryası görevleri ilgili belediye başkanlığı tarafından yürütülür.

Birden fazla belediyenin sınırları içerisinde yer alan iç sularda, kıyısı fazla olan belediyenin başkanı koordinasyondan sorumludur. Koordinasyondan sorumlu belediye başkanı kurulun da başkanıdır. Bu gibi durumlarda, Kurula, iç su araçlarının bağlama iskelelerinin bulunduğu belediye veya belediyelerden de birer üye katılır..." denilmektedir.

Yönetmeliğin 9'uncu maddesinde ise, "İç su aracı sahibi olan gerçek veya tüzel kişiler, belediye başkanlığına başvuruda bulunup araçlarını kayıt yaptırarak bu Yönetmelikte belirtilen belgeleri almak zorundadır. Liman başkanlığı bulunan iç sularda liman başkanlıklarına müracaat edilir.

Belediye başkanlıkları bu Yönetmeliğin Ek-1'inde yer alan iç su aracı kütük kayıt defterini tutar.

İç su aracı muayene belgesi vermekle görevli belediye başkanlığı tarafından her yılın Ocak ayının başında bir önceki yılda kayıt yapılan ve muayene belgesi verilen araçlara ait bilgiler Müsteşarlığa ve en yakın bölge müdürlüğüne yazılı olarak bildirilir." Hükmü yer almakta,

Yönetmeliğin 14'üncü maddesinde de "İç su araçlarının bir yıl geçerli iç su aracı muayene belgesine ve çalışma ruhsatına sahip olmaları zorunludur. Muayeneler sonucunda, tekne, makine ve genel donatım bakımından bu Yönetmelikte belirtilen şartlara uygun durumda olduğu anlaşılan iç su araçları için, muayeneyi yapan komisyon tarafından aracın şartlara uygun durumda olduğunu belirten bir muayene raporu düzenlenerek **ilgili belediye başkanlığına verilir. Belediye başkanlığı bu rapora dayanarak**, bir yıl süreli bu Yönetmeliğin Ek-3'ünde yer alan iç su aracı muayene belgesi ve bu Yönetmeliğin Ek-4'ünde yer alan iç su aracı çalışma ruhsatını düzenleyerek müracaat sahibine verir." Şeklinde bir düzenlemeye yer verilmiştir.

Kanun ve Yönetmelik hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden, her belediyenin belediye sınırı ve belediye mücavir alanlarının belediyelerin hizmet alanları olduğu şüphesizdir. Bu itibarla belediyeniz sınırları ve mücavir alanı dışında kalan bir yerde faaliyette bulunan iç su aracının (tekne vb.) bağlama iskelesi belediyeniz sınırları içinde bulunmuyorsa bu araca muayene raporu, muayene belgesi ya da çalışma ruhsatı veremeyeceğiniz düşünülmektedir.

Cevaplayan: **Av. Neşe BALCI**

TBB Eğitim Yayın Şube Md. V.

SORU

Sayın Hocam,

Belediyemize açılan bir dava neticesinde

Belediyenin T.C Ziraat Bankasındaki hesabına haciz (bloke) konuldu. Belediyemizin yalnızca bir banka hesabı bulunuyor, bu durumda personel maaşları, telefon, elektrik, akaryakıt ödemeleri yapılamıyor. Bu durumda yapılacak bir şey var mıdır? Başkaca bir hesap açılması mümkün müdür?

M. Özgür GÜR

Aksaray İli Merkez

Sağlık Belediye Başkanlığı

CEVAP

Sayın Gür,

3593 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin son fıkrasına göre "Belediyenin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettiği gelirleri, şartlı bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları ile belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirleri haczedilemez."

17.07.2008 tarih, 26937 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanununun "Kesinti Yapılması" başlıklı 7 nci maddesi "(1) Bu Kanunda, il özel idareleri ve belediyelere, genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtından ayrılacak paylar ile diğer kanunlarda bu idarelere verilmesi öngörülen paylar vergi hükmündedir." denmektedir.

Yine 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun "Haczi Caiz Olmayan Mallar ve Haklar" başlıklı 82 nci maddesi "Aşağıdaki şeyler haczolunamaz: 1-Devlet malları ile mahsus kanunlarında haczi caiz olmadığı gösterilen mallar" denmektedir.

Yazınızda, hesabınıza bloke konulan davanın (veya icra takibinin) davacısının (alacaklının) özel şahıslar mı yoksa kamu idareleri mi olduğu anlaşılamamaktadır. Bunun önemi vardır. Zira, kamu alacağının tahsili amacıyla belediye mallarının (ve paralarının) haczedilebileceği kabul edilmektedir.

Belediyenizin alacaklısının özel şahıs olması durumunda yukarıda belirtilen hükümlere istinaden İcra İflas Kanunu'nun ilgili maddeleri gereğince "Haczedilmezlik Şikayeti"nde bulunmanız gerekmektedir. Bu davada mahkeme, "belediye hesabında bulunan ve haczedilen paralarla ilgili hesap dökümlerini getirterek, söz konusu hacizli paraların niteliğini, kendiliğinden haczi kabil olmayan

(vergi, resim, harç, İller Bankası payı, elektrik, su geliri, işçi ücreti... vs) gibi kalemlerin bulunup bulunmadığını araştırıp, sonucuna göre bir karar verecektir.

Belediyenizin başka bir hesap açıp açamayacağına ilişkin olarak;

Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin 22.10.2004 tarih 2004/17928 E. 2004/22583 sayılı kararında "Kural olarak ileride doğacak muhtemel bir hakkın haczi mümkün değildir. Bu nedenle İİK'nun 89. maddesi gereğince 3. şahsa, borçlunun nezdinde doğmuş ve doğacak hak ve alacaklarının haczini şeklinde haciz ihbarnamesinin çıkarılması halinde 3. şahsın sorumluluğu haciz müzekkeresinin kendisine ulaştığı tarihteki mevcut durumla (fiili durumla)sınırlı olacağından ileride doğacak, doğması muhtemel bu hakkın bu aşamada 3. şahısca net olarak bilinmesi mümkün olmadığından bu şekilde çıkarılan haciz ihbarnamesi yukarıda açıklanan nedenle muhtemel alacaklar açısından sonuç doğurmaz. İcra mahkemesine başvuran borçlunun şikayetinin bu kurallar ışığında değerlendirilerek oluşacak sonuca göre bir karar vermek gerekirken istemin reddi isabetsizdir." demek suretiyle bankaya gönderilen haciz ihbarnamesinin bankaya ulaştığı anda hesapta bulunan bedelle sınırlı olmak üzere hüküm ifade edeceğini, hesapta takip eden günlerdeki bedellerin haciz kapsamında değerlendirilmemesi gerektiğini açıkça belirtmiştir

Bu durumda, belediyenizin başka bir hesap açma ihtiyacı bulunmamakla birlikte, belediyelerin birden çok hesap numaralarının olmasında bir sakınca bulunmamaktadır.

Cevaplayan: **Zeliha MERCİMEK**

TBB Hukuk İşleri Md. V.

SORU

Sayın Hocam,

1- Meclisimizce alınan kararla Belediye Zabıta Yönetmeliği düzenlenmiştir. Tembih ve yasaklar yönetmeliğine göre hazırlanan tembihlerin karşılığına ceza miktarları yazılmamıştır. Yapılan işlem doğru mudur?

2- a) Zabıta Yönetmeliğine ve Kabahatler Kanununa göre yaşanan ihlal edici unsurlar ile ilgili ceza veya uyarı niteliğinde bir şekilde işlem ve uygulama yapmamız gerekmektedir (1608 sayılı Kanuna göre, Kabahatler Kanununa göre).

Zabıta memurlarınca kesilecek cezalar neye göre ve hangi evraklar ile yapılmalı?

b) İlgili kanunlara göre zabıta memuru tarafından kesilmesi gereken belediye para cezalarının kesim şekli ve cezanın tahsili nasıl ve neye göre yapılması gerekmektedir?

Ömer YAĞCI

Yazı İşl. Md. V.

Kemalpaşa Belediyesi

ARTVİN

CEVAP**Sayın Yağcı,**

1- 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun “Suçta ve cezada kanunilik ilkesi” başlıklı 2’nci maddesinde “(1) Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunamaz.

(2) İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz.

(3) Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz.” hükmü yer almaktadır. Bu hükmü göre, suç ve karşılığında uygulanacak ceza ancak kanunla belirlenir.

Bu bakımdan, belediye meclisince kabul edilen belediye emir ve yasaklarının karşılığına ceza miktarının yazılmaması uygundur. Zaten, cezalar her yıl yeniden değerlendirilme oranında artırılmaktadır. Yasakların belirlenmesi yeterli olup, yönetmelikte gösterilen yasak hangi kanuna aykırılık teşkil ediyorsa, o kanunda yazılı cezanın verilmesi uygun olacaktır.

2- Bilindiği gibi, belediyelere başta kendi teşkilat yasaları olmak üzere diğer pek çok kanunla verilen imar, sağlık, esenlik, kültürel, ekonomik ve sosyal konularda görevleri bulunmaktadır. Belediyelere kanunlarla görev vermenin yanı sıra, bu görevleri yaparken çıkardıkları emir ve yasaklara uymayanlara ceza verme yetkisi de tanınmıştır. Bu kapsamda belediyeler, üç ana grupta para cezası verebilmektedir. Bunlar; belediye yasaklarına aykırı hareket edenlere verilen para cezaları, özel kanunların öngördüğü para cezaları, kabahatler Kanunu uyarınca verilen para cezalarıdır.

Belediye yasaklarına aykırı hareket edenlere verilecek para cezaları birinci soruda açıklanmıştır.

Belediyeleri ilgilendiren kimi kanunlarda çeşitli yasaklayıcı ve cezai hükümler ve cezanın hangi merci tarafından verileceği yer almaktadır. Bu kapsamda başta 5393 sayılı Yasa olmak üzere, 1593 ve 831 sayılı Yasalarda, 1608 sayılı Yasa hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir.

Kanunda ceza belirtilmiş, ceza verecek merci belirtilmemişse, 5393 sayılı Kanunun 34/e maddesi uyarınca cezalar belediye encümenince verilecektir. 5326 sayılı Kabahatler Kanununda ise belediye zabıta personeline ceza verme yetkisi tanınmıştır. Bu Kanun uyarınca verilecek cezalar zabıta personeline, yine bu Kanunda öngörülen esas ve usuller çerçevesinde uygulanacaktır.

5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3’üncü maddesi

genel kanun niteliğini düzenlemiş olup, söz konusu maddeye göre bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanacaktır.

Zabıta personeline idari para cezasıyla ilgili uygulamalar yapılırken, bu Kanunda belirtilen hükümler çerçevesinde evrak düzenlenecek olup, gerçek kişiler ve tüzel kişiler için idari yaptırım karar tutanağı ile, para peşin tahsil edilmişse alındı belgesi ve idari yaptırım karar defteri örnekleri ekte gönderilmiştir.

İdari para cezası tutanağın düzenlendiği an tahsil edilmezse, (tutanak düzenlenmesinden itibaren 15 gün içinde yatırılacak para cezaları peşin ödenmiş sayılarak 4/3’ü tahsil edilecektir) düzenlenen evraklar belediye mali hizmetler müdürlüğüne verilerek tahsili sağlanacaktır.

Cevaplayan: **Hafize ZÜLÜFLÜ**

İçişleri Bakanlığı Mah. İd.Gn. Md.lüğü Şube Md.

SORU**Sayın Hocam,**

Belediyemiz tarafından 2008 yılı başında 16 işçi ile ilçemiz temizliği işi 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine göre 2 adet Çöp Kamyonlarını yüklenici firmaya kiraya vermek şartıyla ihale ettik. Ancak araçlarımızın bir tanesinin üzerindeki ekipman yaklaşık 15 yıllıktır.

Sözleşme hükümleri ve Teknik Özel Şartnamenin 2. maddesinde İdare tarafından yükleniciye 2 adet 13+1,5m3 kapasiteli hidrolik sıkıştırımlı çöp kamyonu teslim edecek bu araçların her türlü yedek parça, lastik değişim ve onarımı, yağ değişimi, akaryakıt vs. tüm araç giderleri ve kasko giderleri yüklenici tarafından karşılanacaktır, denilmektedir.

Şu anda teslim ettiğimiz araçların üzerindeki ekipmanları yukarıda belirtilen Sözleşme ve Teknik Şartname hükümlerine göre Yüklenici firma aracın bir tanesinin tamir ve yedek parça ile işletilmesinin mümkün olmadığını beyan etmektedir. Zaten idare olarak bizde araçların bu durumda olduğunu biliyorduk.

Araçların teslim tutanaklarında da ekipmanların yarım durumda olduğu belirtilmiştir.

Bu durum karşısında özellikle şase ve saç aksamaları çürümüş ve ekonomik ömrünü yitirmiş durumda olması nedeniyle idare olarak kendimize ait olan bu aracın üzerindeki hidrolik sıkıştırımlı ekipmanların

sıfırdan yenilenmesi işini Belediyemiz Bütçesinden karşılayabilir miyiz?

Coşkun ALKİŞ

Vize Belediyesi,
Mali Hizmetler Md. V.

CEVAP

Sayın Alkış,

Yazınızın incelenmesinden 2008 yılı temizlik işi ihalesinin 16 işçi ve belediyenize ait 2 adet çöp kamyonlarını yüklenici firmaya kiraya vermek şartıyla yaptırılmasının sözleşmeye bağlandığı anlaşılmaktadır.

Araçlarınızın birisinin şase ve saç aksamalarının çürük olduğu 15 yıllık ekonomik ömrünü doldurduğu bilinmesine rağmen sözleşme ve teknik şartnamede bu hususu belirtmeyip diğer araç gibi her türlü yedek parça, lastik değişim ve onarımı, yağ değişimi, akaryakıt v.s tüm araç giderleri ve kasko'yu yükleniciye yüklediğinizi belirtmişsiniz.

“Şu anda teslim ettiğimiz araçların üzerindeki ekipmanları yukarıda belirtilen sözleşme teknik şartname hükümlerine göre yüklenici firma aracın bir tanesinin tamir ve yedek parça ile işletilmesinin mümkün olmadığını beyan etmektedir. Zaten İdare olarak bizde araçların bu durumda olduğunu biliyorduk.”

“Araçların teslim tutanaklarında da ekipmanların yarım durumda olduğu belirtilmişti....” Yüklenicinin altından kalkamayacağı bu hususu bilerek kendisine yüklediğinizi itiraf etmişsiniz.

Şase ve saç aksamaları çürümüş ve ekonomik ömrünü yitirmiş durumda olması nedeniyle idare olarak kendinize ait olan bu aracın üzerindeki hidrolik sıkıştırılmalı ekipmanların sıfırdan yenilenmesi işinin belediyeniz bütçesinden karşılanıp karşılanamayacağı sorulmaktadır.

Sözleşmenin yürürlüğü süresince buna imkan bulunmamaktadır.

Pratikte ise bu araçla hiçbir işin yapılamayacağı bir gerçektir. Belediyenin bu tedbirleri baştan ele alarak aracı kullanıma hazır hale getirip teslim etmeliydi. Gecikme dikkate alındığında ise bu hususun teknik şartname ve sözleşme taslağında belirtilmesi gerekirdi. Böylelikle, sözleşme gereği bir aracın bakım onarımını yüklenici üstlenirken diğer aracın bakım onarımını belediye üstlenmiş olurdu.

Bu durum karşısında; yüklenici, araçların teslim tutanaklarında belirttiği gibi ekipmanları çalışmaz durumda aldığını ileriye sürerek, sözleşme taslağı ve teknik şartnamede bu hususları belirtmeyen belediye aleyhine Türk Ticaret Kanunu ve Borçlar Kanunu'nun ilgili maddelerine göre dava açabileceği ve sözleşmeyi

tek taraflı olarak feshedebileceği düşünülmektedir.

Cevaplayan: **Cemal ÖZYARDIMCI**

Türkiye Belediyeler Birliği Yayın Kurulu Üyesi

SORU

Sayın Hocam,

1- İlköğretim öğrencileri için hazırlanmış SBS'ye yönelik eğitim cd'lerinden alınıp devlete ait ilköğretim öğrencilerine dağıtılmasında yasal bir engel var mıdır?

2- İlçemize bağlı mücavir alanımız içinde yer alan Şenköy'de bulunan Şenköy Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'nin köyde yetişen kızcık meyvesini tanıtmak, pazarlamak ve köye katkı sağlamak amacıyla her yıl düzenlemiş olduğu Kızıcık Şenliği için Belediyemizden şenlik esnasında gelen misafirlere dağıtmak üzere yapılacak olan tavuklu pilav, kızcık şerbeti ve kızcık pastası için tavuk ve pilav alımında aynı yardım talebinde bulunmuştur. Böyle bir yardımın belediyemizce yapılması uygun mudur?

Hülya NAZLI

Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Md.
Çınarcık Belediyesi, YALOVA

CEVAP

Sayın Nazlı,

1- 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14/b maddesi, devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilme veya yaptırabilme, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilme hususlarında belediyelere görev vermektedir.

Bu madde çerçevesinde, bütçenizde bu konuda ayrılmış ödenek olması kaydıyla Devlete ait ilköğretim okulu öğrencilerine dağıtılmak üzere eğitim cd'si alınarak söz konusu okula verilmesinde bir sakınca bulunmadığı değerlendirilmektedir.

2- 17 Temmuz 2006 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan “Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik”in amacı genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerinden, kamu yararı gözetilerek dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yapılacak yardımlara ilişkin usul ve esasları düzenlemek olup, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanununun 3/a maddesine göre, mahalli idareler de genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri arasında yer almaktadır.

Yönetmeliğin 2'nci maddesine göre, bu Yönetmelik, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerinden dernek, vakıf, birlik, kurum,

kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yardım yapılması ve bu yardımın kullanılması, izlenmesi, denetlenmesi ve kamuoyuna açıklanmasına ilişkin esas ve usulleri kapsamakta, ancak genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçelerinden özel kanunları gereğince gerçek ya da tüzel kişilere yapılan yardımlar bu Yönetmelik kapsamı dışındadır.

Belediyelere özel kanun olan 5393 sayılı Kanununda belediyelerin görevleri, "Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla;

a) İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı;konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor; sosyal hizmet ve yardım, ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 50.000'i geçen belediyeler, kadınlar ve çocuklar için koruma evleri açar.

.....

Hizmetlerin yerine getirilmesinde öncelik sırası, belediyenin malî durumu ve hizmetin ivediliği dikkate alınarak belirlenir.

Belediye hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur. Hizmet sunumunda özürlü, yaşlı, düşkün ve dar gelirli durumuna uygun yöntemler uygulanır.

Belediyenin görev, sorumluluk ve yetki alanı belediye sınırlarını kapsar.

Belediye meclisinin kararı ile mücavir alanlara da belediye hizmetleri götürülebilir." şeklinde belirlenmiştir.

Belediyenin giderleri arasında ise,

...

i) Dar gelirli, yoksul, muhtaç ve kimsesizler ile özörlülere yapılacak sosyal hizmet ve yardımlar.

m) Yurt içi ve yurt dışı kamu ve özel kesim ile sivil toplum örgütleriyle birlikte yapılan ortak hizmetler ve proje giderleri.

n) Sosyo-kültürel, sanatsal ve bilimsel etkinlikler için yapılan giderler.... sayılmıştır.

Kanunun "Diğer kuruluşlarla ilişkile" başlıklı 75 inci maddesinde "Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda; a) ...

b) Mahallî idareler ile merkezî idareye ait aslî görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla gerekli aynî ihtiyaçları karşılayabilir, geçici olarak araç ve personel temin edebilir.

c) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, özörlü dernek ve vakıfları, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 507 sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkarlar Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir...." hükümleri bulunmaktadır.

3194 sayılı İmar Kanunu kapsamında mücavir alan, imar mevzuatı bakımından belediyelerin kontrol ve mesuliyeti altında verilmiş olan alanlardır.

Belediye Kanunu hükümlerine göre; sorunuzda sözü edilen Dernekle (kamu yararına çalışan dernek olmadığı kabul edilmektedir) işbirliği yapmak suretiyle festival düzenlenmesi ve festival için harcama yapılmasının mümkün olmadığı değerlendirilmektedir. Zira, sözü edilen köy belediyenizin mücavir alanı olmakla birlikte, bu köy sadece imar mevzuatı bakımından belediyenin kontrol ve mesuliyeti altındadır.

Öte yandan, **Dernek, Vakıf, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Bütçelerinden Yardım Yapılması Hakkında Yönetmelik hükümleri göz önüne alındığında ise;**

Yönetmeliğin 5'inci maddesine göre, Belediyece teşekküllere yardım yapılabilmesi için;

a) İdare bütçesinde bu amaçla ödenek tefrik edilmiş olması,

b) Yardımlarda kamu yararı gözetilmesi, yardımların öncelikle toplumun ihtiyaç ve sorunlarına çözüm sağlaması ile toplumsal gelişmeye katkıda bulunulmasına yönelik olması,

c) Teşekkülün, yardımı yapacak idarenin görev alanına giren konularda faaliyet göstermesi,

ç) Teşekkül ile yardım yapacak idare arasında protokol yapılması,

d) Teşekkülün, 5072 sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun kapsamındaki dernek ve vakıflardan olmaması,

e) Teşekkülün, Anayasa ve kanunlarla yasaklanmış faaliyetlerde bulunmamış olması,

f) Teşekkülün, üyelerine veya ortaklarına kazanç paylaşımı veya kâr dağıtımını amacının bulunmaması,

gerekmekte olup, beldenin tanıtımı için belediyeler festival düzenleyebilmektedir. Kızılıçık Festivalinin de o köyün gelişmesine katkıda bulunacağı açıktır.

Bu Yönetmeliğe göre, yardım nakdi olacaktır.

Yönetmelik hükümlerinin değerlendirilmesinden, anılan dernekle bir protokol yapmak ve sözü edilen köy belediyenizin mücavir alanı olduğundan, belediye meclis kararı almak kaydıyla, Yönetmelikte düzenlenen diğer kriterlerin de göz önüne alınarak festivali ziyarete gelenlere ikram edilecek tavuk-pilav giderlerinin festivalin yapılması şartıyla fatura karşılığında ödenmesinin mümkün olabileceği düşünülmekle birlikte, konu hakkında bir kere de İçişleri Bakanlığının görüşünün alınması yerinde olacaktır.

Cevaplayan: **Hafize ZÜLÜFLÜ**

İçişleri Bakanlığı Mah. İd.Gn. Md.lüğü Şube Md.

PRATİK BİLGİLER

Hazırlayan: Mustafa DÖNMEZ -İçişleri Bakanlığı Mah. İd. Gn. Md. Şb. Md.

MEMUR AYLIK KATSAYILARI VE SOSYAL YARDIMLAR (1.7.2008 - 31.12.2008)	
Aylık Katsayılar	
Aylık (Maaş) Katsayı	0,051448
Kıdem Aylığı Göstergesi (20 x Kıdem Yılı x Aylık Katsayı)	20
Taban Aylığı Katsayısı	0,6812
Yan Ödeme Katsayısı	0,016313
Özel Hizmet Tazminat Tavanı (8.000 + 1.500) x 0,051448	488,75
Sosyal Yardımlar	
Aile Yardımı (1500 x Aylık Katsayı).	77,17
Çocuk Yardımı (250 Puan x Aylık Katsayı)	12,86
Çocuk Yardımı (0-6 yaş) : (500 Puan x Aylık Katsayı)	25,72
Doğum Yardımı (2500 Aylık x Katsayı)	128,62
Ölüm Yardımı	
Eş ve Çocuk: (8.000 + 1.500) x Aylık Katsayı)	488,75
Memur: (8.000 + 1.500) x Aylık Katsayı x 2)	977,51

YÜRTİÇİ HARCIRAHLARI (1.1.2008 - 31.12.2008)	
Memur ve Hizmetlilerden;	
Ek göstergesi 8000 ve daha yukarı olanlar.	29,50
Ek göstergesi 5800 (dahil) - 8000 (hariç) olanlar.	26,50
Ek göstergesi 3000 (dahil) - 5800 (hariç) olanlar	24,00
Kadro derecesi 1 - 4 olanlar	21,50
Kadro derecesi 5 - 15 olanlar	20,50

FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETİ (01.01.2008 - 31.12.2008)		
	Konusu	Tutarı
Fazla Çalışma Saat Ücreti 657 s.K md 178	Genel	0,90
	Büyükşehir ve İl Belediye Başkanı ile birlikte çalışanlar (Ayda 90 saati geçemez)	1,10
	Nüfusu 250 bin ve daha yukarı olan belediyeler (Byş. Belediye sınırları içindeki ilçe belediyeleri dahil) gelirden fiilen çalışanlara (yılda 300 saati geçemez)	2,15
Fazla Çalışma Saat Ücreti 657 s.K md 178	Nüfusu 10 bine kadar olan belediyelerde	141,00
	Nüfusu 10.001-50.000 arasında olan belediyelerde	151,50
	Nüfusu 50.001-100.000 arasında olan belediyelerde	167,00
	Nüfusu 100.001-250.000 arasında olan belediyelerde	188,00
	250.001-1.000.000 arasında olan belediyelerde	224,50
	1.000.000'dan fazla olan belediyelerde	261,00
	Ankara, İstanbul ve İzmir büyükşehir belediyeleri dışındaki büyükşehir itfaiye personeli için	261,00
	Ankara, İstanbul ve İzmir büyükşehir sınırları içerisindekilere için	350,00

YILLIK İZİNLER (Memurlar İçin)	
1 Yılda 10 yıla kadar olanlar (10 yıl dahil)	20 Gün
10 Yılda fazla olanlar	30 Gün
Doğum izni	3 Gün
Evlilik ve ölüm hallerinde izin	5 Gün
Mazeret izni	10 Gün

ÜCRETLİ YILLIK İZİNLER

(İşçiler İçin)

1 Yılda 5 yıla kadar olanlar (5 yıl dahil)	14 iş günü
5 Yılda fazla 15 yıldan az olanlar	20 iş günü
15 Yıl (dahil) ve daha fazla olanlar	26 iş günü
18 ve daha küçük yaştaki işçiler ile 50 ve daha yukarı yaştakiler	en az 20 iş günü

SAKATLIK İNDİRİM TUTARLARI

(2008 yılı için)

1. Derece Sakatlar (çalışma gücünün en az % 80'ini kaybetmiş olanlar)	600,00
2. Derece Sakatlar (çalışma gücünün en az % 60'ını kaybetmiş olanlar)	300,00
3. Derece Sakatlar (çalışma gücünün en az % 40'ını kaybetmiş olanlar)	150,00

İŞÇİ ÖDEMELERİ

(1.7.2008 - 31.12.2008)

Yıllık Kıdem Tazminatı Tavanı		2,173,19
Asgari Ücret	Brüt	Net
16 Yaşından küçükler için	540,60	432,98
16 Yaşından büyükler için	638,70	503,26
SSK Primi Tavan Ücreti		4.151,55
Sözleşmeli Personel Ücret Tavanı		2.395,00

ÖZÜRLÜ VE ESKİ HÜKÜMLÜ İSTİHDAM ETME ZORUNLULUĞU**50 ve Daha Fazla İşçi Çalıştırılan İşyerlerinde Çalıştırılması Zorunlu Olan;**

- Özürlü işçi çalıştırma oranı (4857 sayılı İş Kanunu, Geçici md.5)	% 4
- Eski hükümlü çalıştırma oranı (4857 sayılı İş Kanunu, Geçici md. 5)	% 2
- Terör mağduru çalıştırma oranı (3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu, Ek md. 1)	% 0,7

HİZMET SÖZLEŞMESİNİN FESHİNDE BİLDİRİM SÜRELERİ VE İHBAR TAZMİNATI TUTARLARI

Hizmet Süresi	Bildirim Süresi	İhbar Tazminat Tutarı
İş 6 aydan az sürmüş işçi için	2 Hafta	2 Haftalık Ücret
İş 6 aydan 1.5 yıla kadar sürmüş işçi için	4 Hafta	4 Haftalık Ücret
İş 1.5 yıldan 3 yıla kadar sürmüş işçi için	6 Hafta	6 Haftalık Ücret
İş 3 yıldan fazla sürmüş olan işçi için	8 Hafta	8 Haftalık Ücret

İŞSİZLİK SİGORTASI PRİM ORANLARI

(1.1.2002'den itibaren)

İşçi Payı	% 1
İşveren Payı	% 2
Devlet Katkı Payı	% 1

TAHSİLDARLARIN ÜZERLERİNDE BULUNDURABİLECEKLERİ PARA LİMİTİ

(2008 yılı içinde)

Nüfusu 10 Bine Kadar Olan Belediyelerde	1.500
Nüfusu 10 Binden Fazla Olan Belediyelerde	3.000

(Not: Bu miktarları geçen durumlarda 15 günlük süre beklenmeden vezneye veya bankaya yatırılması zorunludur.)

GELİR VERGİSİ ORANLARI (1.1.2008 - 31.12.2008)

Gelir Vergisi Kanunu md. 103 (20.12.2006 - 26382 s. R.G.)

7800 YTL'ye kadar	% 15
19.800 YTL'nin, 7800 YTL'si için, 1.170 YTL fazlası için	% 20
44.700 YTL'nin 19.800 YTL'si için, 3.570 YTL fazlası için	% 27
44.700 YTL'den fazlasının 44.700 YTL'si için, 10.293 YTL, fazlası için	% 35

DAMGA VERGİSİ ORANLARI VE MAKTU TUTARLAR

(2008 Yılı)

İhale kararları (Karar pulu)	Binde 4,5
Ücretlerde	Binde 6
Sözleşmeler (belli parayı ihtiva edenler)	Binde 7,5
Kira Sözleşmeleri	Binde 1,5
Avans (mutemetlere verilenler hariç)	Binde 7,5
SSK'ya verilen sigorta prim bildireleri	Binde 10,50
Bilançolar	Binde 16,40
Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi	Binde 21,20
Kurumlar Vergisi Beyannamesi	Binde 28,30
Muhtasar beyannamesi	Binde 14,10
Diğer beyannameler	Binde 14,10
Belediyelere verilen beyannameler	Binde 10,50

YENİDEN DEĞERLEME ORANLARI

Yıllar	Oran (%)
2007 (V.Ü.K. Genel Tebliği No: 333)	%7,2
2006 (V.Ü.K. Genel Tebliği No: 353)	%7,8
2005 (V.Ü.K. Genel Tebliği No: 341)	%9,8
2004 (V.Ü.K. Genel Tebliği No: 325)	%11,2
2003 (V.Ü.K. Genel Tebliği No: 310)	%28,5
2002 (V.Ü.K. Genel Tebliği No: 301)	%59,0
2001 (V.Ü.K. Genel Tebliği No: 288)	%53,2
2000 (V.Ü.K. Genel Tebliği No: 279)	% 56,0

VERGİ USULSÜZLÜK CEZALARI (213 s. Kanun)

(01.01.2008 - 31.12.2008)

Mükellef Grupları	1. Derece Usulsüzlük	2. Derece Usulsüzlük
1. Sermaye Şirketleri	80,00	46,00
2. Sermaye Şirketleri Dışında Kalan: 1 inci Sınıf Tüccar ve Serbest Meslek Erbabı	50,00	25,00
3. 2 nci Sınıf Tüccarlar	25,00	13,00
4. Yukarıdakiler Dışında Kalıp Beyanname Usulüyle Gelir Vergisine Tabi Olanlar	13,00	6,80
5. Götürü Usulde Gelir Vergisine Tabi Olanlar	6,80	3,20
6. Gelir Vergisinden Muaf Esnaf	3,20	1,80

ÇEVRE TEMİZLİK VERGİSİ

2008 yılı için iş yerleri ve diğer şekilde kullanılan binalara ait vergi, aşağıdaki tarifeye göre alınır:

Bina Grupları	1. Derece	2. Derece	3. Derece	4. Derece	5. Derece
1. Grup	1.700	1.390	1.060	850	700
2. Grup	1.070	840	630	500	420
3. Grup	700	560	420	350	270
4. Grup	350	270	210	170	139
5. Grup	210	170	117	107	85
6. Grup	107	85	60	49	36
7. Grup	36	30	21	18	15

4734 SAYILI KAMU İHALE KANUNU PARASAL LİMİTLERİ
(2007/1 s. K.İ.Tebliği, RG : 25.1.2007 - 26414)

(1.2.2008 - 31.01.2009 döneminde geçerlidir)

Eşik Değer	Mal ve hizmet alımları Md. 8/b	934.763
	Yapım işleri Md. 8/c	20.564.840
Açık İhale Kamu İhale Bülteni İlan Limiti (İhalede en az 40 gün önce)	Mal ve hizmet alımları Md. 13/a-1	934.763
	Yapım işleri Md. 13/a-1	20.564.840
Belli İstek. İha.Kamu İhale Bülteni İlan Limiti (Son başvuru tarihinden en az 14 gün önce)	Mal ve hizmet alımları Md. 13/a-2	934.763
	Yapım işleri Md. 13/a-2	20.564.840
Pazarlık usu. Res. Gaz. İlan Limiti (İhalede en az 25 gün önce)	Mal ve hizmet alımları Md 13/a-3	934.763
	Yapım işleri Md. 13/a-3	20.564.840
Yerel Gazete İlan Limiti (İhal. en az 7 gün önce en az 2 gazetede)	Mal ve hizmet alımları Md. 13/b-1	61.192
	Yapım işleri Md. 13/b-1	122.386
Kamu İhale Bülteni İlan Limiti İhalede en az 14 gün önce yapılır (milyon)	Mal ve hizmet alımları Md. 13/b-2	61.192-122.386
	Yapım işleri Md. 13/b-2	122.386 - 1.019.908
Kamu İhale Bülteni İlan Limiti (İhalede en az 21 gün önce)	Mal ve hizmet alımları Md. 13/b-3	122.386 - 1.019.908
	Yapım işleri Md. 13/b-3	1.019.908 - 20.564.840
İhale Sonucunun Kamu İhale Büteneinde İlan Edilmesi	Mal ve hizmet alımları Md. 47	2.039.822
	Yapım işleri Md. 47	4.079.646
Doğrudan Temin Usulü ile Alımlar	Büyükşehirlerde Md. 22/d	30.595
	Diğerlerinde Md. 22/d	10.195
Pazarlık Usulü ile Alımlar	Madde 21/f	101.986
Şikayette Bulunmada Yatacak Tutar	Madde 53/j-2	301
İhalelerden Kamu İhale Kurumu Payı	Madde 53/j-1(sözleşmenin %005'i)	203.978
İstisna Sınırı	Madde 3/g	4.691.592
Mimar - Mühendislerin Yapım İhalelerine Katılmada Yeterlik Şartı Yıllık Limiti	Madde 62/h	122.387

KABAHAHLER KANUNU'NA GÖRE VERİLECEK PARA CEZALARI

(1.1.2008 - 31.12.2008)

Cezanın Türü	Yasal Dayanağı	Tutarı (YTL)	
		En Az (*)	En Çok (*)
Emre aykırı davranış (Belediye Zabıtası)	5326 s. K. md.32	125,00	125,00
Dilencilik (Belediye Zabıtası)	5326 s. K. md.33	62,00	62,00
Gürültü (Belediye Zabıtası)	5326 s. K. md.36/1	62,00	62,00
	5326 s. K. md.36/2 (Tic. işl. sah.)	1.268,00	6.344,00
Rahatsız etme (Belediye Zabıtası)	5326 s. K. md.37	62,00	62,00
İşgal (Belediye Zabıtası)	5326 s. K. md.38/1	62,00	62,00
	5326 s. K. md.38/2	125,00	633,00
Çevreyi Kirlletme (Belediye Zabıtası)	5326 s. K. md.41/1	23,00	23,00
	5326 s. K. md.41/2	633,00	6.344,00
	5326 s. K. md.41/3	62,00	62,00
	5326 s. K. md.41/4	125,00	3.805,00
	5326 s. K. md.41/4 (Tüz. kişi için)	125,00	6.344,00
	5326 s. K. md.41/5	62,00	62,00
	5326 s. K. md.41/6	316,00	316,00
Afiş Asma (Belediye Zabıtası)	5326 s. K. md.42	125,00	3.805,00

(*) 5326 s.K. 17/7.md. uyarınca; idari para cezasının hesabında bir Türk Lirasının küsuru dikkate alınmaz.

BELEDİYE PARA CEZALARI			
(1.1.2008 - 31.12.2008)			
Ceza Türü ve Ceza Mercii	Yasal Dayanağı	Tutarı (YTL)	
		En Az (*)	En Çok(*)
Belediye cezaları (Belediye Encümeni)	1608 s. K. md.1	125.-	125.-
Belediye cezaları (Belediye Encümeni)	1608 s. K. md.2	250.-	5.000.-
Toptancı Hal Kanununa göre ceza (Belediye Encümeni)	80 s. K. md. 4/1	1.000.-	10.000.-
Ruhsat alınmadan veya ruhsat veya eklerine veya imar mevzuatına aykırı yapılan yapıların yapı sahibine ve müteahhidine (Bel. Enc.)	3194 s. K. md. 42/1	906.-	45.360.-
Kaçak inşaat (Fenni mesule)	3194 s. K. md. 42/1	181.-	9.072.-
İmar Kanunu'nun 28, 33, 34, 39, 40 ıncı md.lerine uymayanlara (Mal sahibi, fenni mesul, müteahhide)	3194 s. K. md. 42/2	906.-	18.142.-
Çevre Kanununa göre verilecek cezalar (Yetki devredilen belediyeler, Bel.Enc.)	2872 s. K. md. 20/h	462.-	462.-
	2872 s. K. md. 20/h	1.386.-	1.386.-
	2872 s. K. md. 20/h	4.622.-	4.622.-
	2872 s. K. md. 20/h	13.867.-	13.867.-
Yaş Sebze ve Meyve Ticaretinin Düzenlenmesi ve Toptancı Halleri Hk. KHK'ya göre ceza (Belediye Encümeni)	552 s. KHK md.5/1, 2, 3; md. 7/2	3.679.-	3.679.-
	552 s. KHK md. 6/2,3; md.10/1,2	1.103.-	1.103.-
	552 s.KHK md.8/2; md.10/3; md.26/1	1.470.-	1.470.-
	552 s. KHK md.26/1d	7.358.-	7.358.-
	552 s. KHK md.21	26.800.-	26.800.-
Sular Kanunu'na göre ceza (Belediye Encümeni)	831 s. K. eklenen 2659 s. K. md.7	125.-	125.-
Hafta Tatili Hakkında Kanun'a göre ceza (Belediye Encümen)	394 s. K. md.10	109.-	109.-
Öğle Dinlenmesi Hakkında K. göre ceza (Belediye Encümeni)	6301 s. K. md.7	109.-	109.-
Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerine uygulanacak ceza (Belediye Encümeni)	2559 s. K. md.6	633.-	1.268.-
Kat Mülkiyeti Kanun'a göre ceza (Bel. Enc.)	634 s. K. md.14 (Kat mülk. Belgelerini tamamlamama)	1.072.-	1.072.-
Kat Mülkiyeti Kanun'a göre ceza (Bel. Enc.)	634 s. K. Geç. md.1(Kat mülk. Belgelerini tamamlamama)	1.072.-	1.072.-

(*) 5326 s.K. 17/7.md. uyarınca; idarî para cezasının hesabında bir Türk Lirasının kûsuru dikkate alınmaz.

2886 Sayılı DEVLET İHALE KANUNU MİKTAR VE LİMİTLERİ

Madde 17/2 : Günlük Gazetede ilan sınırı		330.000
Madde 17/3 : Resmi Gazetede ilan sınırı		970.000
Madde 45 : Açık Teklif Sınırı		970.000
Madde 51/a : Pazarlık Sınırı	İllerde, kuruluş merkezlerinde, büyükşehir belediyesi sınırları içindeki ilçelerde ve nüfusu 50 bini geçen ilçelerde	30.000
	Diğer ilçelerde	15.000
Madde 76 : Komisyon Yetkisi	İstanbul, Ankara ve İzmir büyükşehir il merkezleri	205.000
	Diğer büyükşehir belediyesi olan il merkezleri	105.000
	Diğer il merkezleri büyükşehir belediyesi sınırları içindeki ilçeler ve nüfusu 50 bini geçen ilçelerde	70.500
	Diğer ilçeler	57.500

BELEDİYE BAŞKAN ÖDENEKLERİ
(1.7.2008 - 31.12.2008)

Nüfusuna Göre Belediyeler	Gösterge	Azami Tutarı
Nüfusu 10.000'e kadar olan belediyelerde	70.000	3.601,36
Nüfusu 10.001-50.000 arasında olanlar	80.000	4.115,84
Nüfusu 50.001-100.000 arasında olanlar	100.000	5.114,80
Nüfusu 100.001-250.000 arasında olanlar	115.000	5.916,52
Nüfusu 250.001-500.000 arasında olanlar	135.000	6.945,48
Nüfusu 500.001-1.000.000 arasında olanlar	155.000	7.974,44
Nüfusu 1.000.001-2.000.000 arasında olanlar	190.000	9.775,12
Nüfusu 2.000.001'den fazla olanlar	230.000	11.833,04

BELEDİYE MECLİS ÜYESİ HUZUR HAKLARI
(1.7.2008 - 31.12.2008)

Nüfusuna Göre Belediyeler	Azami Tutarı
Nüfusu 10.000'e kadar olan belediyelerde	40,02
Nüfusu 10.001-50.000 arasında olanlar	43,99
Nüfusu 50.001-100.000 arasında olanlar	54,98
Nüfusu 100.001-250.000 arasında olanlar	63,23
Nüfusu 250.001-500.000 arasında olanlar	74,23
Nüfusu 500.001-1.000.000 arasında olanlar	85,23
Nüfusu 1.000.001-2.000.000 arasında olanlar	104,47
Nüfusu 2.000.001'den fazla olanlar	126,46

BELEDİYE ENCÜMEN ÜYESİ HUZUR HAKLARI
(1.1.2008 - 30.06.2008)

Nüfusuna Göre Belediyeler	Gösterge	Azami Tutarı
Nüfusu 10.000'e kadar olan belediyelerde	3500	180,07
Nüfusu 10.001-50.000 arasında olanlar	4500	231,52
Nüfusu 50.001-200.000 arasında olanlar	6000	308,69
Nüfusu 200.001'den fazla olanlar	7500	385,86
Büyükşehir belediyelerinde	12000	617,38

(*) Belediye encümeninin memur üyelerine bu tutarların yarısı ödenir.

RESMÎ GAZETE

AĞUSTOS

KANUN

KANUN: Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

Kanun No:5795

Kabul Tarihi: 30/7/2008

İçerik: 4/6/2008 tarihli ve 5766 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 27 nci maddesinin (f) bendi, 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 74 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi, 5174 sayılı Kanunun 83 üncü maddesinin altıncı fıkrası, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 42 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin üçüncü paragrafı değiştirilmiştir.

1 Ağustos 2008 tarih ve 26954 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

KANUN: Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Karamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

Kanun No:5793

Kabul Tarihi: 24/7/2008

6 Ağustos 2008 tarih ve 26959 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

KANUN: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

Kanun No:5798

Kabul Tarihi: 31/7/2008

13 Ağustos 2008 tarih ve 26966 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

BAKANLAR KURULU KARARI

BAKANLAR KURULU KARARI: 7269 Sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun Uyarınca İktisap Edilen Bazı Taşınmazların Sahil Güvenlik Komutanlığı ile Alifuatpaşa Belediyesine Bedelsiz Olarak Devredilmesi Hakkında Karar

Karar Sayısı: 2008/14000

İçerik: 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun uyarınca iktisap edilerek Bayındırlık ve İskan Bakanlığına tahsis edilen ve ekli listede bulundukları yer ile parsel numaraları gösterilen taşınmazların karşılarında gösterilen kamu kurumlarına bedelsiz olarak devredilmesi; adı geçen Bakanlığın 10/6/2008

tarihli ve 7498 sayılı yazısı üzerine, anılan Kanunun 31 inci maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 28/7/2008 tarihinde kararlaştırılmıştır.

27 Ağustos 2008 tarih ve 26980 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TÜZÜK

TÜZÜK: Tapu Plânları Tüzüğü

Karar Sayısı: 2008/14001

İçerik: Ekli “Tapu Plânları Tüzüğü”nün yürürlüğe konulması; Bayındırlık ve İskan Bakanlığının 20/3/2008 tarihli ve 428 sayılı yazısı üzerine, 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun 1003 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 28/7/2008 tarihinde kararlaştırılmıştır.

27 Ağustos 2008 tarih ve 26980 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK

YÖNETMELİK: TÜRKİYE İŞ KURUMUNDAN: ÖZEL İSTİHDAM BÜROLARI YÖNETMELİĞİ

İçerik: Bu Yönetmeliğin amacı, özel istihdam bürolarına izin verilmesi, büroların çalışma ve denetimi ile ilgili usul ve esasları belirlemektir.

1 Ağustos 2008 tarih ve 26954 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMUNDAN: Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

İçerik: 17/6/2004 tarihli ve 25495 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğinin 44 üncü maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İstasyonsuz kategorisi altında verilmiş bayilik lisansı sahipleri, benzin türleri ile motorin, kırsal motorin ve otobiodizel satışı yapamaz.”

5 Ağustos 2008 tarih ve 26958 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞINDAN: Ölçü Aletleri Yönetmeliği (2004/22/AT)

İçerik: Bu Yönetmeliğin amacı; ikinci fıkra da belirtilen cihaz ve sistemlerin; 4 üncü maddede belirtilen öncelikler çerçevesinde piyasaya arz edilmesi ve/veya kullanıma sunulması halinde, taşınması gereken şartları düzenlemektir.

(2) Bu Yönetmelik; su sayaçları (MI-001), gaz sayaçları ve hacim dönüştürme cihazları (MI-002), aktif elektrik enerji sayaçları (MI-003), ısı sayaçları (MI-004), su

haricindeki sıvıların miktarlarını sürekli ve dinamik ölçen ölçme sistemleri (MI-005), otomatik tartı aletleri (MI-006), taksimetreler (MI-007), malzeme ölçerler (MI-008), boyutsal ölçüm cihazları (MI-009) ve egzoz gazı analiz cihazları (MI-010) ile ilgili olarak bu Yönetmeliğin cihaza özgü eklerinde tanımlanan ölçüm fonksiyonu olan cihazları ve sistemleri kapsar.
7 Ağustos 2008 tarih ve 26960 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN: Özel Huzurevleri İle Huzurevi Yaşlı Bakım Merkezleri Yönetmeliği

İçerik: Bu Yönetmeliğin amacı; gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri tarafından açılacak huzurevi ile huzurevi yaşlı bakım merkezlerinin açılış işlemleri, hizmet standardı, personel durumu, işletilme koşulları, ücreti, denetimi, devri ve kapatılmasına yönelik usul ve esasları belirlemektir.

7 Ağustos 2008 tarih ve 26960 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN: Yaşlı Hizmet Merkezlerinde Sunulacak Gündüzlü Bakım İle Evde Bakım Hizmetleri Hakkında Yönetmelik

İçerik: Bu Yönetmeliğin amacı; huzurevi bakımını tercih etmeyen yaşlılar için gündüzlü bakım ve evde bakım hizmetlerinin niteliğini ve bu hizmetleri yerine getiren birim ve personele ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

7 Ağustos 2008 tarih ve 26960 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: ULAŞTIRMA BAKANLIĞI (DENİZCİLİK MÜSTEŞARLIĞI)’NDAN: Tersane, Tekne İmal ve Çekek Yerlerine İşletme İzni Verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik

İçerik: Bu Yönetmeliğin amacı, 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanunu ve 3/8/1990 tarihli ve 20594 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik gereği kıyı ve sahil şeridi ile dolgu ve kurutma yoluyla kazanılan araziler üzerinde imar planı kararıyla belirlenen tersane, tekne imal ve çekek alanlarının işletme izinleri ile tevsi ve modernizasyon amaçlı başvurular, başvuruların değerlendirilmesi, denetlenmesi ve diğer kurumlara verilecek görüşler ile ilgili usul ve esasların belirlenmesidir.

10 Ağustos 2008 tarih ve 26963 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANLIĞINDAN: Toplu Yapılarda Kat Mülkiyeti ve Kat İrtifakı Tesisine Dair Yönetmelik

İçerik: Bu Yönetmeliğin amacı; toplu yapılarda, kat mülkiyetinin ve kat irtifakının tesisinde istenilecek belgeleri ve tapuda yapılacak işlemlerin usûl ve esaslarını belirlemektir.

16 Ağustos 2008 tarih ve 26969 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANLIĞINDAN: 3030 Sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

İçerik: “**MADDE 1** – 2/11/1985 tarihli ve 18916 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 3030 sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Tip İmar Yönetmeliği’nin adı “Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 1** – 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu hükümlerine dayanarak hazırlanmış bulunan bu Yönetmelik, belediye sınırları ve mücavir alan sınırları içinde veya dışında, imar plânı bulunan alanlarda uygulanır.”

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğin 57 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğin 44 üncü maddesi başlığı ile birlikte yürürlükten kaldırılmıştır.”

19 Ağustos 2008 tarih ve 26972 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNDAN: Genel Sağlık Sigortası İşlemleri Yönetmeliği

İçerik: Bu Yönetmeliğin amacı, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun genel sağlık sigortası hükümleri ile getirilen hak ve yükümlülükleri ve genel sağlık sigortası işlemlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

28 Ağustos 2008 tarih ve 26981 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNDAN: Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği

İçerik: Bu Yönetmeliğin amacı; 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun sosyal sigorta hükümleri ile getirilen hak ve yükümlülükleri ve sosyal sigorta işlemlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

28 Ağustos 2008 tarih ve 26981 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ

TEBLİĞ: MALİYE BAKANLIĞINDAN: Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 385)

1 Ağustos 2008 tarih ve 26954 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: TÜRKİYE İŞ KURUMUNDAN: 4904 Sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu’nun 20’nci Maddesine ve 4857 Sayılı İş Kanununun 108 inci Maddesine İstinaden Uygulanacak İdari Para Cezaları Hakkında Tebliğ

İçerik: Bu Tebliğin amacı, 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununun 20’nci maddesine ve 4857 sayılı İş Kanununun 108 inci maddesine istinaden uygulanacak idari para cezalarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

6 Ağustos 2008 tarih ve 26959 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: MALİYE BAKANLIĞI VE TÜTÜN VE ALKOL PİYASASI DÜZENLEME KURUMUNDAN: Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkilerde Bandrol Denetimi Esaslarına İlişkin Genel Tebliği Seri No: 1

8 Ağustos 2008 tarih ve 26961 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞINDAN: Gıda Maddeleri ve Gıda İle Temasta Bulunan Madde ve Malzemelerin İthalatında Kontrol Belgesi Onaylanması ve İthalat Aşamasındaki Kontrol İşlemleri Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2008/46)

İçerik: 2/9/2007 tarihli ve 26631 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gıda Maddeleri ve Gıda İle Temasta Bulunan Madde ve Malzemelerin İthalatında Kontrol Belgesi Onaylanması ve İthalat Aşamasındaki Kontrol İşlemleri Hakkında Tebliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“4) Sertifika: 4 üncü maddenin (i) bendinde tanımlanan sertifika aranır. Ancak; kolojen içerenler hariç sadece Avrupa Birliği üyesi orijinli olan gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeler için sertifika yerine üretici firma beyanı, Avrupa Birliği dışındaki ülkeler orijinli olan gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeler için, söz konusu ülkede sertifikasyon düzenlenemediğine dair yetkili resmi makamdan alınmış yazı ile birlikte söz konusu ürünün mevzuata uygun üretildiğini gösteren uluslararası akredite bir laboratuardan alınacak analiz raporu kabul edilebilir.”

21 Ağustos 2008 tarih ve 26974 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞINDAN: 2/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını

Düzenleyen Tebliğ (Tebliğ No: 2008/48)

İçerik: (1) Bu Tebliğ; bilimsel, çevresel, ekonomik ve sosyal hususlar göz önüne alınarak, su ürünleri kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir işletilmesini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

(2) Bu Tebliğ; 1/9/2008 - 31/8/2012 tarihleri arasında ticari amaçlı su ürünleri avcılığında uygulanacak yasak, sınırlama ve yükümlülükleri düzenler.

21 Ağustos 2008 tarih ve 26974 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: MALİYE BAKANLIĞINDAN: Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 386)

22 Ağustos 2008 tarih ve 26975 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: MALİYE - BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANLIĞINDAN: Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 53)

İçerik: 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun¹ 475¹ sayılı Kanunla² değişik 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, binalar için vergi değerinin, Maliye ve Bayındırlık ve İskan Bakanlıklarınca müştereken tespit ve ilan edilecek bina metrekare normal inşaat maliyetleri ile aynı maddenin (a) bendinde belirtilen esaslara göre bulunacak arsa veya arsa payı değeri esas alınarak 31 inci madde uyarınca hazırlanmış bulunan tüzük³ hükümlerinden yararlanmak suretiyle hesaplanan bedel olduğu hükme bağlanmıştır.

Bu hüküm ve tüzük uyarınca emlak vergisine esas olmak üzere 2009 yılında uygulanacak bina metrekare normal inşaat maliyet bedelleri, Maliye Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca bu Tebliğ ekinde yer alan cetvelde belirtilen tutarlarda tespit edilmiştir.

Tebliğ olunur.

23 Ağustos 2008 tarih ve 26976 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: DEVLET VE MALİYE BAKANLIKLARINDAN: Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği

İçerik: Bu Tebliğin amacı, kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması ile kapsamda yer alan kamu kurum, kurul, üst kurul, kuruluş ve idarelerinin nakit kaynaklarının izlenebilmesini teminen Kamu Haznedarlığı uygulamasına ilişkin esas ve usulleri belirlemektir.

22 Ağustos 2008 tarih ve 26975 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: HAZİNE MÜSTEŞARLIĞINDAN: Yeni Türk Lirası ve Yeni Kuruşta Yer Alan Yeni İbarelerinin Kaldırılmasına ve Uygulama Esaslarına İlişkin Tebliğ

İçerik: 5083 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Para

Birimi Hakkında Kanunun geçici 1 inci maddesi ve 1264 sayılı Madeni Üfaklık ve Hatıra Para Bastırılması Hakkında Kanunun 5 inci maddesi hükümleri uyarınca, halen tedavülde olan 1 YTL ile 50, 25, 10, 5 ve 1 Ykr madeni paralar 31/12/2009 tarihinde tedavülden kaldırılacaktır.

22 Ağustos 2008 tarih ve 26975 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

KARAR

YER ADININ DEĞİŞTİRİLMESİNE DAİR KARAR: İÇİŞLERİ BAKANLIĞINDAN

İçerik: Kahramanmaraş İli Nurhak İlçesine bağlı Yeşilkent Beldesinin isminin “Kullar” olarak değiştirilmesi, 5393 sayılı Belediye Kanununun 10 uncu maddesi uyarınca uygun görülmüştür.

20 Ağustos 2008 tarih ve 26973 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YER ADININ DEĞİŞTİRİLMESİNE DAİR KARAR: İÇİŞLERİ BAKANLIĞINDAN

İçerik: Kahramanmaraş İli Nurhak İlçesine bağlı Kullartatlar Belediye Başkanlığının isminin “Tatlar” olarak değiştirilmesi, 5393 sayılı Belediye Kanununun 10 uncu maddesi uyarınca uygun görülmüştür.

29 Ağustos 2008 tarih ve 26982 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

SINIR TESPİT KARARI: İÇİŞLERİ BAKANLIĞINDAN Karar Sayısı: 2008/10387

İçerik: 1–Karabük İli Merkez İlçeye bağlı Belen Köyünün tüzel kişiliğinin kaldırılarak Karabük Belediyesi sınırları içine katılması 5393 sayılı Belediye Kanununun 11 inci maddesi uyarınca uygun görülmüştür.

2 – Bu Kararı İçişleri Bakanı yürütür.

29 Ağustos 2008 tarih ve 26982 sayılı Mükerrer Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

İDARİ BAĞLILIĞIN DEĞİŞTİRİLMESİ KARARI: İÇİŞLERİ BAKANLIĞINDAN

Karar Sayısı: 2008/10289

İçerik: 1– Balıkesir İli İvrindi İlçesi Korucu Bucağı Çakmak Köyünün, aynı ilin Havran İlçesi Merkez Bucağına bağlanması; 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu’nun 2’nci maddesinin (B) ve (D) fıkralarına göre uygun görülmüştür.

2– Bu Kararı İçişleri Bakanı yürütür.

6 Ağustos 2008 tarih ve 26959 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

İDARİ BAĞLILIĞIN DEĞİŞTİRİLMESİ KARARI: İÇİŞLERİ BAKANLIĞINDAN

Karar Sayısı : 2008/10342

İçerik: 1 – Aksaray İli Merkez İlçeye bağlı Hamidiye Belediyesinin tüzel kişiliğinin kaldırılarak Aksaray

Belediyesi sınırları içine katılması 5393 sayılı Belediye Kanununun 11 inci maddesi uyarınca uygun görülmüştür.

26 Ağustos 2008 tarih ve 26979 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

İDARİ BAĞLILIĞIN DEĞİŞTİRİLMESİ KARARI: İÇİŞLERİ BAKANLIĞINDAN

Karar Sayısı: 2008/10386

İçerik: 1 – Samsun İline bağlı Alibeyli Köyünün, aynı ilin Canik İlçesi Merkez Bucağına bağlanması; 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu’nun 2 nci maddesinin (B) ve (D) fıkralarına göre uygun görülmüştür.

2 – Bu Kararı İçişleri Bakanı yürütür.

29 Ağustos 2008 tarih ve 26982 sayılı Mükerrer Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

İLKEKARARI: KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞINDAN: Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu İlke Kararı

Toplantı No. ve Tarihi: 79 22/7/2008

Karar No. ve Tarihi: 745 22/7/2008

Toplantı Yeri: ANKARA

İçerik: “Arkeolojik sit alanlarındaki tahsislerle ilgili olarak; alanı ihya etmek veya alanda bulunan mimari yapıları restore etmek üzere tahsisine ilişkin konunun bir komisyon tarafından yapılacak çalışma sonrasında değerlendirilmesi hususundaki Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 26/5/2008 tarih ve 741 sayılı kararı gereğince oluşturulan komisyonca hazırlanan rapor okundu, açıklamalar dinlendi, yapılan değerlendirmeler sonucunda;

Ören yerleri ve ören yerlerinde bulunan arkeolojik taşınmaz kültür varlıklarının; koruma bölge kurulunca uygun bulunan koruma amaçlı imar planı, çevre düzenleme projesi dahil her ölçekteki projeler doğrultusunda yönetim alanı ve yönetim planı göz önünde bulundurularak, varsa kazı başkanı, yoksam müze müdürlüğü görüşleri alınmak suretiyle özel protokol maddeleri oluşturularak bakım, onarım, restorasyonu ve değerlendirilmesi amacıyla ziyaretçilere açık olmak üzere Bakanlıkça tüzel kişilere 5225 ve 5228 sayılı Kanunlar kapsamında kullanılabilmesine, Ören yerlerinde bilimsel kazıların devam etmesi ve alanda bulunan yapıların korunması konusunda ihtiyaç duyulan mekânların (laboratuvar, atölye, depolama, sergileme üniteleri vb.), kazı evi, denetimli şantiye, meydan tanzimi, güvenlik ve satış üniteleri, kafeterya, açık otopark, tuvalet, bilet gişeleri vb. uygulamaların geçici olarak ilgili koruma bölge kurulunun izni ile yapılabileceğine, 5/11/1999 tarih ve 658 sayılı ilke kararının ilgili bölümlerinin de bu çerçevede değerlendirilmesi gerektiğine,” karar verildi.

5 Ağustos 2008 tarih ve 26958 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

GENELGELER - TEBLİĞLER

5 Ağustos 2008 tarih ve 26958 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Başbakanlıktan:

Konu: Banka Promosyonları.

GENELGE

2008/18

Kamu personelinin maaşlarının ödenmesine aracılık eden bankalar tarafından sağlanan ek mali imkânların tasarrufuna ilişkin olarak kamu kurum ve kuruluşlarında uygulama birliğinin sağlanması amacıyla 20 Temmuz 2007 Tarihli ve 26588 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış bulunan 2007/21 sayılı genelgenin 5’inci maddesinin aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmesi uygun görülmüştür.

“5- Dağıtılacak promosyonlar, ilgili banka tarafından personel adına açılan hesaba aktarılmak suretiyle ödenecektir.”

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

13 Ağustos 2008 tarih ve 26966 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Başbakanlıktan:

Konu: 2008 Enerji Verimliliği Yılı.

GENELGE

2008/19

Toplumun enerji kültürünün ve verimlilik bilincinin geliştirilerek, enerji arz güvenliğimizin en üst düzeyde sağlanmasına katkıda bulunmak amacıyla, 2008/2 sayılı genelge ile 2008 yılı “Enerji Verimliliği Yılı” olarak ilan edilmiştir.

Ülkemizde elektrik enerjisinin önemli bir bölümü aydınlatma amacıyla kullanılmaktadır. Teknolojik araştırmalar sayesinde aydınlatmada kullanılan klasik ampuller yerine, beşte bir oranında elektrik sarfiyatıyla aynı verimi sağlayan tasarruflu ampuller (kompakt floresan) geliştirilmiştir. Ortalama 3 ay içerisinde kendi maliyetini karşılayacak oranda enerji tasarrufu sağlayan tasarruflu ampullerin, tüm kamu kurum ve kuruluşlarında yaygın bir şekilde kullanılmaya başlanmasıyla birlikte aydınlatma amacıyla kullanılan elektrik enerjisinden yüzde 80’e varan oranda tasarruf sağlanabilecektir.

Bu doğrultuda;

- Enerji verimliliği çalışmalarına öncülük etmek amacıyla tüm kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler ve kamu kurumu niteliğindeki meslek odaları 1 ay içinde kendi sorumluluklarında bulunan yerlerdeki mevcut akkor flamanlı lambaları tasarruflu ampullerle değiştireceklerdir. Bu uygulamaya ilişkin bilgiler, her bir kurum ve kuruluş tarafından, bağlı veya ilgili bulunan bakanlık aracılığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bildirilecektir.

- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca tüm yurttaki tasarruflu ampul kullanımının benimsenmesi ve yaygınlaştırılması için gerekli etkinlik ve kampanyalar yoğun bir şekilde gerçekleştirilecektir.

Bilgilerini, enerji kaynaklarının verimli kullanılması konusunda başlatılan çalışmalara tüm kamu kurum ve kuruluşlarının gereken destek ve yardımın sağlanmasını önemle rica ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.71.00.01/902-21735
Konu : İtfaiye Eri ve Zabıta Memuru Atamaları

15/08/2008

2008/56

.....VALİLİĞİNE
(İl Mahalli İdareler Müdürlüğü)

Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmeliğin "KPSS'nin geçerlilik süresi" başlıklı 11 inci maddesinde "KPSS sonuçlarının iki yıl süreyle geçerli olacağı hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede lisans mezunu adaylar için son KPSS 28-29 Haziran 2008 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. Bu tarih itibarıyla, lisans mezunu adaylar için 2004 ve 2006 yıllarında gerçekleştirilen KPSS'lerin geçerliliği kalmamıştır.

Dolayısıyla, 28 Haziran 2008 tarihinden sonra lisans mezunu adayların 2004 ve 2006 KPSS puanlarına göre sınav alınıp memuriyete atanmaları 657 sayılı Kanunun 51 inci ve 98/b maddesi uyarınca mümkün değildir. Konu Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığının 01.08.2008 tarihli ve 15121 sayılı yazısı ile de Bakanlığımıza iletilerek 657 sayılı Kanunun 98/b maddesi uyarınca işlem tesis edilmesinin sağlanması istenmiştir.

Bu itibarla, 28 Haziran 2008 tarihinden sonra yapılan ve yapılacak sınavlarda lisans düzeyinde eğitime sahip adayların sınavlara katılmaları, atanmaları ve göreve devamları bakımından açıklanan mevzuat hükümlerine göre işlem tesis edilmesi için konunun iliniz dahilindeki belediyelere duyurulmasını önemle rica ederim.

Zekeriya ŞARBAK
Bakan a.
Müsteşar Yardımcısı

DAĞITIM :
81 İl Valiliği

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.71.00.01/900-21530
Konu : Yürütmenin durdurulması

12/08/2008

.....VALİLİĞİNE
(İl Mahalli İdareler Müdürlüğü)

Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro ilke ve Standartlarına Dair Yönetmeliğin 19 uncu maddesinin 1 inci fıkrasının, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 05/06/2008 günlü YD.İtiraz No:2008/163 sayılı kararıyla; İl Özel İdareleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmeliğin 18 inci maddesinin 1 inci fıkrasının ise, 08/07/2008 tarihli ve YD. İtiraz No: 2008/505 sayılı Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu kararıyla yürürlüğü durdurulmuştur.

Verilen yürürlüğü durdurma kararlarında özetle, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütülmesi zorunlu olmayan hizmetlerin, hizmet satın alma yoluyla gördürülmesi hususunun norm kadro yönetmelikleriyle mecburi hale getirildiği, oysa bu idarelerin memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütülmesi zorunlu olmayan görevler bakımından hizmet satın almalarının ihtiyari olduğu ifade edilmiştir.

Keyfiyetin 2577 sayılı Kanunun 28 inci maddesi uyarınca iliniz özel idaresi ile iliniz dahilindeki belediye ve bağlı kuruluşları ile mahalli idare birliklerine duyurulmasını önemle rica ederim.

Dr. Hasan H. CAN
Bakan a.
Genel Müdür V.

DAĞITIM :
81 İl Valiliği

**T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü**

Sayı : B.05.0.MAH.0.65.001/80000-22389
Konu : E9 Türk Lirasına Geçiş
Hazırlık Çalışmaları Hk.

25/08/2008

.....VALİLİĞİNE

İlgi : T.C. Merkez Bankasının 06/08/2008 tarih ve 1235 sayılı yazısı.

İlgi yazıda özetle; “Yeni Türk Lirası ve Yeni Kuruşta Yer alan “Yeni” İbarelerinin Kaldırılmasına ve Uygulama Esaslarına İlişkin” 4 Nisan 2007 tarih ve 2007/11963 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, 5 Mayıs 2007 tarihli ve 26513 sayılı Resmi Gazete’de yayımlandığı, ayrıca YTL banknotların tedavülden kaldırılmasına ilişkin banka ilanının da 8 Mayıs 2008 tarihli Resmi Gazete ile www.tcmb.gov.tr adresinden yayımlandığı, buna göre;

- 1) 1 Ocak 2009 tarihinde “Yeni” ibaresinin kaldırılarak dolaşıma çıkarılacak olan E-9 Emisyon Grubu Türk Lirası banknotlar ile E-8 Emisyon Grubu Yeni Türk Lirası banknotların 1 yıl süre ile tedavül edeceği,
- 2) E-8 Emisyon Grubu Yeni Türk Lirası banknotların tedavül mecburiyeti süresinin 31 Aralık 2009 günü sona ereceği,
- 3) 10 yıllık zamanasını süresi 31 Aralık 2019 günü bitecek olan E-8 Emisyon Grubu Yeni Türk Lirası banknotların bu süre boyunca Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası ve Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası şubelerinde değiştirilebileceği belirtilmektedir.

Konunun iliniz dahilindeki mahalli idareler ile bunlara bağlı birim, müessese, işletme ve birliklere duyurulmasını rica ederim.

Dr. Hasan H. CAN
Bakan a.
Genel Müdür V.

DAĞITIM :
81 İl Valiliğine

**T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü**

Sayı : B.05.0.MAH.0.65.001/80000-21584
Konu : Performans Programı Hazırlama Rehberi

13/08/2008

.....VALİLİĞİNE

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 31 inci ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 41 inci maddelerinde, vali ve belediye başkanlarının kalkınma planı ve programı ile varsa bölge planına uygun olarak stratejik plan ve ilgili olduğu yılbaşından önce de yıllık performans programı hazırlayıp meclislerine sunması, bunların bütçenin hazırlanmasına esas teşkil etmesi ve meclislerinde bütçeden önce görüşülerek kabul edilmesi öngörülmektedir.

Diğer taraftan, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 9 uncu maddesi uyarınca hazırlanan ve performans programlarının hazırlanmasına ilişkin hususları içeren “Kamu İdarelerinde Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik” 05/07/2008 tarihli ve 26927 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Yönetmelikte belirlenen esas ve usullere uygun olarak performans programlarını hazırlamakla yükümlü olan mahalli idarelerin, buna ilişkin standartları, hesaplama yöntemlerini, kullanılacak cetvel ve tablo örnekleri ile diğer bilgileri içeren “Performans Programı Hazırlama Rehberi” Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü’nün “<http://www.bumko.gov.tr>” internet adresinde yayımlanmıştır.

İlgili mevzuat uyarınca performans programı hazırlamakla yükümlü bulunan mahalli idarelerin konuya dair çalışmalarını, anılan Yönetmelik ve rehberde yer alan usul, esas ve yöntemler çerçevesinde yürütmeleri gerekmektedir. Konunun iliniz dahilindeki mahalli idarelere duyurularak, takibinin yapılması hususunda bilgi ve gereğini rica ederim.

Dr. Hasan H. CAN
Bakan a.
Genel Müdür V.

DAĞITIM :
81 İl Valiliğine

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.O.MAH.0.65.001/80000-22390
Konu : Helikopter İniş-Kalkış Alanları

25/08/2008

.....VALİLİĞİNE

İlgi : a) 28.11.2007 tarih ve 28511 sayılı genelgemiz
b) Ulaştırma Bakanlığının 01/08/2008 tarih ve 1160/25368 sayılı yazısı,

Ulaştırma Bakanlığının ilgi (b) yazısında özetle; son yıllarda inşaat sektöründe yaşanan gelişmelere paralel olarak çok yüksek bina (gökdelen) inşasına yönelik taleplerde büyük oranda artış yaşandığı, inşaatları devam eden binalarda yangın gibi olası olaylar karşısında müdahale ve tahliye gibi konularda olumsuzlukların yaşanabileceği, itfaiye teşkilatlarında bu binalara yeterli ölçüde müdahale edebilecek nitelikte teçhizat olmadığı, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünce bu gibi durumlara tahliye için hava hava ulaşımının kullanılmasının ve bu nedenle çok yüksek binaların çatılarına helikopter iniş kalkış alanlarının inşa edilmesinin yararlı olacağı düşünüldüğü, söz konusu binaları kullanacak kişi, kurum ve şirketler göz önüne alındığında inşa edilecek helikopter iniş kalkış alanlarının günlük hayatta da aktif olarak kullanılabileceği, bina projeleri hazırlanırken planlanmayan sonradan ilave edilmek istenen helikopter iniş kalkış alanlarının ileride statik problemleri yol açılabileceği, bu nedenle imar planlarının hazırlanmasından ve yapı ruhsatlarının verilmesinden sorumlu olan mahalli idarelere konunun iletilmesinin uygun olacağı belirtilmiştir.

Yukarıda açıklanan sebeplerle, helikopter iniş kalkış alanı standartları ve başvuruları için Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün web sayfasında (<http://shgm.gov.tr/doc3/shy14b.doc>) yayımlanan Helikopter Yönetmeliği (SHY-14B) ile (<http://shgm.gov.tr/doc3/helbasformu.doc>) adresindeki web sayfasında yayımlanan formdan yararlanılabileceği ve ihtiyaç duyulması halinde her türlü bilgi ve teknik desteğin Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünce sağlanabileceği bildirilmiştir.

Bilgi ve gereğini arz ve rica ederim.

Dr. Hasan H. CAN
Bakan a.
Genel Müdür V.

DAĞITIM :
Gereği :
81 İl Valiliğine

Bilgi :
Ulaştırma Bakanlığına
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü)